

SLUŽBENI GLASNIK

SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

2015.

BROJ: 34

Sisak, 22. prosinca 2015.

GODINA XXII

SADRŽAJ

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

156.	Odluka o izmjenama Operativnog plana poticanja malog gospodarstva, turizma i energetske učinkovitosti u Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2015. godine	1244	164.	Odluka o raspoređivanju sredstava za redovito financiranje političkih stranaka koje imaju vijećnike u Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije za 2016. godinu	1268
157.	Operativni plan poticanja malog gospodarstva i turizma u Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2016. godine	1245	165.	Odluka o donošenju Plana razvoja socijalnih usluga Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2015.-2020. godine	1269
158.	Odluka o produljenju važenja Razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije 2011. - 2015. godine i za 2016. godinu	1259	166.	Odluka u vezi ostvarivanja prava prvokupa nekretnine u Petrinji, Trg dr. Franje Tuđmana 5	1338
159.	Odluka o izmjeni Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkog doma u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu	1260	167.	Odluka o zakupu prava lova u zajedničkim otvorenim lovištima na području Sisačko-moslavačke županije	1338
160.	Odluka o izmjeni Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog školstva u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu	1261	168.	Odluka o dodjeli bespovratne financijske pomoći gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda na području Županije tijekom 2015. godine	1340
161.	Odluka o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvom tromjesečju 2016. godine	1262	169.	Zaključak o prihvaćanju Akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godine na području Sisačko-moslavačke županije	1341
162.	Odluka o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja domova za starije i nemoćne osobe u prvom tromjesečju 2016. godine	1263	170.	Odluka o razrješenju člana i izboru člana Mandatnog povjerenstva	1348
163.	Odluka o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb u Sisačko-moslavačkoj županiji u prvom tromjesečju 2016. godine	1267			

AKT ŽUPANA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

211.	Pravilnik o vrednovanju predloženih programa, projekata i manifestacija u kulturi Sisačko-moslavačke županije	1349

AKT UREDA DRŽAVNE UPRAVE U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJU

1.	Odluka o obustavljanju od primjene Odluke o donošenju Plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari	1350

AKTI ŽUPANIJSKE SKUPŠTINE SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

156.

Na temelju članka 11. stavak 2. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva («Narodne novine», broj 29/02, 63/07, 53/12 i 56/13), članka 4. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 47/14), Razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije 2011-2013 («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 3/11 i 22/14), Strategije razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014.-2020. («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 4/14), Programa energetske učinkovitosti u neposrednoj potrošnji energije u Sisačko-moslavačkoj županiji za razdoblje 2013.-2015. («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 15/12 i 22/14), Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014.-2020. godine i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

O D L U K U

o izmjenama Operativnog plana poticanja malog gospodarstva, turizma i energetske učinkovitosti u Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2015. godine

I.

U Operativnom planu poticanja malog gospodarstva, turizma i energetske učinkovitosti u Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2015. godine («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije broj, 35/14 i 25/15) pod naslovom POTICAJNE MJERE U 2015. godini u 4. odlomku mijenja se financijski iznos i glasi: 9.516.328,56 kuna.

II.

Pod naslovom OPERATIVNI PLAN ZA 2015. GODINU u točkama 1. – 7. mijenjaju se financijski iznosi i glase:

1. KREDITIRANJE PODUZETNIŠTVA
  - 1.1. Subvencije kamata na poduzetničke kredite ..... 2.300.000,00 kn
2. PODUZETNIČKA INFRASTRUKTURA
  - 2.1. Sufinanciranje razvojne agencije SIMORA d.o.o. .... 2.420.000,00 kn
3. JAČANJE KONKURENTNOSTI
  - 3.1. Sufinanciranje nastupa na gospodarskim sajmovima..... 21.221,25 kn

- 3.2. Uvođenje normi i sustava upravljanja kvalitetom..... 0,00 kn
- 3.3. Poticanje inovacija u poduzetništvu..... 0,00 kn

4. SUBVENCije OBRTNIŠTVU I MIKRO PODUZEĆIMA

- 4.1. Tradicijski i umjetnički obrti ..... 182.625,00 kn
- 4.2. Kapitalne pomoći za nove investicije u proizvodnji ..... 177.950,00 kn

5. TURIZAM

- 5.1. Subvencioniranje organiziranog dolaska turista ..... 0,00 kn
- 5.2. Unapređenje turističke ponude ..... 293.500,00 kn
- 5.3. Sufinanciranje Turističke zajednice Sisačko-moslavačke županije ..... 2.222.500,00 kn

6. ENERGETSKA UČINKOVITOST

- 6.1. Obnovljivi izvori energije..... 620.035,00 kn
- 6.2. Energetska učinkovitost..... 1.078.497,31 kn

7. KOMUNALNA INFRASTRUKTURA

- 7.1. Program uređenja korita rijeke Save ..... 0,00 kn
- 7.2. Sufinanciranje javnog prijevoza skelom ..... 200.000,00 kn

SVEUKUPNO.....9.516.328,56 kn

III.

U daljnjem tekstu Operativnog plana primjenjivat će se financijski iznosi navedeni u točki II. ove Odluke.

IV.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 300-01/15-01/03
URBROJ: 2176/01-01-15-6
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

157.

Na temelju članka 11. stavak 2. Zakona o poticanju razvoja malog gospodarstva («Narodne novine», broj 29/02, 63/07, 53/12 i 56/13), članka 4. Zakona o državnim potporama («Narodne novine», broj 47/14), Razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije 2011-2015. («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 3/11 i 22/14), Strategije razvoja turizma Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014.-2020. («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 4/14), Strategije razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014.-2020. godine i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

OPERATIVNI PLAN

poticanja malog gospodarstva i turizma u
Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom
2016. godine

UVOD

Kao i cjelokupno gospodarstvo u Republici Hrvatskoj i gospodarski subjekti u Sisačko-moslavačkoj županiji u proteklom razdoblju nastavili su poslovati u složenim makroekonomskim okolnostima uvjetovanim posljedicama dugogodišnje gospodarske krize čiji se negativni efekti još uvijek osjećaju.

Određeni pozitivni pomaci u županijskom gospodarstvu koji su ostvareni uglavnom su posljedica njegove već tradicionalno proizvodno-izvozne orijentacije, pa se oporavak međunarodnog tržišta pozitivno odrazio i na ovdašnje gospodarstvo.

Tabela br. 1: Rezultati robne razmjene RH i Sisačko-moslavačke županije u 2014. godini

Naziv	RH 2014.	SMŽ 2014.	UDIO SMŽ U RH
Izvoz (000 €)	10.345.000	489.308	4,8
Uvoz (000 €)	17.095.000	253.755	1,5
-deficit/+suficit (000 €)	-6.750.000	+244.553	

Izvor: DZS, Obrada HGK-ŽK Sisak

S druge strane, nastavak poteškoća u poslovanju velikih gospodarskih subjekata na ovom području (Petrokemija Kutina, Rafinerija nafte Sisak, ABS Sisak i dr.) koji presudno utječu na cjelokupnu sliku gospodarstva ove županije, posebno se očitovao na ostvarenim ukupnim financijskim efektima poslovanja.

U tom smislu, iako je tijekom 2014. godine (prema posljednjim dostupnim podacima) većina gospodarskih subjekata (njih 63%) poslovala s dobitkom, zbog negativnog poslovnog rezultata značajnih velikih trgovačkih društava i cjelokupno županijsko gospodarstvo je poslovalo ispod praga ekonomičnosti, ostvarivši negativni konsolidirani financijski rezultat u iznosu od 421 milijun kuna.

Tabela br. 2: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH i Sisačko-moslavačke županije u 2014. godini

Naziv	RH 2014.	SMŽ 2014.	UDIO SMŽ u RH	Indeks SMŽ 2014/13
Broj poduzetnika	104.470	1.757	1,68	
Broj zaposlenih	830.116	16.335	1,97	97,9
Ukupni prihodi (mln kn)	618.791	8.717	1,41	100,7
Ukupni rashodi (mln kn)	604.884	9.108	1,50	101,9
Dobit razdoblja (mln kn)	34.904	220	0,63	83,4
Gubitak razdoblja (mln kn)	25.150	641	2,55	112,9
Konsolidirani financijski rezultat (mln Kn)	9.754	-421	-	-

Izvor: FINA, Obrada HGK ŽK Sisak

Uz nedostatnu (za brži gospodarski rast) poduzetničku aktivnost domaćih poduzetnika, posebno je zabrinjavajuće i smanjenje inozemnih ulaganja na ovom području.

Tabela br. 3: Inozemna izravna ulaganja 2005. - 2014. U mln €

godina	RH	SMŽ
2005.	1.467,8	2,9
2006.	2.764,8	2,4
2007.	3.651,3	6,2

godina	RH	SMŽ
2008.	4.218,6	-3,6
2009.	2.414,8	-1,5
2010.	295,3	9,4
2011.	1.048,4	-73,7
2012.	1.067,0	22,1
2013.	436,9	4,8
2014.	2.8761,1	-4,0

Izvor: HNB, Obrada HGK ŽK Sisak

Tijekom 2014. godine nastavljen je trend smanjenja nepodmirenih obveza pravnih osoba, ali u prvom redu zbog odlaska nekih poduzeća u stečaj.

Tabela br. 4: Ukupno nepodmirene obveze pravnih osoba 2006. - I-IV 2015.

godina	iznos u 000 kn
2006.	159.852
2007.	236.247
2008.	252.491
2009.	414.518
2010.	476.363
2011.	471.976
2012.	294.841
2013.	252.730
31. ožujka 2014.	244.285
30. travnja 2015.	174.293

Izvor: FINA; Obrada: HGK-ŽK Sisak

Ono što i dalje ukazuje na ozbiljnost problema nelikvidnosti i insolventnosti je struktura duga, jer su i dalje najzastupljeniji tzv. loši dugovi (duži od godinu dana).

Prema podacima FINA-e, krajem travnja 2015. godine bila je insolventna 401 pravna osoba. Najveći dio odnosi se na pravne osobe (73%) koje su blokirane više od 360 dana. U razdoblju blokiranosti do 30 dana blokirane su 33 tvrtke ili 8.2% ukupnog broja insolventnih pravnih osoba.

Iz predočenih pokazatelja vidljivo je da je problem nelikvidnosti i dalje jednako velik. S jedne strane to se potvrđuje brojem pravnih osoba s blokiranim računima, nemogućnošću podmirenja poreza i doprinosa kao i vremensko trajanje blokade (posebno tzv. loših dugova). Visoki iznosi nepodmirenih naloga utječu na pad gospodarske aktivnosti, povećanje gubitka u poslovanju, razmjenu roba-kompenzacije, a kroz to se povećava nezaposlenost, nemogućnost vraćanja i uzimanja kredita, isplata plaća, mirovina, funkcioniranje zdravstva, ubiranje poreza, odnosno financiranje države, čime se krug zatvara.

Podaci o nezaposlenosti u Sisačko-moslavačkoj županiji, kao najveći gospodarski problem ove županije, tijekom 2015. godine ukazuju na ukupno smanjenje broja nezaposlenih osoba, ali je to smanjenje u manjem dijelu posljedica novog zapošljavanja u ovoj županiji, a u većoj mjeri nekih drugih razloga (zapošljavanje izvan područja županije i u inozemstvu i dr.)

Tabela br. 5: Nezaposlene osobe u Sisačko-moslavačkoj županiji 2014.-2015.

Mj.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014.	21.626	21.914	21.836	21.240	20.343	19.383	19.122	19.320	19.292	19.667	19.596	19.640
2015.	19.938	20.071	19.676	18.867	18.064	17.626	17.428	17.264	17.229	17.625	17.742	

Izvor: HZZ - Područna ured Sisak

U okviru cjelokupnog gospodarstva Sisačko-moslavačke županije obrtništvo je i dalje njegov najugroženiji segment, na što ukazuje i nastavak negativnog trenda iz prethodnog razdoblja.

Tabela br. 6: Broj aktivnih obrta u Sisačko-moslavačkoj županiji 2011. - 10. mj. 2015.

godina	2011.	2012.	2013.	2014.	10 mj. 2015.
broj aktivnih obrta	2332	2278	2140	2074	2006

Izvor: Obrtnička komora Sisačko-moslavačke županije

U turizmu kao jednoj od strateških gospodarskih grana u Sisačko-moslavačkoj županiji tijekom 2015. godine zabilježeni su pozitivni trendovi (6,58% više turista i 8% više noćenja nego u prethodnoj godini) djelomično kao posljedica sustavnog poticanja ove gospodarske grane i kroz županijski sustav poticajnih mjera.

Tabela br. 7: Turistički promet u Sisačko-moslavačkoj županiji (siječanj-kolovoz 2014/2015)

	TURISTI		INDEX	NOĆENJA		INDEKS
	2014.	2015.	15./14.	2014.	2015.	15./14.
SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA	18.032	19.219	106,58	48.997	52.915	108,00

Izvor: DZS, Obrada: Ministarstvo turizma

Opstojnosti i razvoju gospodarstva (posebno malog i srednje poduzetništva i turizma) Sisačko-moslavačka županija je tijekom 2015. godine doprinosila u okvirima svojih proračunskih mogućnosti kroz provedbu vlastitog sustava poticajnih mjera.

Pored sustava bespovratnih potpora kojima se posebno poticao razvoj turizma, te nastojali ublažavati negativni trendovi u obrtništvu, posebno je važno istaći poticanje novih razvojnih projekata kroz županijsku kreditnu liniju.

Kroz poduzetničke kredite 2014-2015 godine sufinancirani su poduzetnički projekti koji za posljedicu imaju direktan utjecaj na novo zapošljavanje više od 300 osoba na ovom području (uglavnom u proizvodnim djelatnostima), te očuvanju opstojnosti oko 300 postojećih radnih mjesta kroz mjeru refinanciranja postojećih nepovoljnih poduzetničkih kredita.

I. POTICAJNE MJERE U 2016. GODINI

Uzimajući u obzir postojeće stanje i probleme gospodarstva, Sisačko-moslavačka županija će i tijekom 2016. godine kroz vlastita proračunska sredstva i poticajne mjere nastojati pridonositi što povoljnijem okruženju za razvoj gospodarstva na ovom području.

Obzirom na stratešku opredijeljenost (utvrđenu Razvojnog strategijom Sisačko-moslavačke županije), te posebno na raspoloživa proračunska sredstva, poticajne mjere Sisačko-moslavačke županije biti će usmjerena na malo gospodarstvo (obrtništvo, mala i srednja trgovačka društva i dr.) koje se sa svojim poslovanjem nadovezuju na poslovanje velikih trgovačkih društava.

Provedba ovih poticajnih mjera i dalje će biti usmjerena na 2 osnovna cilja:

- ublažavanje negativnih posljedica postojeće još uvijek prisutne gospodarske krize kroz određene ciljane poticajne mjere (refinanciranje poduzetničkih kredita iz prethodnog razdoblja, bespovratne potpore za najmanje gospodarske subjekte (obrtnici, mikro trgovačka društva) i dr.
- poticanje novih investicija u ključnim sektorima (industrija, energetika, turizam i dr.) kako bi se pokrenuo ponovni gospodarski rast cjelokupnog županijskog gospodarstva, s posebnim naglaskom na smanjenje velikog broja nezaposlenih osoba.

Za realizaciju poticajnih mjera i projekata iz ovog Operativnog plana, Sisačko-moslavačka županija u svom proračunu za 2016. godinu planira ukupno 5.350.000,00 kn.

Programska područja	
Razvoj turizma	Razvoj malog gospodarstva
- Unapređenje turističke ponude SMŽ 250.000,00 kn	- Subvencije kamata na poduzetničke kredite 4.200.000,00 kn
- Subvencioniranje organiziranog dolaska turista na područje SMŽ 100.000,00 kn	- Gospodarske manifestacije i sajmovi 50.000,00 kn
	- Subvencije za uvođenje normi i sustava upravljanja kvalitetom 100.000,00 kn
	- Subvencije za poticanje inovacija u poduzetništvu 100.000,00 kn
	- Subvencije tradicijskim i umjetničkim obrtima 350.000,00 kn
	- Kapitalne pomoći za nove investicije u proizvodnji 200.000,00 kn

Provedba poticajnih mjera iz ovog Operativnog plana temelji se na provedbi aktivnosti koje su vezane za mjere iz Razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije 2011-2015, a čiji je glavni strateški cilj C.2 razvoj konkurentnog i društveno odgovornog gospodarstva kao što su:

- **MJERA 2.2.2. RAZVOJ POVOLJNOG FINACIJSKOG OKRUŽENJA ZA PODUZETNIŠTVO**
- **MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA**
- **MJERA 4.4.2. POTICANJE RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA**

II. PROVEDBA AKTIVNOSTI

1. SUBVENCIJE KAMATA NA PODUZETNIČKE KREDITE

Ukupan iznos sredstava za subvenciju kamata na poduzetničke kredite u iznosu od 4.200.000,00 kn odnosi se na obveze iz realiziranih kreditnih linija tijekom prethodnih godina: Poduzetnik 1, Poduzetnik 2, Lokalni projekti razvoja - Poduzetnik 2004., Poduzetnički krediti - 2007., Poduzetnički krediti - 2008., Poduzetnički krediti - 2009., Poduzetnički krediti - 2010., Poduzetnički krediti - 2011., Poduzetnički krediti - 2012., Poduzetnički krediti - 2014., te za subvenciju kamata na kreditni fond koji će biti planiran za provedbu nove kreditne linije Poduzetnički krediti - 2016..

Mjera 2.2.2. - Razvoj povoljnog financijskog okruženja za poduzetništvo - Poduzetnički krediti 2016. provoditi će se uz sudjelovanje Sisačko-moslavačke županije Gradova/Općina s područja Županije i poslovnih banaka, a subvencionira se kamata na poduzetničke kredite za financiranje projekata iz proizvodne i uslužne djelatnosti sukladno utvrđenoj Nacionalnoj klasifikacijskoj djelatnosti prema uvjetima iz tablice:

Kamatu na poduzetničke kredite subvencionira Sisačko-moslavačka županija i to: 2 postotna poena za proizvodnu i 1 postotni poen za uslužnu djelatnost, a Grad(Općina prema potpisanom Ugovoru.

Cilj provedbe Mjere 2.2.2. je omogućiti gospodarskim subjektima jednostavniji, brži i kvalitetniji pristup financijskim sredstvima čime se olakšava opstojnost i širenje poslovanja postojećih, te otvaranje novih gospodarskih subjekata.

MJERA 2.2.2. RAZVOJ POVOLJNOG FINACIJSKOG OKRUŽENJA ZA PODUZETNIŠTVO																													
Subvencija kamata na poduzetničke kredite - 2016.																													
KORISNICI	<p>Subjekti malog gospodarstva koji su definirani Zakonom o poticanju razvoja malog gospodarstva, Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. godine o promjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju EU na de minimis potpore (SL L 352, 24.12.2013), (u daljnjem tekstu: Uredba de minimis) i Uredbom Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivim s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije L 187, 26.6.2014.) i to kako slijedi:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Kategorija poduzetnika</th> <th>Broj radnika</th> <th>i</th> <th>Promet/Poslovni prihod</th> <th>iii</th> <th>Ukupna aktiva</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Srednji poduzetnici</td> <td>50-249</td> <td></td> <td>≤ € 50 mil.</td> <td></td> <td>≤ € 43 mil.</td> </tr> <tr> <td>Mali poduzetnici</td> <td>10-49</td> <td></td> <td>≤ € 10 mil.</td> <td></td> <td>≤ € 10 mil.</td> </tr> <tr> <td>Mikro poduzetnici</td> <td>1-9</td> <td></td> <td>≤ € 2 mil.</td> <td></td> <td>≤ € 2 mil.</td> </tr> </tbody> </table> <p>i to: obrti, trgovačka društva i zadruge sukladno zakonskoj definiciji (osim onih koji obavljaju primarnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda i ribarstvo), te profitne ustanove sa sjedištem na području Sisačko-moslavačke županije i ulaganjem na području Sisačko-moslavačke županije.</p> <p>Prednost imaju projekti koji imaju za posljedicu novo zapošljavanje.</p> <p>Svi podnositelji zahtjeva za kredit, uz navedeno, moraju ispunjavati uvjete:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najmanje 75% privatnog vlasništva u vlasničkoj strukturi na dan podnošenja zahtjeva za kredit i - ostvarena neto dobit za prethodnu godinu poslovanja ≥ 0, odnosno ostvareni dohodak ≥ 0 za prethodnu godinu poslovanja - reguliran dug prema državi 					Kategorija poduzetnika	Broj radnika	i	Promet/Poslovni prihod	iii	Ukupna aktiva	Srednji poduzetnici	50-249		≤ € 50 mil.		≤ € 43 mil.	Mali poduzetnici	10-49		≤ € 10 mil.		≤ € 10 mil.	Mikro poduzetnici	1-9		≤ € 2 mil.		≤ € 2 mil.
Kategorija poduzetnika	Broj radnika	i	Promet/Poslovni prihod	iii	Ukupna aktiva																								
Srednji poduzetnici	50-249		≤ € 50 mil.		≤ € 43 mil.																								
Mali poduzetnici	10-49		≤ € 10 mil.		≤ € 10 mil.																								
Mikro poduzetnici	1-9		≤ € 2 mil.		≤ € 2 mil.																								

NAMJENA	<p>Kredit se može iskoristiti za slijedeće namjene:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kupnja, izgradnja, uređenje ili proširenje gospodarskih objekata (stanovi isključeni), - kupnja nove opreme ili novog dijela opreme (strojevi, uređaji, vozila i dr.) - kupnju zemljišta u svrhu poduzetničke djelatnosti - refinanciranje postojećih nepovoljnih kredita za iste ili slične namjene - obrtna sredstva u visini do najviše 30% ukupnog iznosa odobrenog kredita - dio kreditnih sredstava (iz dijela obrtnih sredstava) može se koristiti i za podmirenje obveza prema dobavljačima, državi, te drugim vjerovnicima uz uvjet da se radi o dospjelim neizmirenim obvezama <p>Neprihvatljivi troškovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porez na dodanu vrijednost <p>Kredit se ne mogu koristiti za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kupnju izgradnju, uređenje ili proširenje objekata i nabavu opreme i pojedinih dijelova opreme namijenjene daljnjoj prodaji, - nabavku nekretnina i pokretnina od povezanih osoba - kupnju poslovnih udjela
KREDITNI FOND	100.000.000,00 kuna - sredstva poslovnih banaka uključenih u provedbu Projekta Poduzetnički krediti - 2016.
KREDITNI UVJETI	<p>Kredit se odobravaju u kunama ili u kunama uz valutnu klauzulu vezanu za EUR po kamatnoj stopi prema pojedinačnim kreditnim uvjetima poslovnih banaka uključenih u ovaj Projekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - najniži iznos je 50.000 kuna, a najviši nije određen i ovisi o kvaliteti poduzetničkog projekta i kreditnoj sposobnosti poduzetnika, te o odredbama zakona i drugih propisa kojima su regulirane državne potpore i intenzitet potpora male vrijednosti u Republici Hrvatskoj i EU. <p>Rok otplate: do 10 godina koji uključuje poček (do najviše dvije godine) i otplatni rok.</p> <p>Za vrijeme počeka i iskorištenja kredita (najduže 12 mjeseci) poduzetnik snosi troškove kamate</p>
VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	<p>Sredstva za subvenciju kamata osiguravaju se u omjeru:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sisačko-moslavačka županija; 1-2 postotna poena subvencije kamata na odobreni iznos kredita - jedinice lokalne samouprave; 1-2% subvencije kamata na odobreni iznos kredita
PROVEDBA	<p>Župan Sisačko-moslavačke županije s jedinicama lokalne samouprave i poslovnim bankama sklapa Ugovor o provedbi Projekta Poduzetnički krediti 2016., raspisuje Natječaj za dodjelu poduzetničkih kredita koji se objavljuje na web stranici Sisačko-moslavačke županije i po potrebi u dnevnom tisku, imenuje Povjerenstvo koje razmatra zahtjeve i donosi odluku o odobravanju zaprimljenih zahtjeva koji se proslijeđuju na daljnju obradu u poslovne banke, koje donose konačnu odluku o odobravanju ili neodobravanju poduzetničkog kredita.</p> <p>Nakon odobravanja poduzetničkog kredita u poslovnim bankama, a prije početka plaćanja subvencija kamata od strane davatelja (Sisačko-moslavačke županije) s korisnikom odobrenog kredita Sisačko-moslavačka županija potpisat će Ugovor o dodjeli bespovratne potpore - subvencije kamata na poduzetničke kredite u skladu s planom otplate kredita, koja će se plaćati poslovnoj banci u ime i za računa poduzetnika, prema mjesečnim ili kvartalnim bankovnim obračunima subvencionirane kamate.</p>
REZULTAT	<p>Učinkovitije poslovanje poduzetnika koji su uključeni u projekt</p> <p>Očuvana radna mjesta te otvaranje novih radnih mjesta</p>
INDIKATORI	<p>Broj korisnika projekta u odnosu na prethodno razdoblje</p> <p>Broj novo zaposlenih u subjektima malog gospodarstva</p>

Praćenje provedbe projekta

Poduzetnik je dužan kredit koristiti namjenski u skladu s odredbama natječaja za kreditiranje poduzetništva, a poslovna banka je dužna pratiti namjensko korištenje kredita od strane poduzetnika i urednu otplatu kredita.

Sisačko-moslavačka županija i jedinice lokalne samouprave s područja Sisačko-moslavačke županije zadržavaju pravo kontrole namjenskog korištenja kredita kod poslovnih banaka i kod poduzetnika. Poslovne banke su dužne pribaviti i čuvati dokumentaciju te voditi evidencije koje omogućavaju brzu i učinkovitu kontrolu namjenskog korištenja kredita.

Poduzetnici, primatelji subvencija kamata na realizirane poduzetničke kredite, dužni su periodično dostavljati davateljima subvencija (jedinicama lokalne samouprave i Županiji) propisani obrazac (JOPPD) u kojem je naveden i podatak o broju zaposlenih, pa je moguće izvršiti uvid u broj zaposlenih odnosno novozaposlene radnike u određenom razdoblju, te ostalu dokumentaciju, a prema zahtjevu davatelja subvencija.

Ovim Projektom se subvencionira kamata na poduzetničke kredite, kao jedan od vidova potpora malom gospodarstvu - de minimis potpora, te se za vrijeme primanja potpore kriteriji i uvjeti pod kojima je potpora ostvarena ne smiju promijeniti.

Nepravilnosti korištenja potpora, ukidanje potpora i povrat potpora

a) Intenzitet korištenja potpore

Kada davatelj subvencije utvrdi nepravilnost korištenja potpore sukladno Zakonu o državnim potporama (»Narodne novine«, broj 47/14) i Uredbi de minimis, subvencija kamata na poduzetnički kredit se ukida, a primatelj subvencije je dužan izvršiti povrat potpore uvećano za propisanu zateznu kamatu, a na temelju obračuna poslovne banke o ukupnim dugovanjima proizišlih iz povrede korištenja potpore odnosno subvencije kamata na poduzetnički kredit - i to ukoliko se ne poštuju slijedeći uvjeti:

- ukupni iznos de minimis potpore jednom poduzetniku ne smije prelaziti 200 000 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine,
- ukupni iznos de minimis potpore jednom poduzetniku koji obavlja cestovni prijevoz tereta za najamninu ili naknadu ne smije premašiti 100 000 EUR tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine. Ta de minimis potpora ne smije se koristiti za kupovinu vozila za cestovni prijevoz vozila,
- ako poduzetnik obavlja cestovni prijevoz tereta za najamninu ili naknadu za druge djelatnosti na koje se primjenjuje gornja granica od 200 000 EUR, gornja granica od 200 000 EUR primjenjuje se na poduzetnika uz uvjet da se osigura, na primjeren način, na primjer razdvajanjem djelatnosti ili troškova, da korist od djelatnosti cestovnog prijevoza robe ne premašuje 100 000 EUR i da se nijedna de minimis potpora ne koristi za kupovinu vozila za cestovni prijevoz tereta,
- ako bi se dodjelom novih de minimis potpora mogla premašiti odgovarajuća gornja granica od 200 000 odnosno 100 000 EUR nova potpora se ne može dodijeliti,
- u slučaju spajanja i preuzimanja, pri utvrđivanju prelazi li se primjenjiva gornja granica bilo kojom novom de minimis potporom dodijeljenom novom poduzetniku ili poduzetniku preuzimatelju, u obzir se uzimaju sve prethodne de minimis potpore dodijeljene bilo kojem od poduzetnika uključenih u postupak spajanja. De minimis potpore koje su propisno dodijeljene prije spajanja ili preuzimanja i dalje su u skladu sa zakonom,
- ako se jedan poduzetnik podijeli na dva ili više zasebnih poduzetnika, de minimis potpora dodijeljena prije podjele dodjeljuje se poduzetniku koji je od nje ostvario korist, što je načelno poduzetnik koji je preuzeo djelatnost za koje je korištena de minimis potpora. Ako takva raspodjela nije moguća, de minimis potpora razmjerno se dodjeljuje na temelju knjigovodstvene vrijednosti vlasničkog kapitala novih poduzetnika na datum stupanja na snagu podjele.

Sisačko-moslavačka županija i jedinice lokalne samouprave će o povredi potpore obavijestiti banku koja je sklopila ugovor s korisnikom kredita kod kojeg je došlo do povrede potpore te će kamatu, koju je subvencionirala Županija i jedinica lokalne samouprave, do visine ugovorene redovne kamatne stope snositi korisnik kredita.

b) Statusne promjene primatelja potpore

Banka je dužna, prema svom saznanju, o svim statusnim i ostalim promjenama kod korisnika kredita obavijestiti Županiju i tražiti od Županije pisanu suglasnost za nastavak obračuna subvencionirane kamate.

Davatelj subvencije će ukinuti subvenciju s danom nastanka promjene u službenim podacima (sudski registar, obrtni registar, podaci o zaposlenim, podaci od FINA) kada utvrdi da primatelj subvencije:

- ne spada više u kategoriju mikro, malog i srednjeg poduzetnika, (povećan broj zaposlenih na 250 i više, povećan promet/poslovni prihod iznad 50 mil. EUR, ukupna aktiva više od 43 mil EUR)
- ne obavlja gospodarsku djelatnost za koju je ostvario korist od subvencije (odjava obrta, stečaj trgovačkog društva, promjena djelatnosti poduzetnika i dr.)
- promijenio je sjedište obavljanja gospodarske djelatnosti za koju je ostvario korist (promjena sjedišta u drugu županiju bez suglasnosti s davateljem subvencije)
- nije zatražio suglasnost za daljnje plaćanje subvencija radi promjene statusa (iz obrta u trgovačko društvo, spajanje društava i sl.).

c) Odstupanje od osnovnih odredbi projekta

Ako je u vremenu trajanja otplate kredita poslovna banka poduzetnički kredit koji je subvencioniran razvrstala u nižu ili višu rizičnu skupinu, dužna je o tome obavijestiti Sisačko-moslavačku županiju i jedinicu lokalne samouprave, odnosno davatelje subvencija.

Davatelj subvencije će ukinuti subvenciju kamate na poduzetnički kredit s datumom dobivene obavijesti od poslovne banke i to u slučajevima kada primatelj potpore:

- nije utrošio sredstva odobrenog kredita namjenski u skladu s poslovnim planom ili investicijskim projektom
- nije u roku od 60 dana podmirio dospjele obveze otplate rata poduzetničkog kredita
- za slučaj naknadnog utvrđenja drugačijeg stanja od onog koje je bilo osnova za odobrenje sredstava primatelju subvencija
- za slučaj ne pridržavanja preuzetih obveza iz Ugovora, projektnog prijedloga i natječaja.

Ukoliko banka naknadnom revizijom i uvidom u predmet (podaci o korisniku subvencioniranih poduzetničkih kredita vezani za urednost otplate kredita) utvrdi da je tijekom nekog razdoblja uplaćena subvencija kamata od strane Sisačko-moslavačke županije koja zbog neurednog plaćanja klijenta nije trebala biti uplaćena vratiti će na račun Sisačko-moslavačke županije iznos koji nije trebao biti plaćen.

Također ukoliko banka iz bilo kojeg razloga otkáže ugovor o kreditu koji je subvencioniran od strane Sisačko-moslavačke županije, s danom otkazivanja ugovora o kreditu neće više obračunavati niti fakturirati subvencije.

U slučaju da Sisačko-moslavačka županija iz bilo kojih razloga prestane uplaćivati subvencionirani dio kamate, plaćanje je dužan izvršiti korisnik kredita.

Akte kojim se ukida subvencija, nalaže povrat sredstava zbog povrede korištenja subvencija i utvrđuju ostala prava i obveze korisnika subvencija i poslovnih banaka u tijeku otplate poduzetničkih kredita donosi župan.

2. GOSPODARSKE MANIFESTACIJE I SAJMOVI

Ukupan iznos sredstava planiran za sufinanciranje organiziranja i nastupa gospodarstvenika s područja Sisačko-moslavačke županije na gospodarskim manifestacijama i sajmovima iznosi 50.000,00 kn

Mjera 2.2.7. - Jačanje konkurentnosti subjekata malog gospodarstva - Sufinanciranje organiziranja i nastupa gospodarstvenika s područja Sisačko-moslavačke županije na gospodarskim manifestacijama. provoditi će se s ciljem stvaranja marketinškog pristupa upravljanju tvrtkama i promocije vlastite djelatnosti i proizvoda poduzetnika.

MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA	
Sufinanciranje organiziranja i nastupa gospodarstvenika s područja Sisačko-moslavačke županije na gospodarskim manifestacijama	
KORISNICI	Obrti, trgovačka društva i zadruge sa sjedištem na području Sisačko-moslavačke županije, Obrtnička komora Sisačko-moslavačke županije, Hrvatska gospodarska komora - Županijska komora Sisak, Regionalni savez zadruga područja od posebne državne skrbi/interesa - Petrinja, kao organizatori gospodarskih manifestacija i sajmova. HZZ - Područna služba Sisak, HZZ - Područna služba Kutina i drugi organizatori manifestacija ili zajedničkog nastupa poduzetnika na sajmovima. Subjekti malog gospodarstva kao pojedinačni izlagači na manifestacijama i sajmovima u Hrvatskoj i inozemstvu za sufinanciranje pojedinačnog nastupa na manifestacijama i sajmovima
NAMJENA	Potpore za nastupe poduzetnika na gospodarskim manifestacijama i sajmovima u zemlji i inozemstvu mogu se koristiti za zakup, uređenje i opremanje izložbenog prostora, promidžbene materijale i druge promotivne aktivnosti
VRSTA POTPORE	Tekuće donacije
INTENZITET POTPORE	Intenzitet potpore ne premašuje 50% troškova za odobrene namjene, a najviše do: - 20.000,00 kuna komorama, zadrugama, udrugama i drugim organizatorima manifestacija i organizatorima zajedničkog nastupa, - 10.000,00 kuna HZZ - Područna služba Sisak i HZZ - Područna služba Kutina - 5.000,00 kuna pojedinačnim izlagačima Potpora se neće odobriti pojedinačnim izlagačima za izlaganje u okviru zajedničkog nastupa na manifestaciji, niti za pojedinačni nastup ako izlagač može sudjelovati u zajedničkom organiziranom nastupu na istoj manifestaciji, za koji su organizatoru zajedničkog nastupa odobrena sredstva.

KRITERIJI ZA ODABIR	<p>Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - karakter manifestacije (međunarodna, regionalna, lokalna...) - broj izlagača koji izlažu na manifestaciji (značaj manifestacije) - poticanje gospodarske suradnje, relevantnost kroz medije, poticanje transfera tehnologije i inovacija, poticanje poduzetništva žena, mladih i drugih marginalnih/socijalno ugroženih skupina društva, poticanje razmjene znanja, - poticanje zapošljavanja, - tradicija manifestacije (dugogodišnja...) - ocjena (sadržaja i kvalitete) prijave za sufinanciranje <p>Neprihvatljivi troškovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porez na dodanu vrijednost, troškovi prijevoza noćenja i dnevnica, troškovi zaposlenih i honorarnih suradnika, popratni troškovi konzumacije hrane, pića, nagrada i poklona za posjetitelje.
PROVEDBA	Županija provodi Javni poziv u skladu s ovim Operativnim planom i u skladu s planiranim proračunskim sredstvima za tekuću godinu za podnošenje prijave za sufinanciranje nastupa na manifestacijama i sajmovima na temelju kojeg župan donosi Zaključak o raspodjeli potpora za sufinanciranje organiziranja i nastupa gospodarstvenika Sisačko-moslavačke županije na manifestacijama
REZULTAT	Uspostava nove poslovne suradnje uspješnim marketinškim pristupom
INDIKATORI	Broj održanih gospodarskih manifestacije, broj izlagača, podaci o novim sklopljenim poslovima na manifestacijama i sajmovima

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku od 30 dana od dana održavanja sufinancirane manifestacije, a najkasnije do 20. prosinca 2016. godine.

Također, korisnik potpore dužan je Sisačko-moslavačkoj županiji (Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu) omogućiti kontrolu namjenskog utroška dobivene potpore.

Akte kojima se nalaže povrat dodijeljenih bespovratnih sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

3. SUBVENCIJE ZA UVOĐENJE NORMI I SUSTAVA UPRAVLJANJA KVALITETOM

Ukupan iznos sredstava planiran za sufinanciranje uvođenja normi i sustava upravljanja kvalitetom iznosi 100.000,00 kn.

Sredstva su namijenjena poticanju uvođenja sustava upravljanja kvalitetom i okolišem, certificiranju proizvoda sukladno hrvatskim i europskim normama i smjernicama, nabavke tehničkih normi i poticanju izvozne orijentacije gospodarstva čime će se pridonijeti povećanju konkurentnosti i povećanju izvoza gospodarskih subjekata poboljšanjem učinkovitosti poslovnih i proizvodnih procesa rada pa time i poboljšanja kvalitete ukupnog poslovanja i proizvedenih proizvoda.

MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA	
Poticanje uvođenja normi i sustava upravljanja kvalitetom	
KORISNICI	Subjekti malog gospodarstva koji obavljaju djelatnost i imaju sjedište na području Sisačko-moslavačke županije i koji su u prethodnoj godini pozitivno poslovali, odnosno koji prema zadnjem financijskom izvješću nisu u gubitku, koji imaju podmirane obveze prema državi i zaposlenicima i koji su registrirani najmanje tri mjeseca prije podnošenja prijave
NAMJENA	<p>Potpore za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pripremu, uvođenje i certificiranje normi i sustava upravljanja kvalitetom i okolišem - stjecanje prava uporabe znakova kvalitete - certificiranje i atestiranje proizvoda i opreme (dokaz o sukladnosti) - nabavku tehničkih normi
VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	Intenzitet potpore ne premašuje 50% troškova za odobrene prihvatljive namjene, a najviše do: <ul style="list-style-type: none"> - 20.000,00 kuna

KRITERIJI ZA ODABIR	<p>Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kvaliteta razvojnog programa (dugoročni, srednjoročni, kratkoročni) - broj zaposlenih (mikro, mali, srednji poduzetnik) - stupanj tehnološke razine tvrtke i plan/program ulaganja - ulaganje u obrazovanje zaposlenika - plan povećanja izvoza - plan povećanja zaposlenosti - poslovni rezultati <p>Neprihvatljivi troškovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porez na dodanu vrijednost te ostale zakonom regulirane pristojbe - troškovi opreme, usluga i radova koje isporučuju ili obavljaju partnerski i povezani subjekti s podnositeljem prijave
PROVEDBA	<p>Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva.</p> <p>Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobrenoj subvenciji.</p>
REZULTAT	<p>Kreiranim i provedenim mjerama uvođenja normi i sustava upravljanja kvalitetom i okolišem povećana je konkurentnost subjekata malog gospodarstva</p>
INDIKATORI	<p>Broj uvedenih normi i sustava upravljanja kvalitetom</p>

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Također, primatelj potpore dužan je Sisačko-moslavačkoj županiji (Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu) omogućiti kontrolu namjenskog utroška dobivene potpore.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

4. SUBVENCIJE ZA POTICANJE INOVACIJA U PODUZETNIŠTVU

Ukupan iznos sredstava planiran za sufinanciranje poticanja poduzetništva temeljenog na inovacijama i suvremenim tehnologijama i povećanje konkurentnosti gospodarskih subjekata iznosi 100.000,00 kn

MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA	
Subvencije za poticanje inovacija u poduzetništvu	
KORISNICI	<p>Subjekti malog gospodarstva koji imaju sjedište i koji obavljaju djelatnost na području Sisačko-moslavačke županije, koji su u prethodnoj godini pozitivno poslovali, odnosno koji prema zadnjem financijskom izvješću nisu u gubitku, koji imaju podmirene obveze prema državi i zaposlenicima i koji su registrirani najmanje tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva.</p> <p>Udruge inovatora s područja Sisačko-moslavačke županije i fizičke osobe inovatori sa prebivalištem u Sisačko-moslavačkoj županiji</p>
NAMJENA	<ul style="list-style-type: none"> - ulaganje u završnu fazu razvoja proizvoda - ulaganje u probnu proizvodnju (prototip ili nulta serija) - ulaganje u aktivnosti komercijalizacije inovacija
VRSTA POTPORE	<p>Potpore male vrijednosti</p>
INTENZITET POTPORE	<p>ne premašuje 50% troškova za odobrene namjene iz prihvatljivih projektnih aktivnosti najviše do:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 50.000,00 kuna za troškove ulaganja u završnu fazu razvoja proizvoda - 30.000,00 kuna za troškove izrade prototipa, nulte serije, troškove vezane uz nabavu strojeva i opreme, mjernih i kontrolnih uređaja i instrumenata, te računalnih programa vezanih uz realizaciju projekta - 20.000,00 kuna za troškove komercijalizacije inovacija

KRITERIJI ZA ODABIR	<p>Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su (za udruge inovatora, inovatore):</p> <ul style="list-style-type: none"> - pisana preporuka poduzetničke potporne institucije vezano za područje djelatnosti iz koje se prijavljuje projektni prijedlog ili - formalna zaštita industrijskog vlasništva (patent) ili - međunarodna nagrada i priznanje za inovaciju ili - nagrade ili plasmani u završni dio na domaćim ili stranim start-up natjecanjima za inovatore <p>Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su (subjekti malog gospodarstva):</p> <ul style="list-style-type: none"> - iskazana stavka nematerijalne imovine (izdaci za razvoj) u bilanci ili - pozitivna odluka BICRO-a u fazi pred komercijalizacije ili - formalna zaštita industrijskog vlasništva (patent) ili - međunarodna nagrada i priznanje za inovaciju ili - odobrena državna potpora za istraživačko razvojne projekte Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, - nagrade ili plasmani u završni dio na domaćem ili stranim start-up natjecanjima <p>Neprihvatljivi troškovi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - porez na dodanu vrijednost te ostale zakonom regulirane pristojbe - troškovi opreme, usluga i radova koje isporučuju ili obavljaju partnerski i povezani subjekti i osobe s podnositeljem prijave
PROVEDBA	<p>Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva.</p> <p>Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobroj subvenciji.</p>
REZULTAT	<p>Uspostava jače poslovne suradnje i partnerstva među znanstvenim Institucijama i inovativnim poduzetnicima te ostalim inovatorima</p>
INDIKATORI	<p>Broj inovacija u poduzetništvu, broj komercijaliziranih inovacija</p>

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Također, korisnik potpore dužan je Sisačko-moslavačkoj županiji (Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu) omogućiti kontrolu namjenskog utroška dobivene potpore.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

5. SUBVENCIJE TRADICIJSKIM I UMJETNIČKIM OBRTIMA

Ukupan iznos sredstava planiran za subvencioniranje obrtničkih ulaganja iznosi 350.000,00 kn.

Sufinanciranje ulaganja obrtnika koji obavljaju svoju djelatnost na tradicijski ili umjetnički način doprinijet će očuvanju i razvoju tradicijskih i umjetničkih obrta na području Sisačko-moslavačke županije.

MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA	
Subvencije tradicijskim i umjetničkim obrtima	
KORISNICI	<p>Obrtnici koji pripadaju grupaciji tradicijskih i umjetničkih obrta u skladu s odredbama članka 2. Pravilnika o tradicijskim, odnosno umjetničkim obrtima (»Narodne novine«, broj 112/07) koji imaju sjedište i obavljaju djelatnost na području Sisačko-moslavačke županije, koji su u prethodnoj godini pozitivno poslovali, odnosno koji prema zadnjem financijskom izvješću nisu u gubitku, koji imaju podmirene obveze prema državi i zaposlenicima i koji su registrirani najmanje tri mjeseca od trenutka podnošenja prijave</p>
NAJMENA	<ul style="list-style-type: none"> - poboljšanje uvjeta rada radionice/uređenje poslovnog prostora - nabava alata, opreme i pribora za rad - edukacija/stručno osposobljavanje vlasnika i zaposlenih u obrtu - usluge korištenja vanjskih subjekata u razvoju proizvoda - ishođenje uvjerenja o statusu tradicijskog/umjetničkog obrta - nastup na gospodarskim manifestacijama - podmirenje troškova poslovanja (režijski troškovi)

VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	do 10.000,00 kuna za prihvatljive troškove po projektu
KRITERIJI ZA ODABIR	Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su: - osnovna djelatnost je tradicijski ili umjetnički obrt, vremensko razdoblje obavljanja obrta, zaposleni, vlasništvo, postojanje uvjerenje o stjecanju statusa, tradicija i dizajn, ostvarena priznanja, ulaganje u edukaciju, lokacija - gospodarski nerazvijena područja i ost. Neprihvatljivi troškovi: - porez na dodanu vrijednost te ostale zakonom regulirane pristojbe i naknade - troškovi opreme, usluga i radova koje isporučuju ili obavljaju partnerski i povezani subjekti s podnositeljem prijave - nabava/najam vozila - potrošni materijal
PROVEDBA	Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva. Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobrenoj subvenciji.
REZULTAT	Doprinos očuvanju obrta od zatvaranje, te zadržavanje postojećih radnih mjesta
INDIKATORI	Broj korisnika potpora

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Kontrolu namjenskog trošenja sredstava obavlja Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu Sisačko-moslavačke županije.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

6. KAPITALNE POMOĆI ZA NOVE INVESTICIJE U PROIZVODNJI

Ukupan iznos sredstava planiran za razvoj obrtništva i mikro poduzetništva iznosi 200.000,00 kuna.

Sredstva su namijenjena poticanju ulaganja u obrtničke radionice čime će se doprinosti jačanju konkurentnosti i razvoju proizvodnih obrtničkih djelatnosti na području Sisačko-moslavačke županije

MJERA 2.2.7. JAČANJE KONKURENTNOSTI SUBJEKATA MALOG GOSPODARSTVA	
Kapitalne pomoći za nove investicije u proizvodnji	
KORISNICI	Obrtnici i mikro poduzeća koji imaju sjedište i obavljaju djelatnost na području Sisačko-moslavačke županije koji su u prethodnoj godini pozitivno poslovali odnosno koji prema zadnjem financijskom izvješću nisu u gubitku, koji imaju podmirene obveze prema državi i zaposlenicima i koji su registrirani najmanje tri mjeseca prije podnošenja prijave
NAMJENA	- izgradnja, rekonstrukcija i adaptacija poslovnog prostora - nabava strojeva, uređaja i opreme
VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	- ne premašuje 50% troškova za odobrene namjene, a najviše do: 10.000,00 kuna za prihvatljive troškove Neprihvatljivi troškovi: - porez na dodanu vrijednost, carine, uvozne pristojbe i druge naknade - nabava/najam vozila - nabava repromaterijala, potrošni materijal, sitni inventar

KRITERIJI ZA ODABIR	Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su: Vlasništvo, broj zaposlenih, oprema, strojevi i uređaji (novo, rabljeno) uvođenje novih proizvoda, poboljšanje kvalitete, ostvarena priznanja, osigurano tržište, ulaganje u edukaciju, zaštita okoliša, izvoz i lokacija - gospodarski nerazvijena područja i ost.
PROVEDBA	Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva. Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobrenoj subvenciji.
REZULTAT	Opstojnost postojećih te poticanje stvaranje novih proizvodnih obrta i mikro trgovačkih društava
INDIKATORI	Broj korisnika potpora, broj obrta, broj mikro trgovačkih društava

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Kontrolu namjenskog trošenja sredstava obavlja Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu Sisačko-moslavačke županije.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

7. UNAPREĐENJE TURISTIČKE PONUDE U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI

Ukupan iznos sredstava planiran za razvoj i unapređenje turističke ponude u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosi 250.000,00 kuna.

Sredstva su namijenjena poticanju ulaganja u nove i unapređenje postojećih turističkih proizvoda na turističkom tržištu, čime će se doprinijeti razvoju selektivnih oblika turizma, te ravnomjernom razvoju i podizanju kvalitete turističke ponude Sisačko moslavačke županije.

MJERA 2.4.2. POTICANJE RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA	
Unapređenje turističke ponude u Sisačko-moslavačkoj županiji	
KORISNICI	Subjekti malog gospodarstva (trgovačka društva izvan javnog sektora, obrti, zadruga), seljačka domaćinstva (OPG koji pružaju ugostiteljske i/ili turističke usluge) i fizičke osobe - privatni iznajmljivači soba koji imaju sjedište i obavljaju djelatnost na području Sisačko-moslavačke županije
NAMJENA	- povećanje standarda kvalitete i dodatne ponude u smještajnim i ugostiteljskim objektima - razvoj turističke infrastrukture (turistički informativni centri, kušaonice vina, sira, suvenirnice i dr.) - obnova, uređenje i stavljanje u turističku funkciju tradicijske graditeljske baštine - poticanje razvoja selektivnog oblika turizma - valorizacija resursa prirodne baštine kroz turizam
VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	Prema kvaliteti i kriterijima turističkog projekta, intenzitet potpore ne premašuje 50% prihvatljivih troškova Neprihvatljivi troškovi: - porez na dodanu vrijednost, carine, uvozne pristojbe i druge naknade
KRITERIJI ODABIRA	Kriteriji odabira prijava za dodjelu potpora su: Originalnost i kvaliteta projekta, procjena doprinosa razvoju turističke ponude, vrijeme provedbe projekta (procjena pozitivnih učinaka u razmjerno kratkom vremenskom roku), ulaganje u projekt (postotak uloženi vlastitih sredstava u ukupnoj vrijednosti projekta), dosadašnji rezultati u turističkoj djelatnosti (smještajni kapaciteti - broj kreveta, broj noćenja, ostvareni prihod, plaćena boravišna pristojba...), vlasništvo, lokacija, gospodarski nerazvijena područja i ost.
PROVEDBA	Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva. Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobrenoj subvenciji.
REZULTAT	Povećanje broja korisnika poticajnih mjera, povećanje turističkih kapaciteta i kvalitete turističke ponude
INDIKATORI	Turistički kapaciteti i broj korisnika potpora

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Kontrolu namjenskog trošenja sredstava obavlja Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu Sisačko-moslavačke županije.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

8. SUBVENCIONIRANJE ORGANIZIRANOG DOLASKA TURISTA NA PODRUČJE SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

Ukupan iznos sredstava planiran za subvencioniranje organiziranog dolaska turista na područje Sisačko-moslavačke županije iznosi 100.000,00 kuna.

Sredstva su namijenjena poticanju jačanja imidža županije kao odredišta kontinentalnog turizma s ciljem povećanja broja dolazaka i noćenja turista.

MJERA 2.4.2. POTICANJE RAZVOJA SELEKTIVNIH OBLIKA TURIZMA	
Subvencioniranje organiziranog dolaska turista na područje Sisačko-moslavačke županije	
KORISNICI	Turističke i putničke agencije sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje organizirano dovode turiste na područje Sisačko-moslavačke županije koje su u prethodnoj godini pozitivno poslovale odnosno koji prema zadnjem financijskom izvješću nisu u gubitku, koje imaju podmirene obveze prema državi i zaposlenicima i koje su registrirane i posluju najmanje tri mjeseca prije podnošenja prijave
NAMJENA	Organizirani dolazak i ostvarena noćenja turista
VRSTA POTPORE	Potpore male vrijednosti
INTENZITET POTPORE	Maksimalan iznos potpore je 20.000,00 kn godišnje po agenciji prema izračunu: - do 2 noćenja: 50 kuna po osobi (turist) - 3 i više noćenja: 75 kuna po osobi (turist) Neprihvatljivi troškovi: - porez na dodanu vrijednost i boravišna pristojba
KRITERIJ ODABIRA	Subvencija će se dodjeljivati za turističke aranžmane periodično prema redosljedu zaprimanja zahtjeva turističkih/putničkih agencija za dodjelu subvencije koje ispunjavaju opće uvjete za podnošenje prijave
PROVEDBA	Županija provodi Javni poziv za dodjelu potpora, župan imenuje Povjerenstvo za provedbu Javnog poziva, donosi Odluku o raspodjeli sredstava na prijedlog Povjerenstva. Korisnik potpore sa Sisačko-moslavačkom županijom potpisuje Ugovor o odobrenoj subvenciji.
REZULTAT	Ojačana prepoznatljivosti turističke destinacije i njenoj konkurentnosti na cjelokupnom turističkom tržištu
INDIKATORI	Broj korisnika potpora, turistički promet, broj dolazaka i noćenja turista

Praćenje provedbe projekta

Korisnik potpore je dužan dostaviti račune, izvode o izvršenim uplatama i ostalu dokumentaciju i izvješće o namjenskom korištenju dodijeljenih sredstava u roku utvrđenom Javnim pozivom.

Kontrolu namjenskog trošenja sredstava obavlja Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove EU i Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu Sisačko-moslavačke županije.

Akte kojima se ukida subvencija te nalaže povrat sredstava zbog povrede uvjeta korištenja potpore donosi župan.

III. PROVEDBA NATJEČAJA/JAVNIH POZIVA

Sisačko-moslavačka županija provodi natječaje/ javne pozive temeljem ovog Operativnog plana sukladno planiranim proračunskim sredstvima Proračuna Sisačko-moslavačke županije za 2016. godinu.

Obavijesti o objavi natječaja/javnog poziva se objavljuje u dnevnom tisku, a sami natječaji na službenoj web stranici Sisačko-moslavačke županije www.smz.hr

Prijave na natječaje/javne pozive se podnose isključivo na Obrascima Prijave koji će biti objavljeni na web stranici Županije i to putem preporučene pošte u zatvorenoj omotnici na kojoj treba čitko ispisati ime i adresu pošiljatelja.

Uz Prijavu se prilaže i propisana dokumentacija navedena u ovom Operativnom planu Natječaju/Javnom pozivu, a po potrebi Upravni odjel može zatražiti dodatnu dokumentaciju i obrazloženje.

U sklopu otvorenih Natječaja/Javnih poziva bit će objavljene upute za prijavitelje i svi prateći obrasci (izjave, ugovori, izvještaji o provedbi projekta, podaci o nadzoru namjenskog korištenja sredstava i mjere koje će se poduzetnici radi povrede korištenja potpora) kako bi se potencijalni prijavitelji unaprijed upoznali sa svim obvezama koje preuzimaju u slučaju odobravanja sredstava bespovratne potpore.

U okviru svih javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava koje provodi Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove Europske unije, svakom pojedinačnom podnosiocu prijave može se dodijeliti samo jedna potpora (osim u slučaju projekta Poduzetnički krediti - 2016. gdje može biti odobrena i potpora po nekim drugim mjerama i obrnuto).

U okviru javnih poziva za dodjelu bespovratnih sredstava primjenjivat će se odredbe Uredbe Komisije (EU) Službeni list Europske unije br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na de minimis potpore kako za prijavitelje tako i za krajnje korisnike potpora kako slijedi:

- potpora male vrijednosti smatra se svaka potpora pojedinom poduzetniku, čiji ukupni iznos ne prelazi 200.000,00 eura u kunskoj protuvrijednosti, prema srednjem tečaju Hrvatske narodne banke na dan isplate, u razdoblju od tri fiskalne godine (tekuća i dvije prethodne godine) neovisno o razini davatelja koji dodjeljuje potporu male vrijednosti. Pri tome, ukupna potpora male vrijednosti koja se dodjeljuje poduzetniku u sektoru cestovnog prometa ne smije premašiti 100.000,00 eura tijekom bilo kojeg razdoblja od tri fiskalne godine,
- potporu male vrijednosti ne mogu dobiti poduzetnici koji se nalaze u teškoćama. Također potpore male vrijednosti se ne smiju dodjeljivati za djelatnosti usmjerene k izvozu prema trećim zemljama ili državama članicama Europske unije, a to se odnosi na potpore koje su u izravnoj vezi s izvezenim količinama, s uspostavom i funkcioniranjem distribucijske mreže ili s drugim tekućim troškovima vezanim uz djelatnost izvoza, potpore uvjetovane korištenjem domaće, a ne uvezene robe, potpore dodijeljene poduzetnicima koji djeluju u sektoru ugljena, te potpore za nabavu vozila za cestovni prijevoz tereta koje se dodjeljuju poduzetnicima koji obavljaju cestovni prijevoz tereta za najamninu ili naknadu.
- prije dodjele potpore male vrijednosti korisnik potpore dužan je Sisačko-moslavačkoj županiji dostaviti izjavu o svim drugim potporama male vrijednosti koje je isti zaprimio tijekom tekuće godine kao i tijekom prethodne dvije fiskalne godine, neovisno o vrsti i razini davatelja potpore male vrijednosti, kako bi se izbjegla moguća prekomjerna dodjela državne potpore, ukupno uključujući i povezane osobe.
- ukoliko se naknadno uspostavi da je poduzetnik zajedno sa svim ostalim potporama male vrijednosti primio iznos koji prelazi najviše dopuštenu gornju granicu potpora male vrijednosti (200.000 eura, odnosno 100.000 eura u kunskoj protuvrijednosti), Sisačko-moslavačka županija se obvezuje izvršiti povrat cjelokupne potpore,
- Sisačko-moslavačka županija će prilikom dodjele potpore male vrijednosti izvijestiti korisnika potpore da mu je dodijeljena potpora male vrijednosti, voditi evidenciju o dodijeljenim potporama male vrijednosti po pojedinim korisnicima, te čuvati podatke o dodijeljenim potporama male vrijednosti deset godina od dana dodjele.

IV. OBRADA PRIJAVA

- a. Po primitku Prijave, Upravni odjel iste dostavlja Povjerenstvu imenovanom od strane župana, a koje utvrđuje pravovremenost, potpunost te sukladnost prijave s uvjetima iz Natječaja/Javnog poziva,
- b. Prijave pristigle po objavljenom Natječaju/Javnom pozivu, obrađuju se redoslijedom zaprimanja,
- c. Nakon obrade svake pristigle Prijave, u slučaju potrebe za rangiranjem, utvrditi će se rang lista Prijava, u padajućem nizu, sukladno kriterijima određenim ovim Operativnim planom i Natječajem/Javnim pozivom,
- d. Prilikom utvrđivanja rang liste biti će moguće ostvariti i do 30% dodatnih bodova putem preferencijalnog sustava dodatnih bodova za slijedeće poduzetnike: žene poduzetnice, poduzetnici početnici, mladi poduzetnici, osobe s invaliditetom, pripadnici romske nacionalne manjine, poduzetnici s gospodarski nerazvijenih područja.
- e. U slučaju da dvije ili više Prijava imaju isti broj bodova, izvršit će se rangiranje tih prijava na temelju ranijeg zaprimanja potpune prijave,
- f. Podnositelj čija Prijava udovoljava uvjetima propisanim ovim Operativnim planom i Natječajem/Javnim pozivom, o tome će biti pravovremeno obaviješten
- g. Podnositelj čija Prijava ne udovoljava uvjetima propisanim ovim Operativnim planom i Natječajem/Javnim pozivom, o tome će također biti pravovremeno obaviješten.

Povjerenstvo utvrđuje Nacrt Prijedloga Odluke o raspodjeli sredstava koji dostavlja Upravnom odjelu za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove Europske unije radi donošenja Odluke o raspodjeli sredstava koju donosi Župan.

S korisnicima potpore sukladno Odluci o raspodjeli sredstava zaključuje se Ugovor o dodjeli bespovratne potpore.

Potpore se isplaćuje na račun korisnika, a sukladno odredbama Ugovora o dodjeli bespovratne potpore.

Županija će Odlukom o povratu potpore od korisnika zahtijevati povrat u slučajevima: administrativne pogreške, ukoliko se utvrdi da je korisnik nezakonito ostvario potporu, u slučaju korištenja potpore na način koji nije u skladu s njezinom namjenom, u slučaju raskidanja Ugovora.

Korisnik je dužan isplaćenu potporu vratiti u iznosu, na način i u roku određenim u Odluci o povratu potpore.

Ukoliko korisnik nije postupio u skladu s prethodno spomenutom Odlukom, na iznos koji podliježe povratu se nakon isteka roka za povrat potpore obračunava zakonska zatezna kamata.

V. NAČIN ISPLATE SREDSTAVA I IZVJEŠTAJI PODUZETNIKA

Odobrena novčana sredstva doznaju se na račun korisnika subvencije prema realiziranim priznatim troškovima po potpisu Ugovora, a nakon što korisnik dostavi Upravnom odjelu za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove Europske unije dokumentaciju iz koje je vidljiv namjenski utrošak sredstava i to:

- izvještaj o provedbi programa
- račune ili u slučaju da prodavatelj nije ovlašten za izdavanje računa ugovore, te
- izvode s bankovnog transakcijskog računa kojima se dokazuje izvršeno plaćanje.

Nalog za plaćanje, kompenzacija i cesija ne prihvaćaju se kao dokaz o izvršenom plaćanju.

Odobrena novčana sredstva doznaju se na račun korisnika jednokratno.

Računi kojima se dokazuje namjensko korištenje sredstava moraju:

- biti iz 2016. godine
- odnositi se na troškove iste vrste i namjene kako je navedeno u ponudama ili predračunima dostavljenim uz prijavu
- biti od istog dobavljača čija je ponuda ili predračun priložena prijavi.

Iznimno, u obzir se mogu uzeti i računi od dobavljača čije ponude nisu priložene uz prijavu. Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove Europske unije odlučuje o prihvaćanju takvih računa temeljem obrazložene molbe korisnika potpore i dostavlja korisniku pisanu obavijest.

Računi kojima se dokazuje namjensko korištenje potpore ne smiju se koristiti za pravdanje drugih potpora koje dodjeljuje Sisačko-moslavačka županija i ostali davatelji državnih potpora.

U slučaju da se ukupni prihvatljivi troškovi po dostavljenim računima razlikuju od troškova u ponudama dostavljenim uz prijavu, subvencija se isplaćuje prema opravdanim troškovima na sljedeći način:

- ako su ukupni prihvatljivi troškovi po dostavljenim računima veći od troškova prikazanih u prijavi potpora se isplaćuje u odobrenom iznosu
- ako su ukupni prihvatljivi troškovi po dostavljenim računima manji od troškova prikazanih u prijavi potpora se isplaćuje u iznosu manjem od odobrenog iznosa.

Zadnji rok za dostavu računa i izvještaja o namjenskom korištenju subvencije je 1. prosinca 2016. godine.

Sredstva neće biti uplaćena podnositeljima prijave koji do tog roka ne dostave račune i izvještaj o namjenskom korištenju subvencije i isti će biti isključeni iz dodjele subvencija sljedeće godine.

Za neposrednu provedbu ovog Operativnog plana zadužen je Upravni odjel za gospodarstvo, regionalni razvoj i fondove Europske unije.

ZAVRŠNA ODREDBA

Ovaj Operativni plan objavljuje se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 301-01/15-01/02
URBROJ: 2176/01-01-15-6
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

158.

Na temelju članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13) a u svezi Napatka Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, KLASA: 011-01/14-02/10, URBROJ: 538-05-1-1/0366-15-67 od 27. travnja 2015. godine, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU

**o produljenju važenja Razvojne strategije
Sisačko-moslavačke županije 2011. - 2015.
godina i za 2016. godinu**

I.

Produljuje se važenje Razvojne strategije Sisačko-moslavačke županije 2011.-2015. godina i za 2016. godinu.

II.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a primjenjuje se od 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 300-01/15-01/02
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

159.

Na temelju članka 141. i članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14), točke V. Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba srednjih škola i učeničkih domova u 2015. godini (»Narodne novine«, broj 15/15) i članka 44. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU

o izmjeni Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkog doma u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu

Članak 1.

U Odluci o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija srednjih škola i učeničkog doma u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2015. godini (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije« broj 21/15) u članku 3. tabelarni prikaz mijenja se i glasi:

»RASPORED SREDSTAVA ZA FINANCIRANJE MINIMALNOG STANDARDNA SREDNJIH ŠKOLA I UČENIČKOG DOMA

Red. broj	SREDNJA ŠKOLA/ broj učenika/broj odjela	opći troškovi škola	Energenti/ lož ulje, plin, toplinska energija, drva	električna energija	Prijevoz zaposlenika	Komunalna i vodna naknada	Systematski pregledi zaposlenika	Zakupnina Prostora/smještaj u učeničkom domu	SVEUKUPNO za 2015	
1.	Gimnazija, Sisak	483/18	247.360	158.000	57.000	79.000	43.000	0	0	584.360
2.	Ekonomska škola, Sisak	330/12	139.593	44.000	25.000	92.000	13.100	10.000	0	323.693
3.	Industrijsko-obrtnička škola, Sisak	304/15	419.500	699.300	251.000	176.000	190.000	12.200	0	1.748.000
4.	Strukovna škola, Sisak	618/29	491.497	100.000	70.000	170.000	21.568	11.500	0	864.565
5.	Tehnička škola, Sisak	504/20	369.857	0	0	106.342	0	0	0	476.199
6.	SŠ Viktorovac, Sisak	580/21	337.679	160.000	95.000	160.000	8.000	0	0	760.679
7.	SŠ T. Ujevića, Kutina	559/20	301.955	250.000	100.000	130.000	28.100	11.000	0	821.055
8.	Tehnička škola, Kutina	538/21	355.183	280.595	80.000	150.000	25.694	0	70.000	961.472
9.	SŠ Petrinja	534/23	260.230	194.500	85.500	140.000	80.000	11.500	0	771.730
10.	SŠ Glina	342/14	187.500	119.325	26.000	137.000	17.800	9.000	0	496.625
11.	SŠ Topusko	315/14	192.870	90.000	72.400	255.000	19.276	12.500	0	642.046
12.	SŠ I. Trnskog, H. Kostajnica	294/15	132.227	170.050	85.050	186.427	19.488	10.620	0	603.862
13.	SS Novska	440/17	239.374	246.000	120.000	84.000	22.200	10.000	0	721.574
14.	Glazbena škola u Novskoj	142/12	80.000	25.000	12.000	206.810	0	0	0	323.810
15.	Glazbena škola F. Lhotka, Sisak	340/12	13.747	35.000	35.000	212.500	10.000	0	0	306.247
16.	Učenički dom, Kutina		0	68.533	45.000	21.000	28.499	0	404.460	567.492
	UKUPNO	6.323/266	3.768.572	2.640.303	1.158.950	2.306.079	526.725	98.320	474.460	10.973.409

Članak 2.

U članku 3. tabelarnog prikaza

- Opći troškovi škola, iznos »3.023.986,00 kn« mijenja se i glasi »3.768.572,00 kn«.
- Energenti - lož ulje, plin, toplinska energija, kruta goriva, iznos »3.016.674,00 kn« mijenja se i glasi »2.640.303,00 kn«.
- Električna energija, iznos »1.166.050,00 kn« mijenja se i glasi »1.158.980,00 kn«.
- Prijevoz zaposlenika, iznos »2.367.298,00 kn« mijenja se i glasi »2.306.079,00 kn«.
- Komunalna i vodna naknada, iznos »820.156,00 kn« mijenja se i glasi »499.592,00 kn«.
- Zakupnina prostora, iznos »77.000,00 kn« mijenja se i glasi 70.000,00 kn«.

Članak 3.

U članku 4. stavku 2. alineja 1. mijenja se i glasi »kriterij i mjerilo za izračun troška energenata je stvarna potrošnja energenata u proteklom razdoblju 2015. godine prema važećim cijenama i iznosi 3.799.253,00 kuna«.

U stavku 7. istog članka, iznos »2.367.298,00 kn« mijenja se i glasi »3.768.572,00 kn«.

Članak 4.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 402-03/15-01/05
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

O D L U K U

o izmjeni Odluke o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog školstva u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu

160.

Na temelju članka 141. i članka 143. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (»Narodne novine«, broj 87/08, 86/09, 92/10, 105/10, 90/11, 5/12, 16/12, 86/12, 126/12, 94/13 i 152/14), točke V. Odluke o kriterijima i mjerilima za utvrđivanje bilančnih prava za financiranje minimalnog financijskog standarda javnih potreba osnovnog školstva u 2015. godini (»Narodne novine«, broj 15/15) i članka 44. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni

Članak 1.

U Odluci o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja decentraliziranih funkcija osnovnog školstva u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 21/15) u članku 3. tabelarni prikaz mijenja se i glasi:

»RASPORED SREDSTAVA ZA FINANCIRANJE MINIMALNOG STANDARDA OSNOVNIH ŠKOLA

Redni broj	OSNOVNA ŠKOLA Matična škola/broj učenika/broj RO/broj PŠ	Opći troškovi škola	Energenti- lož ulje, plin, toplinska energija, kruta goriva	Električna energija	Usluge prijevoza učenika	Usluge telefona, pošte i vlastiti prijevoz	Sistematski pregledi zaposlenika	Komunalna i vodna naknada	SVEUKUPNO za 2015 godinu
1.	OŠ Braća Radić, Martinska Ves 144/9/1	172.600	124.000	36.000	327.687	15.000	4.000	4.763	684.050
2.	OŠ Davorina Trstenjaka Hrvatska Kostajnica 271/16/1	243.588	122.104	46.000	1.064.080	30.000	19.000	13.920	1.538.692
3.	OŠ Dragutina Tadijanovića, Petrinja 688/42/2	257.033	410.780	140.826	322.075	19.676	21.046	69.170	1.240.606
4.	OŠ Dvor, Dvor 196/12/1	134.272	125.800	54.200	1.758.100	49.747	5.000	2.810	2.129.929
5.	OŠ Glina, Glina 585/32/2	203.675	204.265	96.000	1.221.316	32.000	11.000	33.000	1.801.256
6.	OŠ Gvozd, Gvozd 135/8/0	128.200	199.686	66.000	656.833	35.167	7.200	28.800	1.121.886
7.	OŠ I.G. Kovačić, Gora 121/10/1	71.751	50.000	25.000	496.475	20.787	5.000	11.002	680.015
8.	OŠ I. Kozarčanin, Hrvatska Dubica 143/9	90.189	206.985	27.533	524.281	25.651	1.500	2.680	878.819
9.	OŠ Jabukovac, Jabukovac 80/8/0	128.726	122.605	28.500	443.863	13.800	8.394	16.919	762.807
10.	OŠ Jasenovac, Jasenovac 143/14/1	157.816	212.000	20.000	459.775	22.225	5.500	15.000	892.316
11.	OŠ Josipa Kozarca, Lipovljani 391/26/5	156.500	210.000	130.000	613.774	15.000	11.000	7.000	1.143.274
12.	OŠ Ludina, Ludina 23518/4	197.255	125.800	24.577	609.741	18.000	1.517	5.143	982.033
13.	OŠ Mate Lovraka, Petrinja 537/26/1	223.110	351.673	78.207	256.331	37.183	10.800	32.830	990.134
14.	OŠ Mladost, Lekenik 423/24/3	268.840	407.605	101.850	890.300	15.539	10.000	9.424	1.703.558
15.	OŠ Novska, Novska 878/49/3	301.700	267.731	110.000	710.000	35.000	27.000	12.500	1.463.931
16.	OŠ Popovača, Popovača 805/48/5	394.115	545.200	100.000	770.625	40.750	15.000	27.989	1.893.679
17.	I. OŠ Petrinja, Petrinja 677/32/1	260.987	160.202	99.382	318.562	18.706	10.000	25.140	892.979
18.	OŠ Rajić, Rajić 178/8/0	85.600	114.000	25.000	195.437	28.849	6.000	7.000	461.886
19.	OŠ Sunja, Sunja 317/17/0	177.062	311.078	106.358	792.706	39.499	8.000	15.521	1.450.224
20.	OŠ Vladimir Nazor, Topusko 218/15/0	123.566	64.200	28.000	547.889	11.240	9.000	35.000	818.895
21.	OŠ Katarina Zrinska, Mečenčani 108/8/0	87.975	85.000	15.000	749.116	10.000	3.500	0	950.591
	UKUPNO 7.273/431/31	3.864.560	4.420.714	1.358.433	13.728.966	533.819	199.457	375.611	24.481.560

Članak 2.

U članku 3. tabelarnog prikaza

- Opći troškovi škola, iznos »3.420.730,00 kn« mijenja se i glasi »3.864.560,00 kn«.
- Energenti - lož ulje, plin, toplinska energija, kruta goriva, iznos »4.770.287,00 kn« mijenja se i glasi »4.420.714,00 kn«.
- Električna energija, iznos »1.335.257,00 kn« mijenja se i glasi »1.358.433,00 kn«.
- Usluge prijevoza učenika, iznos »13.885.291,00 kn« mijenja se i glasi »13.728.966,00 kn«.
- Usluge telefona, pošte i vlastiti prijevoz, iznos »514.445,00 kn« mijenja se i glasi »533.819,00 kn«.
- Sistematski pregledi zaposlenika iznos »190.866,00 kn« mijenja se i glasi »199.457,00 kn«.
- Komunalna i vodna naknada, iznos »364.684,00 kn« mijenja se i glasi »375.611,00 kn«.

Članak 3.

U članku 4. stavku 2. alineja 1. mijenja se i glasi »kriterij i mjerilo za izračun troška energenata je stvarna potrošnja energenata u proteklom razdoblju 2015. godine prema važećim cijenama i iznosi 5.755.971,00 kuna«.

Članak 4.

U članku 5. stavku 1. iznos »13.885.291,00 kn« mijenja se i glasi »13.728.966,00 kn«, iznos »514.445,00 kn« mijenja se i glasi »533.819,00 kn«.

Članak 5.

U članku 6. iznos »364.684,00 kn« mijenja se i glasi »375.611,00 kn«.

Članak 6.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 402-03/15-01/04
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Rokandić, prof., v.r.

161.

Na temelju točke IV. i VI. Odluke o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvom tromjesečju 2016. godine (»Narodne novine«, broj 122/15) i članka 28. točka 8. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

O D L U K U

o kriterijima, mjerilima, načinu financiranja i rasporedu sredstava za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvom tromjesečju 2016. godine

I.

Ovom Odlukom utvrđuju se kriteriji, mjerila, način financiranja i raspored sredstava za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvo 2016. godine za:

- investicijsko ulaganje u prostor, medicinsku i nemedicinsku opremu i prijevozna sredstva zdravstvenih ustanova,
- investicijsko i tekuće održavanje prostora, medicinske i nemedicinske opreme i prijevoznih sredstava zdravstvenih ustanova
- informatizaciju zdravstvene djelatnosti.

II.

Sredstva za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u Sisačko-moslavačkoj županiji za prvo tromjesečje 2016. godine utvrđena su Odlukom o minimalnim financijskim standardima za decentralizirane funkcije za zdravstvene ustanove u prvom tromjesečju 2016. godini (»Narodne novine«, broj 122/15) i to:

Sisačko-moslavačka županija	Investicijsko i tekuće održavanje	Investicijsko ulaganje	Kredit	Ukupno
	1.162.023,00	2.771.922,00	639.892,00	4.573.837,00

III.

Raspored sredstva iz točke II. ove Odluke utvrđen je primjenom kriterija razine zdravstvene djelatnosti (primarna i sekundarna razina) po slijedećem mjerilu:

- 74,69% sredstava za potrebe zdravstvenih ustanova koje provode djelatnost na sekundarnoj razini
- 25,31% sredstava za potrebe zdravstvenih ustanova koje provode djelatnost na primarnoj razini.

IV.

Kriteriji za ostvarivanje prava na raspored sredstava za namjene utvrđene točkom I. i II. su:

- broj i kapacitet ugovorenih djelatnosti u osnovnom osiguranju s Hrvatskim zavodom za zdravstveno osiguranje,
- broj osiguranih osoba koji se liječe u pojedinoj zdravstvenoj ustanovi,
- broj lokaliteta na kojima se odvija zdravstvena djelatnost,
- broj zgrada unutar pojedine zdravstvene ustanove.

Korektivni kriteriji su:

- postojeće stanje zgrada i opreme,
- postojeće stanje opremljenosti,
- ulaganja u prethodnim godinama odnosno započete investicije,
- financiranje djelatnosti ustanove iz drugih izvora.

V.

Raspored sredstava, primjenom kriterija i mjerila iz točki III. i IV. Ove Odluke te utvrđenog popisa prioriteta pojedine zdravstvene ustanove, utvrđuje se kako slijedi:

	Investicijsko i tekuće održavanje	Investicijsko ulaganje	Kredit	Ukupno
Opća bolnica »Dr. Ivo Pedišić« Sisak	517.042,00	1.078.480,00	639.892,00	2.235.414,00
Neurpsihijatrijska bolnica »Dr. Ivan Barbot« Popovača	58.053,00	500.000,00		558.053,00
Lječilište »Topusko« Topusko	146.178,00	476.307,00		622.485,00
Dom zdravlja Sisak	71.250,00	166.635,00		237.885,00
Dom zdravlja Kutina	82.500,00	149.500,00		232.000,00
Dom zdravlja Petrinja	70.000,00	151.000,00		221.000,00
Zavod za hitnu medicinu SMŽ	217.000,00	125.000,00		342.000,00
Zavod za javno zdravstvo SMŽ	0,00	125.000,00		125.000,00
Ukupno	1.162.023,00	2.771.922,00	639.892,00	4.573.837,00

VI.

Zdravstvenim ustanovama iz točke V. ove Odluke sredstva će se doznačivati na temelju dostavljenog zahtjeva i dokumentacije o provedenom postupku u skladu sa zakonom, dostavljenih ovjerenih računa o nabavi roba ili ovjerenih situacija (privremenih ili okončanih) za izvršene radove, koji su dospjeli ili dospijevaju u mjesecu za koji se podnosi zahtjev.

Zdravstvene ustanove dužne su dokumentaciju iz prethodnog stavka ove točke dostaviti u Upravni odjel za zdravstvo Sisačko-moslavačke županije do 5-og u mjesecu za tekući mjesec.

VII.

Zdravstvene ustanove obvezuju se na namjenski utrošak sredstava te za dostavu posebnih izvještaja o izvršenim rashodima po vrsti troška. Tablice DEC 2016. (Zdravstvo) - Popis prioriteta za prvo tromjesečje 2016. godine.

VIII.

Određba točke V. ove Odluke kojom je propisan raspored sredstava između zdravstvenih ustanova primjenjuje se danom izdavanja suglasnosti Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske na Popis prioriteta zdravstvenih ustanova u vlasništvu Sisačko-moslavačke županije za raspored sredstava decentraliziranih funkcija u prvom tromjesečju 2016. godini.

IX.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 500-01/15-01/21
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Rokandić, prof., v.r.

162.

Na temelju članka 121. Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, broj 157/13, 152/14 i 99/15), točke IX. Odluke o minimalnim financijskim standardima, kriterijima i mjerilima za decentralizirano financiranje domova za starije i nemoćne osobe u prvom tromjesečju 2016. godine (»Narodne novine«, broj 122/15) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU**o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja domova za starije i nemoćne osobe u prvom tromjesečju 2016. godine****OPĆE ODREDBE**

I.

Ovom Odlukom utvrđuju se kriteriji, mjerila i način za decentralizirano financiranje djelatnosti domova za starije i nemoćne osobe u prvom tromjesečju 2016. godine, a koje čine rashodi za zaposlene, materijalni i financijski rashodi, rashodi za nabavu nefinancijske imovine i hitne intervencije.

II.

Sisačko-moslavačka županija za domove za starije i nemoćne osobe koji imaju sjedište na njenom području, a na koje su prenijeta osnivačka prava, osigurava sredstva za obavljanje djelatnosti doma u visini razlike između ukupnih rashoda i prihoda za posebne namjene doma.

Ukupni rashodi doma su:

- rashodi za zaposlene
- materijalni rashodi
- financijski rashodi
- hitne intervencije (investicijsko održavanje, oprema i nabava nefinancijske imovine)
- rashodi za nabavu nefinancijske imovine (materijalna i nematerijalna imovina, građevinski objekti, postrojenja i oprema, prijevozna sredstva isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti, nematerijalna proizvedena imovina, informatizacija, dodatna ulaganja u nefinancijsku imovinu i dr.).

Prihod za posebne namjene doma je prihod kojeg dom za starije i nemoćne osobe ostvari naplatom cijene skrbi izvan vlastite obitelji, temeljem ugovora o skrbi izvan vlastite obitelji između doma i korisnika, odnosno

obveznika plaćanja cijene skrbi izvan vlastite obitelji ili rješenja centra za socijalnu skrb, ostalih usluga ili na drugi način.

KRITERIJI I MJERILA

III.

Rashodi za zaposlene su:

- plaće
- ostali rashodi za zaposlene,
- doprinosi na plaće.

Kriteriji za financiranje rashoda za zaposlene utvrđuju se prema:

1. Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga (»Narodne novine«, broj 40/14 i 66/15)
2. Zakonu o plaćama u javnim službama (»Narodne novine« br. 27/01 i 39/09) i Uredbi o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama (»Narodne novine« br. 25/2013, 72/2013, 151/2013, 9/2014, 40/2014, 51/2014, 77/2014, 83/2014, 87/2014, 120/2014, 147/2014, 151/2014, 11/2015)
3. Osnovici za izračun plaće radnika u javnim službama utvrđenoj kolektivnim ugovorom ili odlukom Vlade Republike Hrvatske
4. Odredbama Temelnog kolektivnog ugovora za službenike i namještenike u javnim službama i Kolektivnog ugovora za djelatnost socijalne skrbi koje se primjenjuju kao pravna pravila.

Mjerila za financiranje rashoda za zaposlene utvrđuju se prema broju zaposlenih, odnosno po korisniku (stalnog smještaja, korigiranog koeficijenta od 20% za korisnike pomoći i njege u kući i dostave i pripreme obroka za vanjske korisnike).

Minimalni financijski standard rashoda za zaposlene u domovima za starije i nemoćne osobe za prvo tromjesečje 2016. godine, sukladno stavcima 1, 2. i 3. ove točke, po ustanovama iznosi:

NAZIV USTANOVE	BROJ KORISNIKA	IZNOS PO KORISNIKU (mjesečno)	IZNOS U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	259	1.715,00	1.332.269,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	209	1.802,00	1.130.231,00
UKUPNO:	468	1.754,00	2.462.500,00

IV.

Materijalni rashodi su:

- naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, naknade za prijevoz, za rad na terenu i odvojeni život, stručno usavršavanje zaposlenika)
- rashodi za materijal i energiju (uredski materijal i ostali materijalni rashodi, materijal i sirovine, energija, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje, sitni inventar i auto gume),
- rashodi za usluge (usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog održavanja, usluge promidžbe i informiranja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine izuzev najma vozila, zdravstvene i veterinarske usluge, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge i ostale usluge),
- ostali nespomenuti rashodi poslovanja (premije osiguranja, reprezentacija, članarine i ostali nespomenuti rashodi poslovanja).

Financijski rashodi su:

- ostali financijski rashodi (bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i valutna klauzula, zatezne kamate i ostali nespomenuti financijski rashodi).

Kriteriji za financiranje materijalnih i financijskih rashoda utvrđuju se prema broju korisnika doma, primjenjujući i korektivne kriterije koji uključuju iskazane specifične potrebe domova u tekućoj godini (veći rashodi za usluge, materijal i energiju i sl.).

Mjerila za financiranje materijalnih i financijskih rashoda utvrđuju se po korisniku.

Minimalni financijski standard materijalnih i financijskih rashoda za domove za starije i nemoćne osobe za prvo tromjesečje 2016. godine, sukladno stavcima 1., 2., 3. i 4. ove točke, po ustanovama iznosi:

NAZIV USTANOVE	BROJ KORISNIKA	IZNOS PO KORISNIKU (mjesečno)	IZNOS U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	259	1.458,00	1.133.130,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	209	1.496,00	938.120,00
UKUPNO:	468	1.475,00	2.071.250,00

V.

Rashodi za nabavu nefinancijske imovine su:

- materijalna imovina - prirodna bogatstva (zemljište)
- nematerijalna imovina u obliku prava (patenti, koncesije, licence, ostala prava i ostala nespomenuta nematerijalna imovina)
- građevinski objekti
- postrojenja i oprema
- prijevozna sredstva isključivo za obavljanje osnovne djelatnosti
- nematerijalna proizvedena imovina
- informatizacija
- rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini i dr.

Kriteriji za financiranje rashoda nefinancijske imovine utvrđuju se prema:

1. Pravilniku o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga
2. Stanju prostora i opreme prema intenzitetu ulaganja u prethodnim godinama, te ulaganju po korisniku.

Mjerila za financiranje rashoda za nefinancijsku imovinu utvrđuju se po korisniku.

Minimalni financijski standard rashoda za nefinancijsku imovinu za domove za starije i nemoćne osobe za prvo tromjesečje 2016. godine, sukladno stavcima 1, 2. i 3. ove točke, po ustanovama iznosi:

NAZIV USTANOVE	BROJ KORISNIKA	IZNOS PO KORISNIKU (mjesečno)	IZNOS U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	259	226,00	158.399,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	209	226,00	158.400,00
UKUPNO:	468	226,00	316.799,00

VI.

Sisačko-moslavačka županija osigurava, po domu, godišnje 150.000,00 kuna za potrebe hitnih intervencija (investicijsko održavanje, oprema i nabavu nefinancijske imovine).

Sisačko-moslavačka županija odobrava sredstva iz stavka 1. ove točke prema zahtjevu doma i vlastitoj procjeni opravdanosti zahtjeva.

Za domove za starije i nemoćne osobe u Sisačko-moslavačkoj županiji u prvom tromjesečju 2016. godine osigurano je:

NAZIV USTANOVE	IZNOS U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	37.500,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	37.500,00
UKUPNO:	75.000,00

VII.

Na temelju kriterija i mjerila iz točke III.,IV.,V. i VI. ove Odluke ukupni rashodi po domovima za prvo tromjesečje 2016. godine u Sisačko-moslavačkoj županiji su:

NAZIV USTANOVE	IZNOS U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	2.623.798,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	2.226.751,00
Ukupno hitne intervencije:	75.000,00
UKUPNO:	4.925.549,00

VIII.

Ukupni rashodi utvrđeni u točki VII. ove Odluke čine osnovicu za izračun pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije domova za starije i nemoćne osobe Sisačko-moslavačke županije u prvom tromjesečju 2016. godine, u skladu s Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Planirani prihodi za posebne namjene doma za starije i nemoćne osobe iz točke II. ove Odluke za prvo tromjesečje 2016. godine, navedeni su u koloni 3 tablice u nastavku.

Planirani prihod za posebne namjene procijenjen je u skladu s brojem korisnika, Pravilnikom o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima smještaja izvan vlastite obitelji («Narodne novine» broj 112/98 i 5/02) i cijenama usluga utvrđenih ugovorima o međusobnim odnosima sklopljenih između nadležnog ministarstva i osnivača doma.

Jedinica područne (regionalne) samouprave dužna je u svom proračunu za 2016. godinu osigurati domovima za starije i nemoćne osobe razliku sredstava (kolona 4 tablice u nastavku) od ukupnih rashoda utvrđenih za prvo tromjesečje 2016. godine (kolona 2 tablice u nastavku), umanjjenih za planirani prihod za posebne namjene doma za prvo tromjesečje 2016. godine (kolona 3 tablice u nastavku).

Ako dom za starije i nemoćne osobe ostvari prihod za posebne namjene u manjem iznosu od procijenjenog, jedinica područne (regionalne) samouprave osigurava razliku između ukupno ostvarenih prihoda i ukupno utvrđenih rashoda iz točke VII. ove Odluke.

Ako dom za starije i nemoćne osobe ostvari prihod za posebne namjene u većem iznosu od procijenjenog, smanjuje se razlika između ukupno utvrđenih rashoda i ukupno ostvarenih prihoda za posebne namjene iz točke VII. ove Odluke, koje osigurava jedinica područne (regionalne) samouprave.

NAZIV USTANOVE	UKUPNI RASHODI U PRVOM TROMJESEČJU 2016.(kuna)	PLANIRANI PRIHOD ZA POSEBNE NAMJENE U PRVOM TROMJESEČJU 2016. (kuna)	RAZLIKA SREDSTAVA IZMEĐU UKUPNIH RASHODA I PLANIRANIH PRIHODA ZA POSEBNE NAMJENE U PRVOM TROMJESEČJU 2016. KOJE OSIGURAVA ŽUPANIJA (kuna)
1.	2.	3.	4.
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	2.661.298,00	1.612.425,00	1.048.873,00
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	2.264.251,00	1.362.575,00	901.676,00
UKUPNO:	4.925.549,00	2.975.000 ,00	1.950.549,00

IX.

Sredstva za rashode poslovanja (rashodi za zaposlene, materijalni rashodi i financijski rashodi) doznačivati će se na temelju dostavljenog zahtjeva i mjesečnog izvještaja ustanove o stvarno nastalim rashodima za protekli mjesec.

Sredstva za nabavu proizvedene dugotrajne imovine, dodatno ulaganje na nefinancijskoj imovini i za hitne intervencije doznačivati će se na temelju dostavljenog zahtjeva i dokumentacije o provedenom postupku javne nabave, dostavljenih ovjerenih računa o nabavi roba i/ili ovjerenih situacija (privremenih ili okončanih) za izvršene radove koji su dospjeli ili dopijevaju na plaćanje u mjesecu za koji se podnosi zahtjev.

X.

Način, postupak i rokove izvješćivanja utvrdit će posebnim nuputkom Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i branitelje Sisačko-moslavačke županije.

XI.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 550-01/15-01/39
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

163.

Na temelju članka 118. Zakona o socijalnoj skrbi («Narodne novine», broj 157/13, 152/14 i 99/15), točke VI. Odluke o minimalnim financijskim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i troškova ogrjeva korisnicima koji se griju na drva u prvom tromjesečju 2016. godine («Narodne novine», broj 122/15) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije («Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije», broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

O D L U K U

o kriterijima, mjerilima i načinu financiranja materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb u Sisačko-moslavačkoj županiji u prvom tromjesečju 2016. godine

I.

Ovom Odlukom utvrđuju se kriteriji, mjerila i način financiranja materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb u Sisačko-moslavačkoj županiji u prvom tromjesečju 2016. godine.

II.

Sisačko-moslavačka županija za centre za socijalnu skrb osigurava sredstva za materijalne i financijske rashode.

IV.

Minimalni financijski standard utvrđen u točki III. ove Odluke čini osnovicu za izračun pomoći izravnjenja za decentralizirane funkcije jedinicama područne (regionalne) samouprave u skladu sa Zakonom o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Materijalni rashodi centara za socijalnu skrb su:

- naknade troškova zaposlenima (službena putovanja, rad na terenu i odvojeni život, stručno
- usavršavanje zaposlenika),
- rashodi za materijal i energiju (uredski materijal i ostali materijalni rashodi, materijal i
- sirovine, energija, materijal i dijelovi za tekuće i investicijsko održavanje, sitni inventar)
- rashodi za usluge (usluge telefona, pošte i prijevoza, usluge tekućeg i investicijskog
- održavanja, komunalne usluge, zakupnine i najamnine (izuzev najma vozila), zdravstvene
- usluge, intelektualne i osobne usluge, računalne usluge i ostale usluge),
- ostali nespomenuti rashodi poslovanja, naknade za rad povjerenstava i slično, premije
- osiguranja, reprezentacija, članarine, pristojbe i naknade i ostali nespomenuti rashodi poslovanja).

Financijski rashodi su:

- ostali financijski rashodi (bankarske usluge i usluge platnog prometa, negativne tečajne razlike i valutne klauzule, zatezne kamate i ostali nespomenuti financijski rashodi).

III.

Kriterij za materijalne i financijske rashode je broj radnika zaposlenih u centru za socijalnu skrb.

Korektivni kriteriji su visina rashoda za najamnine i zakupnine, potrebe za tekućim i investicijskim održavanjem i druge specifične potrebe iskazane u tekućoj godini od centra za socijalnu skrb.

Mjerilo za raspored sredstava je prosječni mjesečni iznos po radniku.

Minimalni financijski standard materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb u prvom tromjesečju 2016. godine, sukladno stavcima 1, 2. i 3. ove točke iznosi:

Centar za socijalnu skrb	Broj zaposlenih	Prosječni mjesečni iznos po radniku	Materijalni i financijski rashodi u prvom tromjesečju 2016. godine (kn)
SISAK	38	2.400,00	273.600,00
PETRINJA	15	2.633,00	118.475,00
KUTINA	20	2.046,00	122.750,00
NOVSKA	14	2.381,00	100.000,00
GLINA	16	2.400,00	115.200,00
HRVATSKA KOSTAJNICA	14	2.679,00	112.500,00
Ukupno:	117	2.400,00	842.525,00

V.

Sredstva iz točke III. ove Odluke doznačiti će se centrima za socijalnu skrb na temelju dostavljenog zahtjeva i mjesečnog izvještaja ustanove o stvarno nastalim rashodima za protekli mjesec (na četvrtoj razini Računskog plana) potpisanog od strane odgovornih osoba (računovođa i ravnatelj).

Zahtjev za doznaku sredstava podnosi se Upravnom odjelu za socijalnu skrb najkasnije do 10. u tekućem mjesecu za protekli mjesec.

VI.

Centri za socijalnu skrb dužni su na zahtjev Upravnog odjela za socijalnu skrb dostaviti izvješće o utrošenim sredstvima za razdoblje 1. siječnja do 31. ožujka 2016. godine, a Upravni odjel za socijalnu skrb ih objediniti i dostaviti Ministarstvu socijalne politike i mladih, sukladno odredbi točke VII. Odluke o minimalnim financijskim standardima, kriterijima i mjerilima za financiranje materijalnih i financijskih rashoda centara za socijalnu skrb i troškova ogrjeva korisnicima koji se griju na drva u prvom tromjesečju 2016. godine.

VII.

Ova Odluka objavit će se »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 550-01/15-01/40
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

164.

Na temelju članka 7. stavka 2. Zakona o financiranju političkih aktivnosti i izborne promidžbe (»Narodne novine«, broj 24/11, 61/11, 27/13 i 2/14) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU

o raspoređivanju sredstava za redovito financiranje političkih stranaka koje imaju vijećnike u Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije za 2016. godinu

Članak 1.

Ovom se Odlukom utvrđuje način raspodjele sredstava iz Proračuna Sisačko-moslavačke županije za redovito financiranje političkih stranaka koje imaju vijećnike u Županijskoj skupštini Sisačko-moslavačke županije za 2016. godinu (u daljnjem tekstu: Županijska skupština).

Članak 2.

Sredstva iz članka 1. ove Odluke raspoređuju se na način da se za svakog vijećnika utvrđuje jednaki iznos sredstava, tako da pojedinoj političkoj stranci pripadaju sredstava razmjerno broju njenih vijećnika u trenutku konstituiranja Županijske skupštine.

Članak 3.

Za svakog vijećnika u Županijskoj skupštini utvrđuje se tromjesečni iznos od 1.715,00 kuna.

Svaki izabrani vijećnik podzastupljenog spola ima pravo na uvećanu naknadu u visini od 10% iznosa predviđenog za svakog vijećnika.

Članak 4.

Ako pojedinom vijećniku Županijske skupštine nakon konstituiranja Županijske skupštine prestane članstvo u političkoj stranci sa čije je kandidacijske liste izabran, financijska sredstva ostaju političkoj stranci kojoj je vijećnik pripadao u trenutku konstituiranja Županijske skupštine.

U slučaju udruživanja dviju ili više političkih stranaka, financijska sredstva pripadaju političkoj stranci koja je pravni sljednik političkih stranaka koje su udruživanjem prestale postojati.

Članak 5.

Sredstva iz članka 1. osigurana su u Proračunu Sisačko-moslavačke županije za 2016. godinu - Razdjel 017 Stručna služba za poslove Skupštine i opće poslove, Aktivnost A100004 Političke stranke u iznosu od 300.000,00 kuna.

Sredstva se tromjesečno doznačuju na žiro-račune pojedine političke stranke.

Članak 6.

Godišnji iznos sredstava iz članka 5. ove Odluke koji pripada pojedinoj političkoj stranci utvrđuje se kako slijedi:

RED. BROJ	POLITIČKA STRANKA/ NEZAVISNI VIJEĆNIK	BROJ VIJEĆNIKA	BROJ VIJEĆNICA	UKUPNO	GODIŠNJI IZNOS ZA VIJEĆNIKE	GODIŠNJI IZNOS ZA VIJEĆNICE	UKUPNO	TROMJESEČNI IZNOS
1.	HSS	4	3	7	27.440,00	22.638,00	50.078,00	12.519,50
2.	SDP	5	2	7	34.300,00	15.092,00	49.392,00	12.348,00
3.	HDZ	5	1	6	34.300,00	7.546,00	41.846,00	10.461,50
4.	HSP	4	0	4	27.440,00	0,00	27.440,00	6.860,00
5.	HSP-AS	4	0	4	27.440,00	0,00	27.440,00	6.860,00

RED. BROJ	POLITIČKA STRANKA/ NEZAVISNI VIJEĆNIK	BROJ VIJEĆNIKA	BROJ VIJEĆNIKA	UKUPNO	GODIŠNJI IZNOS ZA VIJEĆNIKE	GODIŠNJI IZNOS ZA VIJEĆNICE	UKUPNO	TROMJESEČNI IZNOS
6.	Hrvatski laburisti - Stranka rada	3	0	3	20.580,00	0,00	20.580,00	5.145,00
7.	HDRS	2	0	2	13.720,00	0,00	13.720,00	3.430,00
8.	HNS	2	0	2	13.720,00	0,00	13.720,00	3.430,00
9.	HSLŠ	2	0	2	13.720,00	0,00	13.720,00	3.430,00
10.	BUZ	0	1	1	0,00	7.546,00	7.546,00	1.886,50
11.	SPH	1	0	1	6.860,00	0,00	6.860,00	1.715,00
12.	A-HSS	1	0	1	6.860,00	0,00	6.860,00	1.715,00
13.	HSU	1	0	1	6.860,00	0,00	6.860,00	1.715,00
14.	DSU	1	0	1	6.860,00	0,00	6.860,00	1.715,00
15.	SDA-H	1	0	1	6.860,00	0,00	6.860,00	1.715,00
		36	7	43	246.960,00	52.822,00	299.782,00	74.945,50

Članak 7.

Za provedbu ove Odluke zadužuju se Upravni odjel za proračun, financije, javnu nabavu i imovinu i Stručna služba za poslove Skupštine i opće poslove.

Članak 8.

Ova Odluka objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«, a stupa na snagu 1. siječnja 2016. godine.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 400-02/15-01/03
URBROJ: 2176/01-01-15-4
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

165.

Na temelju članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

O D L U K U**o donošenju Plana razvoja socijalnih usluga
Sisačko-moslavačke županije za razdoblje
2015. - 2020. godine**

I.

Donosi se Plan razvoja socijalnih usluga Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2015. - 2020. godine.

II.

Plan razvoja socijalnih usluga Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2015. - 2020. godine sastavni je dio ove Odluke.

III.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 550-02/15-01/04
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

P L A N R A Z V O J A**SOCIJALNIH USLUGA U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI ZA RAZDOBLJE 2015. - 2020. GODINE****SADRŽAJ**

PREGOVOR	1271
U V O D	1272
Vizija, misija i načela razvoja sustava socijalne skrbi u Županiji.....	1273
STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI	1274

1. OPĆI PRIKAZ ŽUPANIJE	1276
1.1. Položaj županije i teritorijalno - administrativni ustroj	1277
1.2. Demografska struktura stanovništva	1278
1.3. Socio-ekonomski status stanovništva	1281
1.4. Kvaliteta života u županiji	1294
2. SOCIJALNA SKRB U ŽUPANIJI	1298
2.1. Djelatnost Upravnog odjela za socijalnu skrb SMŽ i Savjeta za socijalnu skrb SMŽ	1298
2.2. Ustanove socijalne skrbi	1299
2.3. Domovi socijalne skrbi u Sisačko-moslavačkoj županiji	1301
2.4. Ostali pružatelji socijalne skrbi u županiji	1302
2.5. Jedinice lokalne samouprave kao pružatelji socijalnih usluga	1306
3. SOCIJALNE USLUGE I POLOŽAJ RANJIVIH SKUPINA	1311
3.1. Razvijenost usluga za osobe s invaliditetom	1311
3.2. Razvijenost usluga za djecu i mlade	1312
3.3. Razvijenost usluga za obitelji u riziku	1314
3.4. Razvijenost usluga za starije i nemoćne osobe	1315
3.5. Razvijenost usluga za nezaposlene, siromašne i beskućnike	1317
3.6. Razvijenost usluga za osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja	1318
3.7. Razvijenost socijalnih usluga za nacionalne manjine: Romi i tražitelji azila	1318
4. GLAVNA PITANJA KOJA PROIZLAZE IZ PRIKAZA AKTUALNOG STANJA	1319
5. PRIORITETI I OPERATIVNI CILJEVI RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI OD 2015. - 2020. GODINE	1320
6. PRAĆENJE PROVEDBE PLANA RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA	1321
Prilog 1: Članovi Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije koji su sudjelovali u izradi Plana razvoja socijalnih usluga	1322
Prilog 2. Primjerak upitnika za pružatelje socijalnih usluga	1323
Prilog 3: Primjerak upitnika za jedinice lokalne samouprave	1326
POPIS TABLICA:	
Tablica 1: Područje, gradovi i općine u Sisačko-moslavačkoj županiji	1278
Tablica 2: Raspodjela stanovništva i gustoća naseljenosti po gradovima i općinama	1279
Tablica 3: Stanovništvo Sisačko-moslavačke županije i stanovništvo Republike Hrvatske prema podjeli na privatna i institucionalna kućanstva	1279
Tablica 4: Udio privatnih kućanstava prema broju članova u Sisačko-moslavačkoj županiji i u Hrvatskoj u 2001. godini, te privatnih kućanstava u Hrvatskoj u 2011. godini (u%)	1280
Tablica 5: Broj članova institucionalnih kućanstava u Hrvatskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji prema veličini ustanove u 2011. godini	1280
Tablica 6: Obitelji prema tipu obitelji i broju djece u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2001. i 2011. godini	1281
Tablica 7: Obitelji s djecom prema tipu obitelji i broju djece koja se školuju u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2011. godini	1281
Tablica 8: Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku i Sisačko-moslavačku županiju u 2012. godini, prema trenutačnim cijenama	1281
Tablica 9: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH i Sisačko-moslavačke županije u 2014. godini	1282
Tablica 10: Prosječne mjesečne bruto i neto plaće zaposlenih po NKD-u 2007.; po spolu i po županijama, prosjek 2011.	1284
Tablica 11: Nezaposlene osobe s invaliditetom po općinama i gradovima u Sisačko-moslavačkoj županiji, stanje na dan 31.12.2014.	1286

Tablica 12: Praćenje rizika od siromaštva na razini Republike Hrvatske u 2013.	1288
Tablica 13: Rizik od siromaštva prema dobnim skupinama na razini Republike Hrvatske.....	1289
Tablica 14: Pokazatelji siromaštva za Republiku Hrvatsku za 2011., 2012. i 2013. godinu (u%).....	1289
Tablica 15: Stopa rizika od siromaštva prema najučestalijoj aktivnosti i spolu i tipu kućanstva (%)	1289
Tablica 16: Udio primatelja zajamčene minimalne naknade po centrima za socijalnu skrb u stanovništvu	1291
Tablica 17: Socijalni transferi temeljem invaliditeta	1292
Tablica 18: Broj korisnika novčanih davanja po gradovima u SMŽ	1293
Tablica 19: Materijalna izdavanja gradova po vrstama prava na području SMŽ-a	1293
Tablica 20: Brojnost pojedinih skupina osoba s invaliditetom u općinama i gradovima.....	1297
Tablica 21: Brojnost ostalih ranjivih skupina u općinama i gradovima	1297
Tablica 22. Materijalna izdavanja Centara po pravima iz sustava socijalne skrbi prema financijskom utrošku.....	1300
Tablica 23: Broj korisnika određenih prava iz sustava socijalne skrbi po Centrima	1300
Tablica 24: Opća obilježja domova socijalne skrbi u SMŽ.....	1301
Tablica 25: Prikaz broja i lokacije obiteljskih domova	1303
Tablica 26: Udio izdvajanja za socijalnu skrb iz proračuna JLS	1306
Tablica 27: Pružanje različitih prava u nadležnosti jedinice lokalne samouprave (1)	1307
Tablica 28: Prava za djecu iz siromašnijih obitelji	1307
Tablica 29: Pružanje usluga u pojedinim JLS	1308
Tablica 30: Pružanje psihosocijalnih usluga u pojedinim JLS.....	1309
Tablica 31: Dobna struktura mladog stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2011. godini.....	1312
Tablica 32: Raširenost udomiteljstva u Županiji	1314
Tablica 33: Pružanje usluga u domovima za starije i nemoćne osobe	1315
Tablica 34: Usluga udomiteljske skrbi za odrasle	1315
Tablica 35: Usluga pomoći i njege u kući	1316
Tablica 36: Zastupljenost romske populacije u Sisačko-moslavačkoj županiji.....	1318

POPIS GRAFIKONA:

Grafikon 1: Položaj Sisačko-moslavačke županije u Republici Hrvatskoj, zastava i grb Županije	1276
Grafikon 2: Gradovi i općine u Sisačko-moslavačkoj županiji	1277
Grafikon 3: Stanovništvo Sisačko-moslavačke županije prema dobnim skupinama 2001. i 2011. godine	1278
Grafikon 4: Doprinosi za mirovinsko osiguranje u Sisačko-moslavačkoj županiji prema osnovi osiguranja.....	1283
Grafikon 5: Zaposleni prema sektoru djelatnosti	1284
Grafikon 6: Stopa nezaposlenosti po županijama u 2014. godini.....	1285
Grafikon 7: Pokrivenost osnovnom infrastrukturom u gradovima	1294
Grafikon 8: Pokrivenost osnovnom infrastrukturom stanovništva u općinama	1295
Grafikon 9: Udio ranjive populacije u gradovima.....	1296
Grafikon 10: Udio ranjive populacije u pojedinim općinama (u%)	1296
Grafikon 11: Procjena potrebe i trenutne razvijenosti usluga u županiji.....	1310
Grafikon 12: Procjena potrebe i trenutne razvijenosti usluga u pojedinim jedinicama lokalne samouprave	1311
Grafikon 13: Procjena JLS o razvijenosti i potrebnim socijalnim uslugama za starije i nemoćne.....	1316

PREDGOVOR

Vozeći se Zapadnom Slavonijom, Moslavinom, Posavinom ili Banovinom, dijelovima područja koje danas zovemo zajedničkim imenom Sisačko-moslavačka županija uvijek se iznova pitamo što je to što nas razlikuje od onih država s kojima se volimo uspoređivati - od Austrije, Njemačke ili Švicarske? Ne možemo poreći prelijepo zelenilo, pošumljene uzvisine te florom i faunom prebogato Lonjsko polje ili slikovite doline naših rijeka - Save, Kupe, Une, Odre, Lonje, Gline, Ilove, Petrinjčice, Pakre i tako dalje...

U spominjanju onoga što nam nedostaje u ovom području koje su naši umjetnici prozvali »zelenim srcem Hrvatske«, mnogi će najprije spomenuti nedostatak novca ili tragične posljedice Domovinskog rata. I, ma koliko da je to točno, moramo se složiti da je onoga čega imamo puno više u odnosu na ono što nam nedostaje. Primijetili su to čak i turisti zapadnih zemalja koji sve više i više dolaze uživati u čarima kontinentalne Hrvatske.

Dakako, postoje i područja u kojima još trebamo učiti i napredovati. Bolja organizacija života i sveukupnih potencijala i resursa jest jedno od tih područja... Sisačko-moslavačka županija jest jedna od onih koje izdvajaju iznimna sredstva za svoje socijalne programe i pomoć građanima u nevolji. Koliko god da se u tom području može učiniti više, vjerojatno će ograničavajući faktor uvijek biti prevelika fiskalna centralizacija naše zemlje. Nitko izvan županije ne može bolje od nas znati što sve treba našim građanima u području socijalne skrbi kao mi sami koji živimo i dijelimo dobro i zlo s njima. No, u ovakvoj konstelaciji monetarnih odnosa, jedinici regionalne ili područne samouprave ostaje premalo proračunskih sredstava i mogućnosti da ih raspodijeli na ono najvažnije! Jer, od svih naših prirodnih i drugih ljepota, najvažniji su ljudi, posebice oni koji su u posebnim potrebama: naša djeca i mladi, osobe s invaliditetom, naši branitelji, nezaposleni građani i - nikako ne na posljednjem mjestu - naši najstariji i nemoćni sugrađani. Treba li uopće isticati bogatstvo činjenice da smo jedna od najstarijih županija u Republici Hrvatskoj. Ovaj podatak nam daje pravo na ponos jer je u našoj županiji životni vijek čovjeka među najdužim u Lijepoj Našoj!

U nastojanju da život u Sisačko-moslavačkoj županiji učinimo ugodnim i po mjeri svakom građaninu tijekom postojećeg nepovoljnog gospodarskog razdoblja, na Županijskoj skupštini usvajamo ovaj **Plan razvoja socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji za razdoblje od 2015. - 2020. godine** kao strateški dokument iz područja socijalne skrbi o najugroženijima.

Socijalna politika mora biti sveobuhvatna, a njezin je cilj kvalitetno planiranje socijalnih usluga te njihova učinkovita provedba. Stoga, osim zakonske obaveze, ovaj Plan donosimo i kao izraz posebne senzibiliziranosti za najpotrebitije. Budući da su sve socijalne kategorije u značajnoj mjeri zastupljene u stanovništvu naše Županije, ovim želimo istaći koliko smo svjesni njihovih potreba i koliko nam je dobrobit čovjeka prioritetno najvažniji.

Ulaskom u Europsku Uniju ušli smo i u kompleksni te zahtjevni proces deinstitucionalizacije usluga u području socijalne skrbi. Zadaća Županije jest i provođenje direktiva Europske unije u izgradnji efikasnog civilnog društva. Potrebno je ne samo razviti nove oblike deinstitucionalne skrbi za potrebite, nego unaprijediti i razviti institucionalni odnos prema udrugama. Na nama leži odgovornost za poticanje suradnje s udrugama, te podrška i vrednovanje njihovih programa i projekata. No, u našim uvjetima, takav poticaj ne smije zatvoriti postojeće institucije prije nego li ostvarimo snažan i učinkovit civilni sektor koji će ciljano djelovati u smjeru poboljšanja položaja svih potrebitih. Ti novi oblici deinstitucionalne skrbi za potrebite moraju prepoznati te unaprijediti i razviti zdrav i kvalitetan odnos prema udrugama civilnog društva.

Iz svih spomenutih razloga, ovaj dokument smatram dobrom podlogom na osmišljavanju socijalne politike Sisačko-moslavačke županije. Zahvaljujem se svim stručnim osobama koje su radile na njegovoj izradi te predlažem njegovo usvajanje! Isto tako, želim da on postane praktičan priručnik socijalnog djelovanja i socijalnih potreba naše županije koji će se redovito evaluirati i ažurirati.

Župan Sisačko-moslavačke županije
Ivo Žinić, dipl.ing.arh.

U V O D

Prema odredbama Zakona o socijalnoj skrbi (»Narodne novine«, broj 157/13, 151/14 i 99/15), članak 195. jedinica područne (regionalne) samouprave, osniva Savjet za socijalnu skrb radi planiranja i razvoja mreže socijalnih usluga i ostvarivanja prava, obveza, mjera i ciljeva socijalne skrbi na svom području.

Sisačko-moslavačka županija osnovala je Savjet za socijalnu skrb 26. studenoga 2012. godine. Savjet ima predsjednika i petnaest članova, a čine ga predstavnici Županije, jedinica lokalne samouprave, centara za socijalnu skrb, domova socijalne skrbi, pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi, vjerskih zajednica, ustanova iz područja obrazovanja, ustanova iz područja zdravstva, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, strukovnih komora u djelatnosti socijalne skrbi, strukovnih udruga u djelatnosti socijalne skrbi, udruga za promicanje prava korisnika socijalne skrbi, poslodavaca u djelatnosti socijalne skrbi i sindikata u djelatnosti socijalne skrbi.

Savjet za socijalnu skrb predlaže Skupštini Socijalni plan za područje regionalne samouprave u razdoblju 2015. - 2020. godine.

Socijalni plan obuhvaća prikaz socio-demografskih i gospodarskih obilježja županije, prikaz sustava socijalne zaštite s opisom institucionalnih kapaciteta i izvaninstitucionalnih pružatelja socijalnih usluga prema korisničkim skupinama. Na temelju analize kapaciteta i dostupnosti mreže socijalnih usluga te procjene specifičnih potreba skupina u većem riziku od socijalne isključenosti, određeni su prioriteti te strateški i operativni ciljevi razvoja institucionalnih i izvaninstitucionalnih socijalnih usluga.

Strateški ciljevi razvoja usklađeni su sa relevantnim nacionalnim i europskim okvirom za područje socijalne skrbi kao i sa županijskim razvojnim dokumentima i smjernicama.

Skupština Sisačko-moslavačke županije usvojila je svoj prvi Plan razvoja socijalnih usluga Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2011.-2014. godine 28. siječnja 2013. godine (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 1/13), te se na dosege realizacije prethodnog nastavlja ponuđen Socijalni plan za novo četverogodišnje razdoblje.

Ključni nacionalni dokumenti na kojima se temelji Socijalni plan su:

- Ekonomski program Vlade RH 2013. godine (zadani nacionalni ciljevi za ostvarenje strategije Europa 2020.)
- Strategija razvoja sustava socijalne skrbi u razdoblju 2011. - 2016. godine
- Strateški plan Ministarstva socijalne politike i mladih 2014. - 2016. godine
- Nacionalni plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi 2011. - 2016. (2018.) godine
- Nacionalna strategija za izjednačavanje mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2007. - 2015. godine (»Narodne novine«, broj 63/07)
- Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj 2014. - 2020.
- Strategija socijalne skrbi za starije osobe u Republici Hrvatskoj 2014. - 2016.
- Pravilnik o minimalnim uvjetima za pružanje socijalnih usluga (»Narodne novine«, broj 40/14 i 66/15).

Pri izradi Socijalnog plana i određivanju županijskih prioriteta vodilo se računa o usklađenosti sa EU strateškim okvirom razvoja Europa 2020, posebno u dijelu smjernica za uključivi rast i borbu protiv siromaštva i socijalne isključenosti kako bi se omogućilo sufinanciranje razvoja socijalnih usluga putem strukturnih EU fondova.

U procesu socijalnog planiranja u razdoblju od listopada 2014. do studenoga 2015. godine održan je niz radionica i konzultativnih sastanaka na kojima je raspravljano i mapirano stanje mreže socijalnih usluga na području županije. Prikupljeni su podaci o dostupnim uslugama u županiji, procijenjene su potrebe za socijalnim uslugama prema korisničkim skupinama te utvrđeni prioriteti razvoja socijalnih usluga za razdoblje do 2020. godine. Objedinjeni su podaci o socijalnim uslugama i novčanim naknadama na području županije te je predložen sustav prikupljanja podataka sa zadanim kategorijama usluga, pružatelja i korisnika kako bi se olakšalo vođenje baze podataka iz raznorodnih izvora i omogućilo ujednačeno praćenje dostupnih socijalnih usluga po županijama i osigurao temelj za daljnje planiranje razvoja mreže usluga.

Posebno je razrađena operativna razina kroz oblikovanje jednogodišnjeg *Akcijskog plana razvoja socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije za 2015. godinu* kojeg je Skupština usvojila 9. ožujka 2015. godine. Definirani su nositelji aktivnosti, pružatelji usluga, izvori financiranja kao i nadležni za praćenje provedbe pomoću zadanih pokazatelja uspješnosti. Izrađen je sustav praćenja, vrednovanja i izvještavanja o provedbi planiranih mjera koji prati format baze podataka i akcijskih planova za jednogodišnja razdoblja.

Vizija, misija i načela razvoja sustava socijalne skrbi u Županiji

Vizija razvoja

Idealna vizija sustava socijalne politike kojoj teži svako suvremeno i napredno društvo, obuhvaća efikasan i djelotvoran sustav županijske socijalne politike koji bi svakom pojedincu i obitelji pružio kvalitetan životni standard i blagostanje uz maksimalnu socijalnu skrb i osjećaj potpune sigurnosti i zaštićenosti. Takav sustav socijalne skrbi mora biti pružen od strane stručnih i djelotvornih pružatelja socijalnih usluga te dostupan svim korisnicima uz vrhunsku prilagodbu najugroženijim skupinama (djeca i mladi, starije i nemoćne osobe, te osobe s invaliditetom).

Socijalna politika Sisačko-moslavačke županije osigurava jednakost, ravnopravnost, pravednost, etičnost, humanost, empatiju, socijalnu uključenost te zaštitu obitelji i svakog pojedinca, uz omogućavanje prava na samostalan život i sprječavanje institucionalizacije, kad god i gdje god je to moguće i u najboljem interesu korisnika.

Potiče se i nadzire razvoj mreže socijalnih usluga od strane udruga civilnog društva kao kvalitetnijih i jeftinijih pružatelja. Neprestano se vrši edukacija i usavršavanje stručnih ljudi uz razvijanje partnerskih odnosa koji dalje jačaju i šire mrežu socijalnih usluga. Istovremeno se stvara sustav informiranja i jača komuniciranje s javnošću koje doprinosi edukaciji cjelokupne društvene zajednice o našem sustavu socijalne skrbi, stvara okruženje društvene solidarnosti i empatije prema onima najpotrebitijima.

Misija županijskog sustava socijalne skrbi

Deinstitutionalizacija se provodi parcijalno kako joj to omogućuju novi oblici socijalne zaštite i kvalitetniji pružatelji socijalnih usluga. Cilj nam je stvoriti prepoznatljive socijalne radnike i srodne stručne djelatnike te svakom pojedincu osiguravati izbor između adekvatnih postojećih usluga, poštujući njegove potrebe. Koristimo raspoložive županijske resurse i planski ih nadopunjavamo sredstvima Vlade Republike Hrvatske, Europske Unije i drugih fondova.

Stvaramo i unapređujemo mrežu pružatelja socijalnih usluga uz provođenje postojećih standarda i razvoj novih oblika socijalnih usluga. Težimo većoj fiskalnoj decentralizaciji države u kojoj će županija moći dalje razvijati one oblike socijalnih usluga koje su u županiji procijenjene najvažnijima i na najprikladniji način ih transparentno rasporediti socijalno najugroženijima u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Načela razvoja socijalnih usluga

U planiranju i pružanju socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji nadasve se poštuju sljedeća načela:

1. Načela socijalne pravičnosti, jednakih mogućnosti i odsustva svakog oblika diskriminacije

Svi ljudi imaju jednaku mogućnost pristupa socijalnim uslugama, bez obzira na spol, boju kože, vjersku opredijeljenost, nacionalnost, obrazovanje i bilo koje druge različitosti. Najstrože je zabranjena svaka izravna i neizravna diskriminacija.

2. Načela dostupnosti i slobode izbora

Naš sustav socijalne skrbi biti će prilagođen te fizički i ekonomski dostupan svim korisnicima, a usluge će im biti pružene od strane stručnih i ovlaštenih pružatelja socijalnih usluga. Korisnik ostvaruje svoja prava po načelu slobodnog izbora pod uvjetima propisanim pozitivnim zakonskim propisima.

3. Načelo poštivanja ljudskih prava i integriteta korisnika

Socijalna politika Sisačko-moslavačke županije poticat će jednakost, ravnopravnost, pravednost, etičnost, humanost, empatiju, socijalnu uključenost, te zaštitu obitelji i svakog pojedinca. Prava u sustavu socijalne skrbi osiguravaju se korisniku uz poštivanje ljudskih prava, sigurnosti i uvažavanje etičkih, nacionalnih, kulturnih i vjerskih uvjerenja.

4. Načelo uključenosti korisnika u zajednicu

Osim što se socijalne usluge pružaju u domu korisnika, one će se pružati i u lokalnoj zajednici kroz izvaninstitucijske oblike skrbi, zbog povećanja kvalitete života korisnika. Korisnik je dužan aktivno se uključiti u rješavanje problema o vlastitoj skrbi sukladno svojim mogućnostima i na temelju propisa kojima se uređuju obiteljski odnosi ili reguliraju prava u sustavu socijalne skrbi.

5. Načela pravodobnosti i poštivanja privatnosti

Potičemo pravodobno uočavanje potreba korisnika i pružanje socijalnih usluga radi sprječavanja nastanka i razvoja stanja koja bi ugrožavala njegove životne potrebe i njegovu uključenost u zajednicu. Potičemo njegovo uključivanje u život zajednice i osnaživanje za samostalan život. Korisnik prava u sustavu socijalne skrbi ima pravo na poštivanje pune privatnosti prilikom pružanja usluga socijalne skrbi, što osigurava tajnost i zaštitu osobnih podataka.

6. Načelo partnerstva

Jačanje partnerskih odnosa radi osnaživanja i proširivanja mreža socijalnih usluga u zajednici odnosi se na pružatelje socijalnih usluga kao i na njihove korisnike. To znači stvaranje i jačanje partnerskih odnosa s jedinicama lokalne i regionalne (područne) samouprave, s ustanovama i udrugama civilnog društva, vjerskim zajednicama i sl. Međutim, to znači pravo korisnika da bude informiran o pravima i uslugama kao i pravo u donošenju odluka vezanih uz pružanje i prihvaćanje socijalnih usluga, te njegovo pravo na podnošenje pritužbi.

Socijalna politika mora biti sveobuhvatna i mora odgovarati potrebama svakog pojedinca i obitelji, koristeći sve raspoložive resurse. Cilj je socijalne politike kvalitetno planiranje usluga i praćenje njihove učinkovite provedbe, uz poticanje aktivnog sudjelovanja i partnerstva svih dionika.

STRATEŠKI CILJEVI RAZVOJA SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI

Strateško planiranje razvoja socijalnih usluga u županiji započelo je u rujnu 2010. uz tehničku pomoć konzultanata UNHCR-a i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi. U sam proces bilo je uključeno više od 40 predstavnika

županijskih tijela upravljanja, gradova, općina, centara za socijalnu skrb, odgojno-obrazovnih ustanova, ustanova socijalne skrbi, zavoda za zapošljavanje, županijskog zavoda za javno zdravstvo, obiteljskog centra, udruga i drugih pružatelja socijalnih usluga s područja županije, te ureda UNHCR-a Sisak. Nastavljeno je sljedećih godina kroz suradnju županijskog Upravnog odjela za socijalnu skrb, novoosnovanog Savjeta za socijalnu skrb i drugih dionika na području socijalne skrbi koji su sudjelovali u socijalnom planiranju te su za razdoblje do 2020. godine odabrani sljedeći strateški ciljevi:

- Uvođenje i provedba EU suvremenih načela i vrijednosti vezanih uz socijalno uključivanje, jednakost i ljudsko dostojanstvo svakog pojedinca koji živi u našoj županiji, kao temelj održivog razvoja sustava socijalne skrbi.
- Poboljšanje života svih ranjivih društvenih skupina u našoj lokalnoj zajednici kroz razvoj široke mreže održivih, dostupnih i ekonomski prihvatljivih socijalnih usluga u zajednici, koje odgovaraju potrebama pojedinaca i njihovih obitelji.
- Jačanje kapaciteta lokalne i područne uprave, nevladinih organizacija i privatnih pružatelja usluga za planiranje, oblikovanje i provedbu kvalitetnih socijalnih usluga kroz osiguranje učinkovitije komunikacije, razmjene informacija i podataka te izgradnjom djelotvornih partnerskih odnosa.

Prema *Strategiji razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014. - 2020. godine*, u civilnom sektoru na području SMŽ-e postoji 1.852 registrirane organizacije civilnoga društva (OCD). Iako je najveći broj registriranih udruga iz područja gospodarstva, sporta, tehničke aktivnosti i kulture, djelokrugom rada ostalih udruga pokrivena je većina društvenih područja. Kako su organizacije civilnoga društva zapravo građani koji aktivno djeluju u određenoj sferi društva ne iznenađuje činjenica da najviše organizacija djeluje u gradovima - njih preko 79% od ukupnog broja udruga.

Nezaposlenost je jedan od glavnih uzroka siromaštva koje je prisutno u SMŽ što je vidljivo i iz broja primatelja socijalne pomoći koji je u SMŽ značajno veći nego na hrvatskoj razini (5,10% u odnosu na udio u Hrvatskoj od 2,67%).

Kako stanovništvo Sisačko-moslavačke županije spada među populacijski najstarije, stopa rizika od siromaštva najviša je kod osoba u dobi 65 i više. Stoga je potrebno reorganizirati sustav skrbi o starijim osobama koji treba omogućiti zadovoljavanje određenih potreba svim starijim osobama pod jednakim uvjetima te im učiniti dostupnim različite usluge. Pri planiranju skrbi o starijim osobama potrebno je uzeti u obzir i demografsku neujednačenost pojedinih područja.

Organizacije civilnoga društva također predstavljaju znatne prilike za zapošljavanje u civilnom sektoru, a zapošljavaju većim dijelom sredstvima projekata koje prijavljuju na mnogobrojne natječaje EU i drugih donatora te sredstvima institucionalne potpore od strane Nacionalne zaklade za razvoj civilnoga društva, Ministarstva socijalne politike i mladih i jedinica lokalne i regionalne samouprave. Najveća vrijednost takvog zapošljavanja leži u doprinosu broju zaposlenih kroz brojne usluge za pomoć u zapošljavanju i samozapošljavanju socijalno ugroženih i marginaliziranih skupina, posebno dugotrajno nezaposlenih osoba.

Strategija razvoja ljudskih potencijala Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2014. - 2020. godine također navodi niz mjera za jačanje socijalnog uključivanja i integracije osoba u nepovoljnom položaju na tržištu rada, među kojima ističemo:

- 1. Podrška zapošljavanju žena na tržištu rada** kroz jačanje njihove konkurentnosti budući da nesrazmjerno visok broj žena radi na privremenim, nesigurnim i neprijavljenim poslovima, što ih čini ranjivijima i jače izloženima siromaštvu.
- 2. Poboljšanje pristupa tržištu rada za osobe s invaliditetom.** Po statistikama HZZ-a, u kolovozu 2014. godine, 393 osobe s invaliditetom su registrirane kao nezaposlene. Sukladno Zakonu o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju osoba s invaliditetom na nacionalnoj razini te Akcijskim planom zapošljavanja osoba s invaliditetom za područje Sisačko-moslavačke županije za 2011.-2013., potrebno je i dalje provoditi cjelokupni proces olakšanom pristupu tržištu rada za osobe s invaliditetom.
- 3. Promocija zapošljavanja marginaliziranih skupina na tržištu rada među poslodavcima te promocija prepoznavanja i ukidanja svih oblika diskriminacije,** a potom i zapošljavanje marginaliziranih skupina kroz prezentaciju prilika i poticaja.
- 4. Jačanje sustava obrazovanja i podrške zapošljavanju osoba romske nacionalne manjine** kao specifične rizične skupine na tržištu rada, što svakako uključuje povećanje njihove uključenosti i završetka osnovnog, srednjeg i fakultetskog obrazovanja te povećanje razine zapošljivosti pripadnika romske nacionalne manjine na tržištu rada.
- 5. Jačanje sustava obrazovanja i podrške zapošljavanju mladih osoba** te osiguranje uspješne tranziciju mladih iz sustava obrazovanja u svijet rada.
- 6. Prepoznavanje i podrška ostalih marginaliziranih skupinama na tržištu rada** (npr. starije osobe, dugotrajno nezaposleni, beskućnici, bivši ovisnici itd.).
- 7. Promocija i podrška razvoju socijalnog/društvenog poduzetništva kao koncepta koji integrira stvaranje ekonomske i socijalne vrijednosti,** čime se želi potaknuti promocija koncepta socijalnog/društvenog poduzetništva na lokalnoj razini kao alternativni model rješavanja pitanja zapošljavanja i socijalne integracije marginaliziranih skupina.

1. OPĆI PRIKAZ ŽUPANIJE

Grafikon 1: Položaj Sisačko moslavačke županije u Republici Hrvatskoj, zastava i grb Županije

1.1. Položaj županije i teritorijalno - administrativni ustroj

Prema *Zakonu o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj* («Narodne novine» broj 10/97, 124/97, 68/98, 22/99, 117/99, 128/99, 44/00, 129/00, 92/01, 79/02, 83/02, 25/03, 107/03, 175/03, 86/06, 125/06, 16/07, 46/10, 145/10, 37/13, 44/13, 45/13 i 110/15), Sisačko-moslavačka županija je dio administrativno - teritorijalnog ustroja Republike Hrvatske sa sjedištem u Sisku. Središnju Hrvatsku, kojoj pripada i prostor Sisačko-moslavačke županije, određuje najveća gustoća industrijske izgrađenosti, zaposlenosti i proizvodnje, čiju osnovu čini industrijalizirani trokut Zagreb - Karlovac - Sisak na koji se nadovezuje nekoliko manjih industrijskih sustava i pojedinih industrijskih središta. Sisačko-moslavačka županija ima površinu od 4.468 km², te je po površini među najvećim županijama u Republici Hrvatskoj i zauzima cca 7,9% kopnenog teritorija Republike Hrvatske. Zemljopisno je podijeljena na južni, brdoviti dio - Banovinu, središnji nizinski dio - Posavinu, i sjeverni dio - Moslavinu. Na području Županije nalazi se 456 naselja ustrojenih u 19 jedinica lokalne samouprave.

Sisačko-moslavačka županija sastoji se od 7 gradova (Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja, Popovača i Sisak) i 12 općina (Donji Kukuruzari, Dvor, Gvozd, Hrvatska Dubica, Jasenovac, Lekenik, Lipovljani, Majur, Martinska Ves, Sunja, Topusko, Velika Ludina) te 456 naselja (Slika 2).¹

Grafikon 2: Gradovi i općine u Sisačko moslavačkoj županiji

Sisačko-moslavačka županija graniči s pet susjednih županija (Karlovačka, Brodsko-posavska, Požeško-slavonska, Bjelovarsko-bilogorska i Zagrebačka) te s državom Bosnom i Hercegovinom. Pogranično područje prema Bosni i Hercegovini dosta je prostrano, a sastoji se od gradova Hrvatske Kostajnice i Gline, te općina Topusko, Dvor, Hrvatska Dubica i Jasenovac.

Po broju stanovnika, sa svojih 172.439 stanovnika (prema popisu stanovništva 2011. godine), zauzima deveto mjesto među 21 hrvatskom jedinicom regionalne samouprave.

Raspodjela stanovništva po gradovima i općinama prikazana je u Tablici 1.

¹ Službene mrežne stranice Sisačko-moslavačke županije: (<http://www.smz.hr/site/oup>)

Tablica 1: Područje, gradovi i općine u Sisačko-moslavačkoj županiji

Površina ¹⁾ , km ²	Broj stanovnika	Broj stanovnika na km ²	Broj gradova	Broj općina	Broj naselja
4.468	172.439	38,59	7	12	456

Izvor: Popis stanovništva iz 2011, Državni zavod za statistiku (DZS)

1.2. Demografska struktura stanovništva

1.2.1. Stanovništvo prema dobi, spolu i teritorijalnoj rasprostranjenosti

U Sisačko-moslavačkoj županiji živi 4,0% ukupnog stanovništva Republike Hrvatske, od čega su 51,5% žene, a 48,5% muškarci.

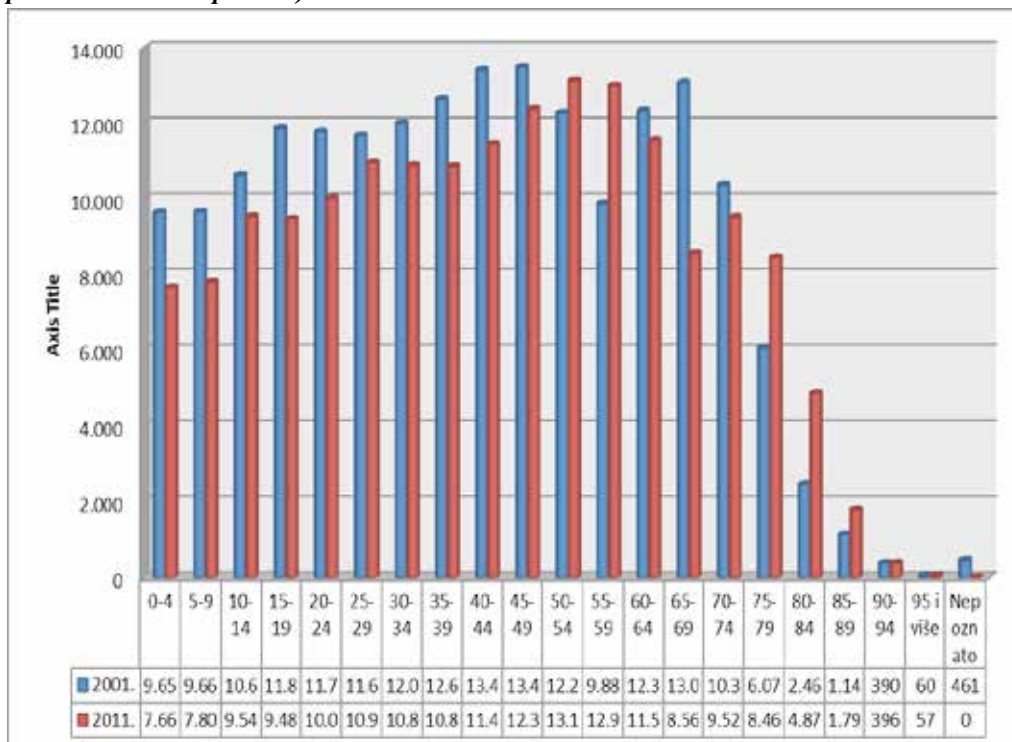
Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, u posljednjih deset godina (od popisa stanovništva 2001. godine) Sisačko-moslavačka županija je doživjela smanjenje broja stanovnika od 12.948 što je gotovo veličina grada Novske (2001. godine: 185.387 stalnih stanovnika), dok je 1991.g., na području Sisačko-moslavačke županije živjelo je 251.332 stanovnika, što je opet 26% više nego 2001.g. Ukupno smanjenje stanovništva 2011. godine u odnosu na 1991. je za više od 30%.

Prema narodnosti u Sisačko-moslavačkoj županiji su najzastupljeniji Hrvati (82,39%), zatim Srbi (12,18%), Bošnjaci (1,43%) i Romi (0,85%) (Popis stanovništva, 2011.). Ostali pripadnici nacionalnih manjina sudjeluju s 3,15% (Česi, Albanci, Ukrajinci, Slovaci, Talijani, Makedonci, Slovenci itd.).

Prema udjelu starog stanovništva Sisačko-moslavačka županija spada među pet najugroženijih županija u Republici Hrvatskoj. U ukupnom broju stanovnika, 33.676 (19,53%) su osobe stare 65 i više godina, što je više od državnog prosjeka (17,70%). Srednja starost stanovništva od 43 godine nešto je veća od prosjeka RH (41,7 godina). Indeks starenja je 131,1 (indeks starenja RH je 115) što znači da županija stari brže od ostatka Hrvatske.

Slika 3 prikazuje raspodjelu stanovništva prema dobnim skupinama u 2001. i 2011. godini. Iz Slike 3 je vidljivo da se od 2001. godine broj djece i mladih te udio stanovništva radne dobi (0-44 godine) smanjio za 14.636 osoba, odnosno za 14,2%. Najveći porast u razdoblju između 2001. i 2011. zabilježen je u dobnj skupini od 75-84, te iznosi gotovo 64%. Prvi put je prema tom popisu stanovništva, udio stanovništva u dobnj skupini 65+ u Hrvatskoj veći od udjela djece u dobi do 14 godina, i to 17,7% naspram 15,2%. Prosječna dob stanovništva u županiji 2011. godine bila je 41,7 godina i mogli bismo zaključiti da obrazac sve starijeg stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji odražava demografske trendove u Hrvatskoj. To ukazuje na činjenicu da se broj stanovnika radne dobi smanjuje te da raste potreba za socijalnim i zdravstvenim uslugama namijenjenima starijem stanovništvu. Međutim, kad se uzmu u obzir i druge nepovoljne značajke ove županije, kao što su slaba gospodarska aktivnost te plaće i mirovine koje su niže od hrvatskog prosjeka, starenje stanovništva županije postaje iznimno važno pitanje, pogotovo zbog toga što ova županija nije privlačna destinacija za useljavanje mlađim obiteljima s djecom.

Grafikon 3: Stanovništvo Sisačko-moslavačke županije prema dobnim skupinama 2001. i 2011. godine (Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2001. i 2011. godine prema dobnim skupinama)

Po gustoći naseljenosti Sisačko-moslavačka županija je među četiri najmanje naseljene u Republici Hrvatskoj. Prema svojih 38,59 stanovnika/km², čini manje od 51% prosječne gustoće naseljenosti Hrvatske (75,78 stanovnika/km²). Najrjeđe su naseljena područja općina Dvor, Jasenovac, Gvozd, Donji Kukuruzari, Topusko, Hrvatska Dubica, te Grada Gline s 11-17 stanovnika/km², što čini tek 14-22% hrvatskog prosjeka. Najgušće su naseljena područja Gradova Sisak (112,99 st./km²) i Kutina (77,34 st./km²). Prema kriterijima OECD, područje županije spada u pretežito ruralne regije (više od 50% stanovništva regije živi u lokalnim ruralnim područjima). Mala gustoća naseljenosti većine područja SMŽ-e otežava kvalitetno pružanje socijalne i zdravstvene zaštite stanovništvu. Zbog veličine i geografskih obilježja te zbog gustoće naseljenosti (među pet najmanje naseljenih županija u RH), u Sisačko-moslavačkoj županiji prisutna su značajna razvojna ograničenja, posebno u pogledu razvijenosti i povezanosti općina s većim gradskim središtima (Tablica 2).

Tablica 2: Raspodjela stanovništva i gustoća naseljenosti po gradovima i općinama

GRAD/Općina	Površina u km ²	Broj stanovnika (2011.)	Broj naselja	Gustoća stanovništva na km ²
GLINA	543	9.283	69	17,10
HRVATSKA KOSTAJNICA	55	2.756	7	49,75
KUTINA	294	22.760	23	77,34
NOVSKA	320	13.518	23	42,24
PETRINJA	381	24.671	55	64,76
POPOVAČA	219	11.905	13	54,26
SISAK	423	47.768	35	112,99
Donji Kukuruzari	113	1.634	15	14,46
Dvor	505	5.570	64	11,03
Gvozd	212	2.970	19	13,98
Hrvatska Dubica	131	2.089	6	15,95
Jasenovac	169	1.997	10	11,85
Lekenik	224	6.032	18	26,88
Lipovljani	114	3.455	4	30,20
Majur	67	1.185	11	17,76
Martinska Ves	125	3.488	16	27,97
Sunja	288	5.748	40	19,94
Topusko	198	2.985	16	15,05
Velika Ludina	104	2.625	12	25,34
S M Ž	4.486	172.439	456	38,59
Republika HRVATSKA	56.542	4.284.889		75,78

1.2.2. Značajke kućanstava

Rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine ukazuju na smanjenje ukupnog broja kućanstava u županiji sa 65.269 (prema popisu stanovništva iz 2001. g.) na 63.692 u 2011. godini (Tablica 3). Iz popisa stanovništva iz 2011. godine dostupni su podaci o broju privatnih i institucionalnih kućanstava, i podaci o broju članova privatnih kućanstava (Tablica 4). Institucionalno kućanstvo obuhvaća osobe za čiji smještaj i ishranu skrbi neka ustanova. To su po pravilu kućanstva koja je osnovala pravna ili fizička osoba radi dugotrajnog udomljavanja i zbrinjavanja određene skupine ljudi. Prema Popisu 2011. institucionalna kućanstva dijele se na obrazovne institucije, zdravstvene i institucije za skrb, institucije za umirovljenike ili starije osobe, vojne institucije, vjerske institucije i ostale institucije (Tablica 3).

Tablica 3: Stanovništvo Sisačko-moslavačke županije i stanovništvo Republike Hrvatske prema podjeli na privatna i institucionalna kućanstva

	Sisačko-moslavačka županija	Republika Hrvatska
Ukupan broj stanovnika	172.439	4.290.612
Ukupno kućanstava	63.692	1.535.635

	Sisačko-moslavačka županija	Republika Hrvatska
Privatna kućanstva	62.601	1.534.148
Institucionalna kućanstva	34	1.113
Broj osoba u institucionalnim kućanstvima	1.776	38.576

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2011. godine (Institucionalna kućanstva prema broju članova, Privatna kućanstva prema tipu i broju članova)

Godine 2011. u Sisačko-moslavačkoj županiji bilo je 15.348 jednočlanih kućanstava, 16.899 dvočlanih kućanstava, 11.936 tročlanih kućanstava, 11.994 četveročlanih kućanstava, 5.252 peteročlanih kućanstava, 2.489 šesteročlanih kućanstava i 1.351 kućanstava s 7 ili više članova. Prosječan broj članova kućanstva za Sisačko-moslavačku županiju u 2001. godini bio je nešto manji od državnog prosjeka, a i u 2011. godini gotovo je jednak: 2.7% u usporedbi s 2.8% (Tablica 4).

Tablica 4: Udio privatnih kućanstava prema broju članova u Sisačko-moslavačkoj županiji i u Hrvatskoj u 2001. godini, te privatnih kućanstava u Hrvatskoj u 2011. godini (u%)

	Sisačko-moslavačka županija 2001. g.	Sisačko-moslavačka županija 2011. g.	Hrvatska 2001. g.	Hrvatska 2011. g.
Jednočlana	23,5	26,2	20,8	24,6
Dvočlana	25,9	26,3	23,6	25,6
Tročlana	18,3	18,0	19,0	18,8
Četveročlana	18,4	16,5	20,6	17,3
Peteročlana	8,0	7,5	9,2	8,0
Šesteročlana	3,8	3,4	4,3	3,5
Sedam i više članova	2,1	2,0	2,5	2,2
Prosječan broj članova domaćinstva	2,8	2,7 ²	3,0	2,8

Izvor: Državni zavod za statistiku, podaci iz popisa stanovništva iz 2001. i 2011. godine te vlastiti izračuni

Iz rezultata Popisa stanovništva iz 2011. godine nije dostupna raščlamba prema vrsti institucionalnih kućanstava (Tablica 5), no može se zaključiti da je najviše osoba smješteno u Domu za starije i nemoćne Sisak i Domu za starije i nemoćne Petrinja, budući da su to jedine ustanove većeg kapaciteta, a osnivač im je županija. Za ostala manja institucionalna kućanstva još nije moguće utvrditi je li riječ o obiteljskim domovima, udomiteljskim obiteljima, vjerskim ili obrazovnim ustanovama.

Tablica 5: Broj članova institucionalnih kućanstava u Hrvatskoj i Sisačko-moslavačkoj županiji prema veličini ustanove u 2011. godini

	Ukupno	Broj članova institucionalnoga kućanstva										
		Manje od 10	10 - 19	20 - 29	30 - 39	40 - 49	50 - 99	100 - 149	150 - 199	200 - 249	250 - 299	300 i više
Republika Hrvatska												
Broj kućanstava	1.113	353	323	146	75	46	88	23	23	10	10	16
Broj osoba	38.576	1.937	4.608	3.374	2.529	2.039	6.244	2.754	4.053	2.327	2.695	6.016
Sisačko-moslavačka županija												
Broj kućanstava	34	5	14	3	3	2	2	-	3	1	-	1
Broj osoba	1.766	25	194	65	103	95	163	-	528	218	-	375

Izvor: podaci Državnog zavoda za statistiku, prvi rezultati popisa stanovništva iz 2011. godine

1.2.3. Značajke obitelji

U desetogodišnjem razdoblju između dva popisa stanovništva (2001. i 2011.) smanjio se broj obitelji i broj djece u županiji (Tablica 6). Valja napomenuti da je u navedenom razdoblju zabilježen porast broja jednoroditeljskih obitelji kao i porast broja djece koja žive u obiteljima koje čine majka ili otac i djeca.

² Prosječan broj članova po kućanstvu u Sisačko-moslavačkoj županiji izračunat je dijeljenjem ukupnog broja stanovnika ukupnim brojem kućanstva u skladu s metodološkim smjernicama Državnog zavoda za statistiku za 2001. i 2011. godinu.

Tablica 6: Obitelji prema tipu obitelji i broju djece u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2001. i 2011. godini

Vrsta obitelji		Ukupno u 2001.	Ukupno u 2011.
Ukupno obitelji	Broj obitelji	52.877	48.988
	Broj djece	166.141	163.987
Obitelji s djecom	Broj obitelji	36.141	33.987
	Broj djece	60.668	55.932
Bračni i izvanbračni par s djecom	Broj obitelji	28.506	25.424
	Broj djece	50.385	44.756
Bračni par i izvanbračni par bez djece	Broj obitelji	16.736	10.459
	Broj djece	6.214	6.862
Majka s djecom	Broj obitelji	6.214	6.862
	Broj djece	8.300	9.075
Otac s djecom	Broj obitelji	1.421	1.611
	Broj djece	1.983	2.101

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva iz 2011.; Obitelji s djecom prema tipu obitelji i broju djece prema starosti, Kućanstva prema obiteljskom sastavu i obiteljska kućanstva prema broju članova.

Prema podacima iz popisa 2011., od ukupno 33.987 obitelji s djecom, nešto više od polovice čine obitelji s djecom koja se školuju (16.74). U tim obiteljima živi ukupno 25.161 djece koja se školuju (Tablica 7).

Tablica 7: Obitelji s djecom prema tipu obitelji i broju djece koja se školuju u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2011. godini.

Tip obitelji		Ukupno u 2011.
Obitelji s djecom	Ukupan broj obitelji s djecom	33.987
	Ukupan broj obitelji s djecom koja se školuju	16.794
Bračni par s djecom	Broj obitelji	24.307
	Broj obitelji s djecom koja se školuju	13.568
	Broj djece koja se školuju	21.404
Izvanbračni par s djecom	Broj obitelji	1.117
	Broj obitelji s djecom koja se školuju	603
	Broj djece koja se školuju	970
Majka s djecom	Broj obitelji	6.862
	Broj obitelji s djecom koja se školuju	2.078
	Broj djece koja se školuju	2.795
Otac s djecom	Broj obitelji	1.611
	Broj obitelji s djecom koja se školuju	545
	Broj djece koja se školuju	709

Izvor: Državni zavod za statistiku, rezultati Popisa stanovništva 2011; Obitelji s djecom prema tipu obitelji, ukupnom broju djece i broju djece koja se školuju.

1.3. Socio-ekonomski status stanovništva

1.3.1. BDP i gospodarski trendovi u Županiji

Prema posljednjim relevantnim podacima Državnog zavoda za statistiku, bruto domaći proizvod (BDP) Sisačko-moslavačke županije u 2012. godini iznosio je 10.377 milijuna kuna, odnosno 1.380 milijuna eura čime je ostvareno 3,1% hrvatskog BDP-a.

Prosječni BDP po stanovniku u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2012. godini iznosio je 8.148 eura, što je za 21% manje od prosječnog BDP po stanovniku Republike Hrvatske (Tablica 8).

Tablica 8: Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku i Sisačko-moslavačku županiju u 2012. godini, prema trenutačnim cijenama

Godina	Područje	Bruto domaći proizvod u mil EUR	Udio u BDP-u zemlje (Republika Hrvatska = 100)	BDP po glavi stanovnika, u EUR-ima	Indeks po županiji (Republika Hrvatska = 100)
2008.	SMŽ	1.470	3,1	8.432	78,9
	RH	47.370	100	10.682	100
2009.	SMŽ	1.432	3,2	8.325	82,3
	RH	44.781	100	10.111	100

Godina	Područje	Bruto domaći proizvod u mil EUR	Udio u BDP-u zemlje (Republika Hrvatska = 100)	BDP po glavi stanovnika, u EUR-ima	Indeks po županiji (Republika Hrvatska = 100)
2010.	SMŽ	1.417	3,2	8.362	83,1
	RH	44.441	100	10.057	100
2011.	SMŽ	1.411	3,2	8.214	79,5
	RH	44.220	100	10.325	100
2012. ³	SMŽ	1.380	3,1	8.148	79,1
	RH	43.959	100	10.297	100

Izvor: Državni zavod za statistiku; Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, NKPJS - 2. razina i županije u 2012. godini

U 2014. godini poduzetnici Republike Hrvatske poslovali su u složenim makroekonomskim uvjetima privređivanja što se odrazilo i na njihovo financijsko poslovanje. Ostvarili su prihode veće od rashoda, što je rezultiralo većim dobitkom od gubitka te je ostvaren pozitivan financijski rezultat. Ostvaren je ukupan prihod od 618,8 mlrd kn što predstavlja povećanje od 3,3% u odnosu na prošlu godinu, dok su ukupni rashodi također povećani ali za 2,3%. Istovremeno je postignut pozitivan konsolidirani financijski rezultat od 9,7 mlrd kn. U Republici Hrvatskoj ostvarena je dobit u iznosu od 34,9 mlrd kn, koja je 7,4% veća u odnosu na godinu ranije. Osnovni uzrok takvih rezultata su poslovne aktivnosti u djelatnosti prerađivačke industrije. Istovremeno je ostvaren gubitak u vrijednosti od 25,2 mlrd kn što je smanjenje od 2,0% prema prošloj godini⁴.

Tablica 9: Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika RH i Sisačko-moslavačke županije u 2014. godini

Naziv	RH 2014.	SMŽ 2014.	UDIO SMŽ u RH	Indeks SMŽ 2014/13
Broj poduzetnika	104.470	1.757	1,68	
Broj zaposlenih	830.116	16.335	1,97	97,9
Ukupni prihodi (mln kn)	618.791	8.717	1,41	100,7
Ukupni rashodi (mln kn)	604.884	9.108	1,50	101,9
Dobit razdoblja (mln kn)	34.904	220	0,63	83,4
Gubitak razdoblja (mln kn)	25.150	641	2,55	112,9
Konsolidirani financijski rezultat (mln Kn)	9.754	-421	-	-

Izvor: FINA, Obrada HGK ŽK Sisak

U protekloj poslovnoj 2014. godini na području Sisačko-moslavačke županije ukupni prihod veći su za 0,7% i iznose 8,7 mlrd kn, dok su ukupni rashodi veći za 1,9% i iznose 9,1 mlrd kn što znači da su poduzetnici Sisačko-moslavačke županije poslovali ispod praga ekonomičnosti u protekloj godini (Tablica 9). Konsolidirani financijski rezultat SMŽ je negativan i iznosi 420 mln kn. U Sisačko-moslavačkoj županiji prevladavaju poduzetnici koji su poslovali s dobitkom. U županiji je 1.109 poduzetnika, ili njih oko 63%, poslovalo s dobitkom, dok je 648 poduzetnika, ili 37%, poslovalo s gubitkom.

Najveći utjecaj na negativan financijski rezultat imali su poduzetnici grada Kutine koji su iskazali neto gubitak od 351,3 milijuna kuna, u odnosu na prethodnu godinu veći za 21,8%, te time sudjeluju u ukupnom neto gubitku županije sa 84%.

U 2014. godini, iznos ukupnih neto plaća i nadnica u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosio je 792,8 milijuna kuna, a prosječna mjesečna neto plaća po zaposlenom 4.045 kuna što je za 0,7% više no prethodne godine. Ipak, unatoč tome, plaće su za 20,6% manje od prosječnih plaća poduzetnika na razini Hrvatske. Najviša prosječna mjesečna neto plaća obračunata je zaposlenima kod poduzetnika općine Donji Kukuruzari (4.586 kuna), zatim slijede grad Glina (4.423 kuna), Kutina (4.345 kuna), te općina Sunja (4.242 kuna). Grad Sisak nalazi se na 9 mjestu gradova/općina Sisačko-moslavačke županije prema obračunatoj prosječnoj mjesečnoj neto plaći po zaposlenima (3.849 kuna).

U ukupnom broju zaposlenih Sisačko-moslavačke županije, grad Sisak sudjeluje sa 32,3%. Unatoč smanjenju broja zaposlenih za 2,4%, u gradu Sisku zabilježen je rast ukupnih prihoda u odnosu na prethodnu godinu (18,1%), ali i rast ukupnih rashoda (15,9%). Na kraju 2014. godine, unatoč njegovom smanjenju od 36,8%, poduzetnici grada Siska ponovno su iskazali negativan financijski rezultat u iznosu od 45,9 milijuna kuna, što je manje u odnosu na 2013. godinu kada je iskazan negativan financijski rezultat od 72,7 milijuna kuna.

³ Prosjek ukupnog stanovništva Republike Hrvatske na temelju procjene broj stanovnika iz podataka Popisa 2011.

⁴ Izvor: Liderpress.hr, 28. travnja 2015.

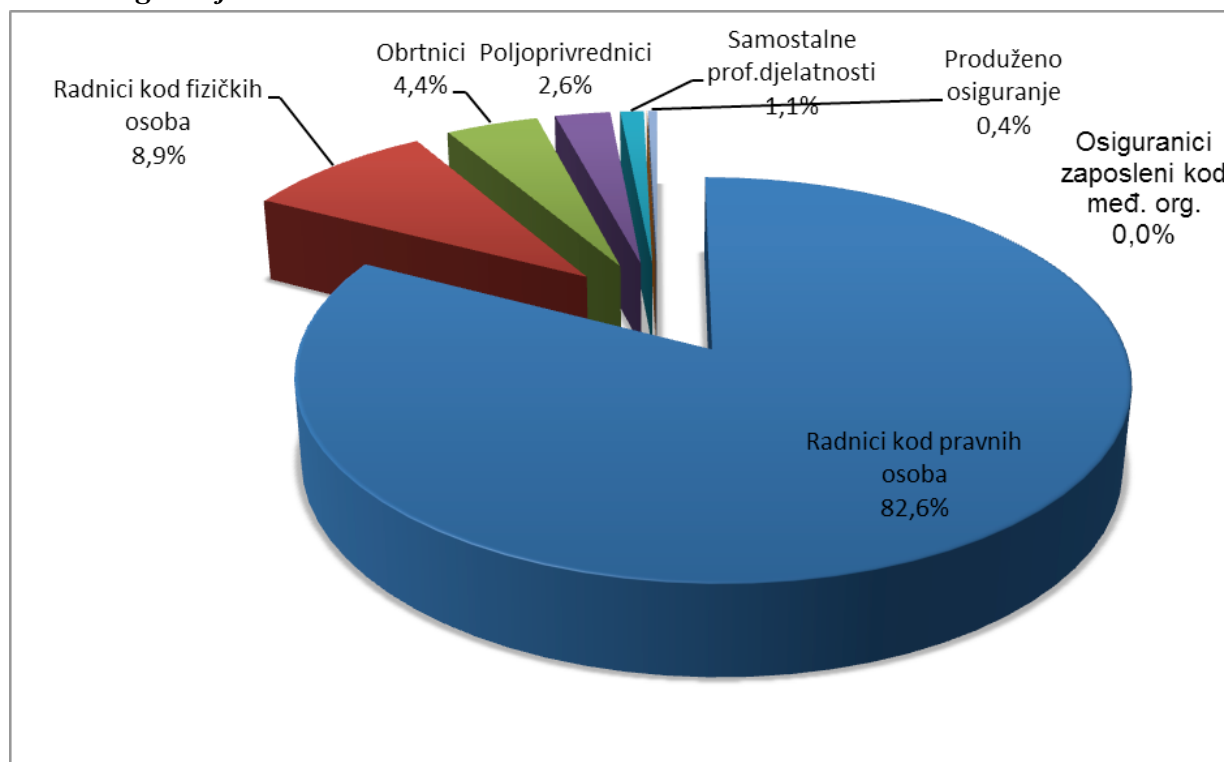
1.3.2. Zaposlenost

Prema podacima objavljenima od strane Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, sa stanjem na dan 31. ožujka 2014. godine, Sisačko-moslavačka županija imala je 59.755 ekonomski aktivnih stanovnika⁵.

U ukupnom broju zaposlenih u Republici Hrvatskoj, kojih je na dan 31. ožujka 2014. bilo 1.387.802, županija je sudjelovala s udjelom od 2,7%.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, na dan 31. ožujka 2014. godine, bilo je ukupno 37.919 osiguranika obaveznog mirovinskog osiguranja⁶, što je za 4,2% ili 2.690 osoba manje nego u istom razdoblju prethodne godine. Od ukupnog broja osiguranika, 37.919 je osigurano s osnove zaposlenja. Najveći udio u ukupnoj strukturi osiguranika čine zaposlenici kod pravnih osoba - 82,6% (31.453 osoba), nakon čega slijede zaposleni kod fizičkih osoba - 8,9% (3.387), obrtnici s 4,4% (1.660) te poljoprivrednici -2,6% (993). Najmanji udio čine samostalne profesionalne djelatnosti s udjelom od 1,67% (423), osiguranici zaposleni kod međunarodnih organizacija u inozemstvu, ili hrvatski državljani zaposleni na teritoriju RH kod poslodavaca sa sjedištem u inozemstvu 0,01% (3) te 159 osoba je osigurano na produženo mirovinsko osiguranje, odnosno 0,4% od ukupnog broja obveznika obaveznog mirovinskog osiguranja (Slika 4).

Grafikon 4: Doprinosi za mirovinsko osiguranje u Sisačko-moslavačkoj županiji prema osnovi osiguranja

Izvor: Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje godina XII., broj 1/2014. Osiguranici prema županijama i osnovama osiguranja, stanje 31. ožujka 2014.

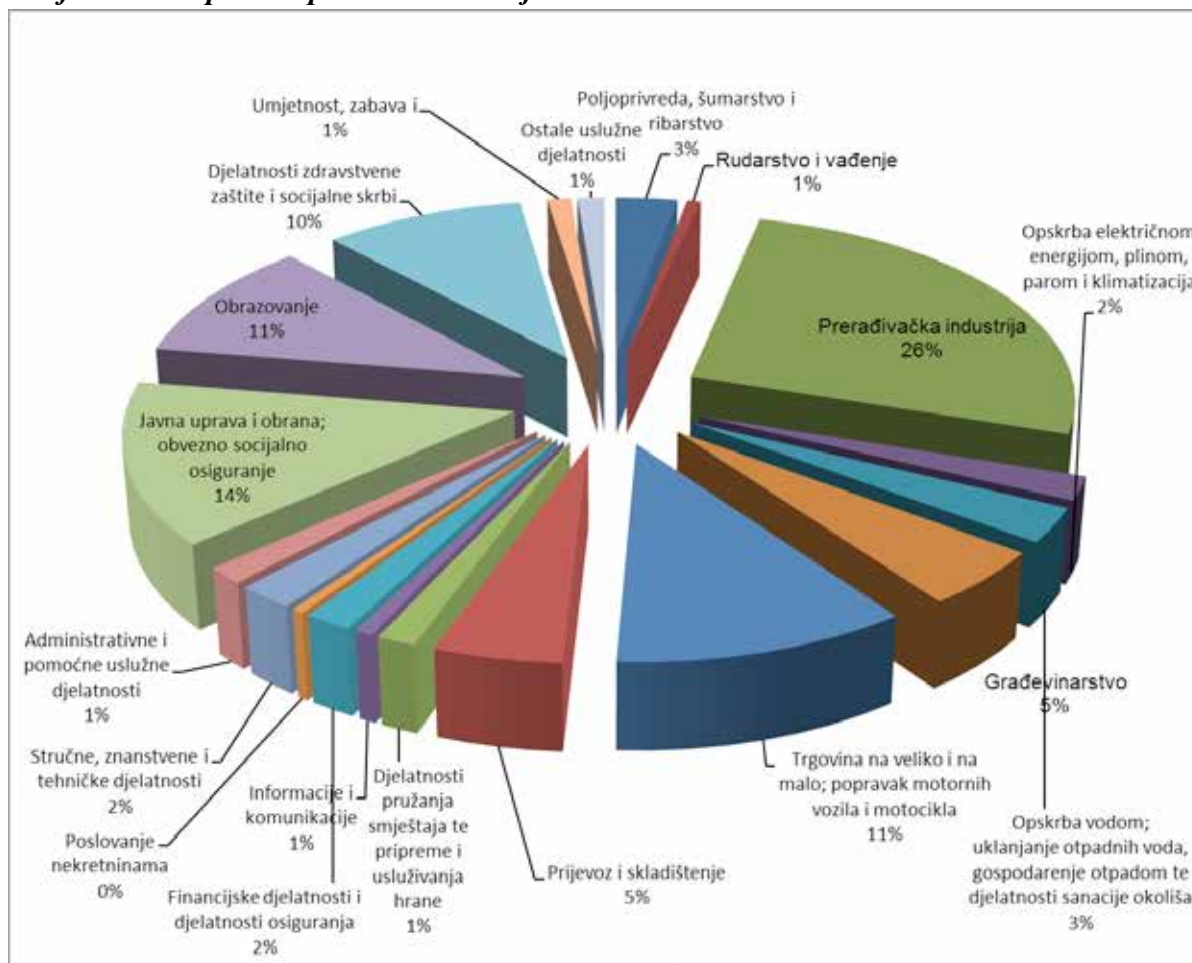
Temeljem Priopćenja Državnog zavoda za statistiku od 27. ožujka 2015., o zaposlenima prema područjima djelatnosti po županijama, na dan 31. ožujka 2014., Sisačko-moslavačka županija bilježi pad zaposlenih u pravnim osobama za 3,4% u odnosu na isto stanje 2013. godine.

Na temelju podataka Državnog zavoda za statistiku (Slika 3), od ukupno 23.305 zaposlenih u pravnim osobama, najveći broj je zaposlen u sektoru prerađivačke industrije (8.463 osoba), javnoj upravi i obrani; obveznom socijalnom osiguranju (4.517), obrazovanju (3.361), trgovini na veliko i na malo (3.466), djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (3.038), građevinarstvu (1.563) i prijevozu i skladištenju (1.504).

Najmanji je broj radnika zaposlen u poslovanju nekretninama (142), rudarstvu i vađenju (211), informacijama i komunikacijama (215), umjetnosti, zabavi i rekreaciji (357) i ostalim uslužnim djelatnostima (219).

⁵ Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XII., broj 1/2014

⁶ Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XII., broj1/2014., Osiguranici prema županijama i osnovama osiguranja; Stanje: 31. ožujka 2014.

Grafikon 5: Zaposleni prema sektoru djelatnosti

Izvor: Državni zavod za statistiku, Priopćenje broj 9.2.4. od 27. ožujka 2015.; Zaposleni prema područjima djelatnosti i po županijama stanje 31. ožujka 2014.; Zaposleni u pravnim osobama po županijama, prema spolu i NKD-u 2007. stanje 31. ožujka 2014.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, prosječna mjesečna neto plaća osoba zaposlenih u pravnim osobama u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2012. godini iznosila je 5.138 kuna, dok je prosječna plaća u Hrvatskoj iznosila 5.469 kuna (Tablica 10). Iz tablice je uočljivo da je i na razini Sisačko-moslavačke županije prisutna razlika u prosječnoj plaći muškaraca i žena s nešto nepovoljnijim pokazateljima za žene.

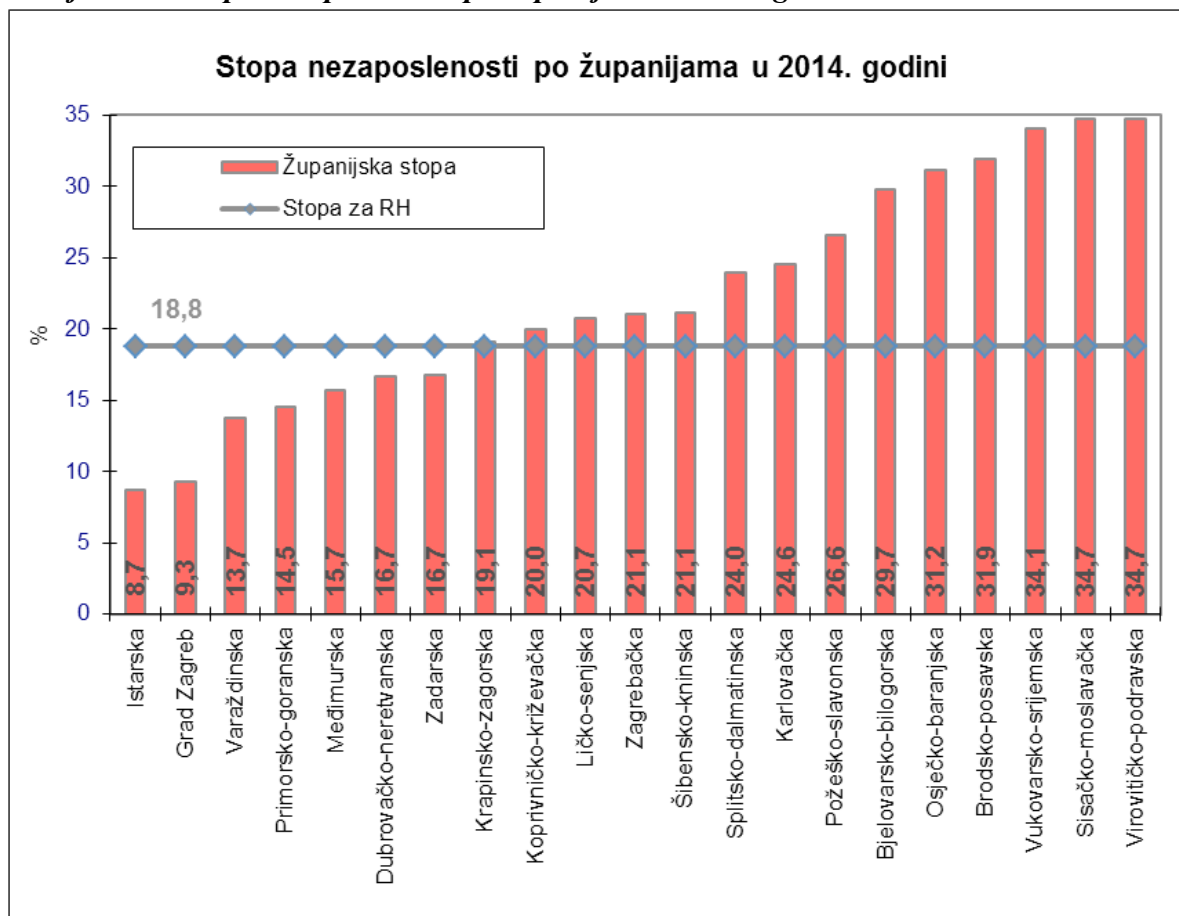
Tablica 10: Prosječne mjesečne bruto i neto plaće zaposlenih po NKD-u 2007.; po spolu i po županijama, prosjek 2011.

	Prosječne bruto plaće po zaposlenome, kune (u HRK)			Prosječne neto plaće po zaposlenome (u HRK)		
	ukupno	muškarci	žene	ukupno	muškarci	žene
Republika Hrvatska	7.863	8.233	7.424	5.469	5.5719	5.172
Sisačko-moslavačka županija	7.173	7.595	6.599	5.138	5.451	4.712

Izvor: Državni zavod za statistiku; Statistička izvješća 1526, Zaposlenost i plaće u 2013.

1.3.3. Registrirana nezaposlenost i poticanje zapošljavanja

Za izračunavanje stope nezaposlenosti po županijama korišteni su podaci o osiguranicima mirovinskog osiguranja evidentiranim u Hrvatskome zavodu za mirovinsko osiguranje kao zaposlenim osobama, te podaci o nezaposlenim osobama evidentiranim u Hrvatskome zavodu za zapošljavanje. Prema tim podacima prosječna stopa nezaposlenosti na državnoj razini iznosila je 18,8%, dok je u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosila 34,7%, što je 15,9% više od državnog prosjeka i 0,4% više u odnosu na 2013. godinu, te 1,3% više od 2012. godine, kada je iznosila 33,4% (Slika 6).

Grafikon 6: Stopa nezaposlenosti po županijama u 2014. godini

U Sisačko-moslavačkoj županiji je tijekom 2014. godine prosječno evidentirano 20.248 nezaposlenih osoba, što je za 1,0% manje nego u 2013. godini.

Prema strukturi nezaposlenih, krajem prosinca 2014. godine, od ukupno registriranih 19.640 nezaposlenih osoba, bilo je registrirano 54,0% žena (10.601), i 46,0% muškaraca (9.039). Prema razini obrazovanja, većinu nezaposlenih činile su osobe srednjoškolske razine obrazovanja - 59,7% (32,9% s trogodišnjom, te 25,1% s četverogodišnjom srednjom školom). Osobe niže razine obrazovanja (bez škole, nezavršena i završena osnovna škola) činile su 36,0%, a osobe više i visoke obrazovne razine 6,0% od ukupnoga broja nezaposlenih.

Gledano prema dobnim skupinama, najveći udio u ukupnom broju nezaposlenih činile su osobe u dobi od 30 do 50 godina, s udjelom od 41,4%, nakon kojih slijede osobe iznad 50 godina starosti (29,4%) i osobe od 15 do 29 godina (29,2%).

U prosincu 2014. godine, 8.058 nezaposlenih osoba, odnosno 41,0% ukupno nezaposlenih, čekalo je na zaposlenje do 1 godine, dok je u evidenciji nezaposlenih duže od jedne godine na zaposlenje čekalo ukupno 11.582 nezaposlenih osoba, odnosno 59,0%.

Tijekom 2014. godine, u SMŽ bila su prijavljena 4.072 slobodnih radnih mjesta, dok je s evidencije Zavoda na temelju radnog odnosa, ukupno zaposleno 9.113 osoba, što je 8,4% više nego u 2013. godini.

Krajem prosinca 2014. godine, evidentirano je 1.995 nezaposlenih hrvatskih branitelja, tj. 10,2% od ukupnog broja nezaposlenih. Najviše je evidentiranih nezaposlenih hrvatskih branitelja u ispostavi Sisak (849 osoba ili 42,6%). Prema obrazovnoj strukturi, 44,5% nezaposlenih branitelja ima nižu razinu obrazovanja (bez škole, nezavršena i završena osnovna škola), 52,2% srednjoškolsku razinu obrazovanja, a 3,3% višu i visoku razinu obrazovanja.

Krajem prosinca 2014. evidentirano je 378 nezaposlenih osoba s invaliditetom, što čini 1,9% od ukupno nezaposlenih osoba. Najviše je evidentiranih nezaposlenih osoba s invaliditetom u Sisku (114 osoba ili 30,2%), zatim u Petrinji (49 osoba ili 13,0%), Kutini (49 osoba ili 13,0%), Novskoj (39 osoba ili 10,3%) i Popovači (28 osoba ili 7,4%). U ukupnom broju nezaposlenih osoba s invaliditetom u prosincu 2014., žene su činile 39,4% (149 osoba), a muškarci 60,6% (229 osoba) (Tablica 11).

Tablica 11: Nezaposlene osobe s invaliditetom po općinama i gradovima u Sisačko-moslavačkoj županiji, stanje na dan 31.12.2014.

Gradovi/općine	Nezaposlene osobe s invaliditetom 31.12.2014.		
	Ukupno	Muškarci	Žene
Donji Kukuruzari	2	2	0
Dvor	5	5	0
Glina	14	8	6
Gvozd	5	3	2
Hrvatska Dubica	2	2	0
Hrvatska Kostajnica	2	2	0
Jasenovac	8	7	1
Kutina	49	28	21
Lekenik	19	11	8
Lipovljani	9	5	4
Majur	0	0	0
Martinska Ves	6	3	3
Novska	39	23	16
Petrinja	49	27	22
Popovača	28	18	10
Sisak	114	68	46
Sunja	17	9	8
Topusko	5	5	0
Velika Ludina	5	3	2
UKUPNO	378	229	149

Izvor: Statistika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Najveći broj nezaposlenih osoba s invaliditetom ima između 30 i 50 godine (179 osoba ili 47,4% od ukupnog broja nezaposlenih osoba s invaliditetom). Najveći broj nezaposlenih osoba s invaliditetom ima završenu srednju školu u trajanju do 3 godine (254 osobe ili 67,2%), zatim slijede osobe s četverogodišnjom srednjom školom i gimnazijom (56 osoba ili 14,8%), sa završenom osnovnom školom (54 osobe ili 14,3%), bez osnovne škole (7 osoba ili 1,9%), više obrazovanje (5 osoba ili 1,3%) te visoko obrazovanje (2 osobe ili 0,5%). Od ukupnog broja, 9 je vojnih invalida, 217 iz skupine kategorizirane mladeži, 53 je invalida Domovinskog rata, 14 invalida rada i 85 su ostale osobe s invaliditetom.

1.3.3.1. Mjere za poticanje zapošljavanja

Vodeći računa o specifičnim potrebama svojih korisnika, Hrvatski zavod za zapošljavanje provodi niz mjera aktivne politike zapošljavanja usmjerenih nezaposlenim osobama u nepovoljnom položaju na tržištu rada te poslodavcima kod kojih je potrebno osigurati očuvanje radnih mjesta. Zavod tako provodi uvriježene intervencije aktivne politike zapošljavanja kojima se potiče zapošljavanje, samozapošljavanje, obrazovanje, stručno osposobljavanje za rad te uključivanje u programe javnih radova specifičnih ciljanih skupina i očuvanje radnih mjesta kod poslodavaca koji su u poteškoćama.

Prioriteti i ciljevi aktivne politike zapošljavanja propisani su Smjernicama za razvoj i provedbu aktivne politike zapošljavanja u Republici Hrvatskoj, koje su nastale na osnovi analize stanja na hrvatskom tržištu rada te relevantnih strateških dokumenata u području zapošljavanja. Definirani su prioriteti i ciljevi djelovanja, a sukladno tome i intervencije aktivne politike zapošljavanja koje će se u narednom periodu provoditi u svrhu povećanja stope zaposlenosti skupina u nepovoljnom položaju na tržištu rada, poboljšanja konkurentnosti poslodavaca, povećanja profesionalne, prostorne i obrazovne pokretljivosti radne snage te osiguranja usklađenosti ponude i potražnje na tržištu rada.

Mjere aktivne politike zapošljavanja predstavljaju izravnu intervenciju na tržištu rada, čime su usmjerene na eliminiranje kratkoročnih, ali i dugoročnih problema na području tržišta rada i zapošljavanja, stoga se u Hrvatskoj provode slijedeće grupe mjera:

- potpore za zapošljavanje
- potpore za samozapošljavanje;
- potpore za usavršavanje;
- obrazovanje nezaposlenih;

- stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa;
- javni radovi;
- potpore za očuvanje radnih mjesta.

Navedene mjere su namijenjene nezaposlenim mladim osobama do 29 godina, osobama s invaliditetom, dugotrajno nezaposlenim osobama, osobama starijim od 50 godina, osobama romske nacionalne manjine i drugima. Posebice izdvajamo mjere namijenjene socijalno ugroženim skupinama, kao što su:

- hrvatski branitelji,
- djeca i supružnici poginulih i nestalih branitelja,
- roditelji s 4 i više malodobne djece,
- roditelji djece s teškoćama u razvoju
- roditelji djece oboljele od malignih bolesti
- samohrani roditelji
- povratnici s odsluženja zatvorske kazne
- osobe na uvjetnoj kazni
- liječeni ovisnici
- žrtve trgovanja ljudima
- žrtve obiteljskog nasilja
- azilanti
- mlade osobe koje su izašle iz sustava skrbi domova za djecu, udomiteljskih obitelji te odgojnih Zavoda.

U prosincu 2014. godine, novčanu naknadu koristilo je 2.569 nezaposlenih osoba, ili 13,0% od ukupnog broja nezaposlenih. Provedbom mjera iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja 2014. godine novouključene su 1.184 osobe i to: 169 osoba novozaposlenih uz potporu za zapošljavanje, 126 osoba obuhvaćeno je potporom za samozapošljavanje, 270 osoba obrazovane su prema potrebama tržišta rada, 185 osoba zaposlene u programima javnih radova te 434 osobe uključene u stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa. Od ukupnog broja novouključenih osoba u 2014. godini (662 ili 55,9%) su žene.

Podaci o provedbi mjera pokazuju da od ukupnog broja novouključenih osoba najveći udio čine one sa završenim programima srednješkolskog obrazovanja (62,7%), što je u skladu s njihovim udjelom u ukupnoj registriranoj nezaposlenosti. Pozitivan učinak na osobe s srednješkolskom naobrazbom postignut je mjerom Javni radovi (34,0%). Značajniji obuhvat osoba koje su završile školovanje prema programima visokoškolskog obrazovanja postignut je mjerom Stručno osposobljavanje za rad bez zasnivanja radnog odnosa (59,7%).

Prema dobnoj strukturi, najveći udio korisnika mjera iz Nacionalnog plana za poticanje zapošljavanja čine mlade osobe od 20 do 24 godina (29,0%). Nezaposlene osobe od 15-19 godina starosti najčešće su bile uključene u stručno osposobljavanje bez zasnivanja radnog odnosa (55,4%), a također i osobe od 20 -24 godina starosti (56,5%) te osobe od 25 -29 godina starosti (47,1%). U dobnoj skupini od 30-39 godina starosti najzastupljenije je uključivanje u programe obrazovanja (31,3%). Javni radovi su bili zastupljeni kod mladih 15 do 29 godina (41,3%).

Hrvatski zavod za zapošljavanje provodio je i mjere usmjerene povećanom zapošljavanju osoba romske nacionalne manjine sukladno Nacionalnom programu za Rome i Akcijskom planu Desetljeća za uključivanje Roma od 2005. do 2015. godine. Mjerama namijenjenim za zapošljavanje i obrazovanje osoba romske nacionalne manjine u 2014. godini obuhvaćeno je ukupno 6 osoba iz evidencije nezaposlenih od čega je 1 osoba zaposlena u programima javnih radova, a 5 osoba kroz Mjeru samozapošljavanja.

Kada govorimo o zapošljavanju osoba s invaliditetom, u 2014. godini iz evidencije Hrvatskog zavoda za zapošljavanje je ukupno zaposleno 68 osoba s invaliditetom, a od toga je 65 stručnih osoba. Prema djelatnosti zapošljavanja najviše ih je zaposleno u prerađivačkoj industriji (22,0%) te djelatnosti zdravstvene zaštite i socijalne skrbi (20,6%). Od toga, putem mjera aktivne politike zapošljavanja u 2014. godini zaposleno je 47 osoba s invaliditetom.

Osim provedbe mjera aktivne politike zapošljavanja, Hrvatski zavod za zapošljavanje potiče zapošljavanje pružanjem usluga poput informiranja, individualnog savjetovanja prilagođenog ciljanim skupinama korisnika, izrade Profesionalnog plana traženja posla, mobilnih timova, pružanje usluga profesionalnog usmjeravanja, razvoja vještina upravljanja karijerom i profesionalne rehabilitacije, pružanje podrške nezaposlenim osobama u obliku pasivnih mjera politike zapošljavanja koje uključuju isplatu naknada za vrijeme nezaposlenosti te olakšice pri zapošljavanju određenih skupina nezaposlenih osoba. Posebnu pažnju posvećuje osnaživanju nezaposlenih osoba kroz organizaciju radionica za aktivno traženje posla poput radionice za stjecanje vještina za samoprocjenu, pisanje životopisa i predstavljanja poslodavcu. Svake godine Hrvatski zavod za zapošljavanje organizira Sajam poslova na kojemu omogućava direktni susret i kontakt između poslodavaca i potencijalnih radnika, potiče na aktivnost u traženju posla, omogućava partnerstvo svih dionika na tržištu rada, pruža informacije o mogućnostima obrazovanja, volontiranja, stipendiranja i cjeloživotnog učenja te naglašava važnost znanja i vještina potrebnih na tržištu rada. Također je vrlo važno partnerstvo i suradnja Hrvatskog zavoda za zapošljavanje s poslodavcima, informiranje nezaposlenih osoba o slobodnim radnim mjestima u zemlji i inozemstvu (EURES tržište), kao i pomoć poslodavcima u predselekciji kandidata koji su podnijeli molbe za posao. Osim s poslodavcima, Hrvatski zavod za zapošljavanje surađuje sa civilnim sektorom, razvojnim agencijama te gospodarskom i obrtničkom komorom s ciljem povećanja mogućnosti zapošljavanja i socijalnog uključivanja ranjivih skupina na tržištu rada.

Moramo napomenuti da je HZZ nositelj brojnih projekata financiranih sredstvima iz fondova Europske unije sa ciljem integracije nezaposlenih osoba na tržište rada. Tijekom 2014. i 2015. godine, Hrvatski zavod za zapošljavanje Područni ured Sisak je kroz provedbu projekata »Unaprjeđenje sustava podrške osobama s invaliditetom« i »Za Vaše uključivanje«, financiranim iz Europskog socijalnog fonda, uključio ukupno 22 osobe s invaliditetom koje su povećale zapošljivost na tržištu rada kroz stjecanje novih znanja i praktičnih vještina. Provedeno je i istraživanje zapošljavanja osoba s invaliditetom u Sisačko-moslavačkoj županiji čije su rezultati dostupni na mrežnim stranicama HZZ-a⁷.

1.3.4. Korisnici mirovina

U prosincu 2014. godine, prosječan iznos mirovine umanjene za porez i prirez, za korisnike starosnih, invalidskih i obiteljskih mirovina u Sisačko-moslavačkoj županiji iznosio je 2.020,99 kn, dok je iznos prosječne mirovine u Hrvatskoj bio 2.238,85 kn.

Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje⁸, 31. prosinca 2014. u županiji je bilo ukupno 50.013 korisnika starosnih, obiteljskih i invalidskih mirovina i ukupno 37.727 osiguranika obaveznog mirovinskog osiguranja, što upozorava kako je broj umirovljenika značajno broju veći od broja zaposlenih koji uplaćuju doprinose za mirovinsko osiguranje.

Navedenom broju umirovljenika u županiji, treba pribrojiti i primatelje mirovina kojima su mirovine dodijeljene po posebnim zakonima (branitelji domovinskog rata - 4.468 korisnika, pripadnici oružanih snaga i policije - 523, te HVO-a 225 korisnika).⁹

1.3.5. Praćenje rizika od siromaštva i socijalni transferi u županiji

Državni zavod za statistiku redovito prati stanje siromaštva, prema standardnoj metodologiji EU za mjerenje relativnog rizika od siromaštva, no samo na državnoj razini jer prikupljeni podaci nisu reprezentativni za županijsku razinu.¹⁰ Stoga se županijskim vlastima preporučuje pomnije pratiti socijalne skupine za koje je na temelju nacionalnog praćenja izvjesno da su izložene većem riziku od siromaštva i prikupljati dostupne statističke i administrativne podatke o tim skupinama kako bi mogli donositi informirane odluke o suzbijanju siromaštva.

Prema podacima Ankete o dohotku stanovništva 2013, stopa rizika od siromaštva u Hrvatskoj u 2013. iznosi 19,5%. Prag rizika od siromaštva u 2013. za jednočlano kućanstvo iznosi 22.916 kuna na godinu, dok za kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina iznosi 48.124 kune na godinu (Tablica 12).

Tablica 12: Praćenje rizika od siromaštva na razini Republike Hrvatske u 2013.

Stopa rizika od siromaštva,%	19,5
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti,%	29,9
Osobe u teškoj materijalnoj deprivaciji ¹¹ (4 ili više stavki),%	14,7
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim intenzitetom rada,%	14,8
Prag rizika od siromaštva (u kunama)	
Jednočlano kućanstvo	22 916
Kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece	48 124
Stopa rizika od siromaštva određena prema 2012.,%	22,3

Kao što je vidljivo iz Tablice 13, rizik od siromaštva također raste razmjerno dobi stanovništva: za osobe starije od 65 godina, rizik od siromaštva raste do 26,6%. U toj je dobnoj skupini razlika prema spolu najveća te stopa rizika od siromaštva kod žena iznosi 26,6%, a kod muškaraca 18,6%. Najniža stopa rizika od siromaštva bilježi se za osobe u dobi od 25 do 54 godine i iznosi 16,9%. Kod muškaraca te dobi iznosi 17,3%, a kod žena 16,4%.

⁷ http://www.hzz.hr/UserDocImages/HZZ-brosura_Unaprjedjenje_sustava_podrske_OI.pdf

⁸ Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XII., broj 4/2014. Osiguranici prema županijama i osnovama osiguranja; Stanje: 31. prosinca 2014.

⁹ Izvor: Statističke informacije Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, godina XII., broj 4/2014.; Korisnici mirovina prema vrstama mirovina i županijama; stanje: 31. prosinca 2014.

¹⁰ Na razini EU, SILC je obavezno istraživanje i referentni izvor podataka za praćenje statistike dohotka, siromaštva i socijalne isključenosti. Pokazatelji se temelje na konceptu relativnog siromaštva, koji uzima u obzir raspoloživi dohodak kućanstva, broj članova kućanstva i distribuciju dohotka unutar populacije.. Osnovni je pokazatelj stopa rizika od siromaštva, koja označava postotak osoba čiji je raspoloživi ekvivalentni dohodak niži od praga rizika od siromaštva. On ne pokazuje koliko je osobe stvarno siromašno, nego koliko njih ima dohodak ispod praga rizika od siromaštva. Prag rizika od siromaštva postavljen je na 60% srednje vrijednosti ekvivalentnog raspoloživog dohotka svih kućanstava (DZS Pokazatelji siromaštva u 2012. godini, konačni rezultati, str. 1)

¹¹ Stopa teške materijalne deprivacije prikazuje postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si ne mogu priuštiti najmanje četiri od devet stavaka materijalne deprivacije.

Tablica 13: Rizik od siromaštva prema dobnim skupinama na razini Republike Hrvatske

Dobne skupine	Ukupno	Muški	Ženski
Ukupno	19,5	18,8	20,3
0 - 17 godina	21,8	20,5	23,1
18 - 24 godine	21,2	21,1	21,2
25 - 54 godine	16,9	17,3	16,4
55 - 64 godine	18,7	19,4	18,0
65 i više godina	23,4	18,6	26,6

Tablica 14: Pokazatelji siromaštva za Republiku Hrvatsku za 2011., 2012. i 2013. godinu (u%)

Stopa i prag rizika o siromaštva			
	2011.	2012.	2013.
Stopa rizika od siromaštva	21,1	20,5	19,5
- M	20,0	19,4	18,8
- Ž	22,1	21,6	20,3
U dobi od 65 i više	27,3	26,5	23,4
- M	21,5	21,1	18,6
- Ž	31,3	30,4	26,6
Osobe u riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti	32,7	32,3	29,9
Stopa teške materijalne deprivacije	14,8	15,4	14,7
Osobe koje žive u kućanstvima s vrlo niskim radnim intenzitetom	17,0	16,1	14,8
Stopa rizika od siromaštva prije socijalnih transfera			
- Socijalni transferi nisu uključeni u dohodak	30,7	30,4	29,7
- Mirovine i socijalni transferi nisu uključeni u dohodak	46,7	45,7	44,6

Izvor: Državni zavod za statistiku, Pokazatelji siromaštva za Republiku Hrvatsku u 2011., 2012. i 2013. godini.
- konačni rezultati

Stopa rizika od siromaštva prema najčešćem statusu u aktivnosti izračunata je za osobe u dobi 18 i više godina. Najčešći status aktivnosti osobe je onaj u kojem je osoba provela najmanje 7 mjeseci, tj. u 2013. stopa rizika od siromaštva prema najčešćem statusu u aktivnosti najviša je za nezaposlene osobe i iznosi 43,2%. Za nezaposlene muškarce ona iznosi 47,0%, a za nezaposlene žene 39,2%. Stopa rizika od siromaštva prema najčešćem statusu u aktivnosti najmanja je za zaposlenike, 4,8%. Za žene iznosi 3,7%, a za muškarce 5,9% (Tablica 14).

Stopa rizika od siromaštva prema tipu kućanstva izračunata je za kategorije kućanstava bez uzdržavane djece i s uzdržavanom djecom (Tablica 15). U kućanstvima bez uzdržavane djece najviše stope rizika od siromaštva u 2013. zabilježene su u jednočlanim kućanstvima, i to u onima koje čine žene (34,7%), te u onima koje čine osobe stare 65 i više godina za koje stopa rizika od siromaštva iznosi 32,8%. U kategoriji kućanstava s uzdržavanom djecom, najviše stope rizika od siromaštva zabilježene su u kućanstvima koja čine jedan roditelj s uzdržavanom djecom, za koje stopa iznosi 31,7%, i u kućanstvima s dvije odrasle osobe s troje ili više djece, za koje stopa rizika od siromaštva iznosi 30,1%. Tablica 15 prikazuje kako se za samačka domaćinstva koja čine osobe starije od 65 godina rizik od siromaštva povećava do 41,3%, za nezaposlene raste do 42,9%, za obitelji koje čini jedan roditelj s uzdržavanom djecom rizik raste na 40,4%, dok za domaćinstva u kojima je radni intenzitet radno sposobnih osoba s uzdržavanom djecom niži od 20%, stopa rizika raste do zapanjujućih 70,6%. Stoga bi županije trebale pratiti dostupne podatke o domaćinstvima s niskim radnim intenzitetom, osobama bez primanja, korisnicima prava u sustavu socijalne skrbi, osobama s minimalnim mirovinama i korisnicima poljoprivrednih mirovina kako bi pratile i odgovorile na rizik od siromaštva.

Prema općim trendovima u Hrvatskoj, obitelji s više od dvoje djece izložene su većem riziku od siromaštva. Kao i u većini zemalja, i u Hrvatskoj je vidljiva snažna negativna povezanost između rizika od siromaštva i razine obrazovanja nositelja kućanstva. Siromaštvo je također usko povezano sa statusom aktivnosti nositelja kućanstva, gdje su nezaposlene, gospodarski neaktivne osobe i samačka domaćinstva izložena znatno većem riziku od siromaštva.

Stopa siromaštva najviša je među kućanstvima starijih osoba, koje su dvostruko izloženije riziku od siromaštva. Među staračkim domaćinstvima, osobe koje ne primaju mirovinu predstavljaju posebno ranjivu skupinu, izloženu peterostruko većem riziku od siromaštva od državnog prosjeka. Čak su i osobe koje primaju mirovinu izložene gotovo dvostruko većem riziku od siromaštva od nacionalnog prosjeka. Umirovljene osobe podložnije su siromaštvu u ruralnim područjima od umirovljenih osoba u urbanim područjima.

Tablica 15: Stopa rizika od siromaštva prema najučestalijoj aktivnosti i spolu i tipu kućanstva (%)

	2011.	2012.	2013.
Zaposlenici	5,3	4,9	4,8
- M	6,2	5,6	5,9
- Ž	4,3	4,1	3,7

	2011.	2012.	2013.
Samozaposleni	17,6	17,0	15,7
- M	16,4	16,6	15,2
- Ž	20,4	18,1	16,9
Nezaposleni	42,5	42,9	27,6
- M	46,2	48,1	27,5
- Ž	38,8	38,0	27,8
Umirovljenici	22,2	21,8	18,4
- M	20,1	20,1	16,5
- Ž	24,1	23,4	20,0
Ostale gospodarski neaktivne osobe	33,0	31,9	90,8
- M	27,6	23,7	26,1
- Ž	35,3	35,0	32,5
Kućanstva bez uzdržavane djece	22,6	21,7	20,4
Jednočlano kućanstvo	44,0	39,5	32,4
- M	37,5	33,3	28,2
- Ž	46,7	42,7	34,7
Jednočlano kućanstvo, osoba mlađa od 65 godina	39,0	35,4	31,8
Jednočlano kućanstvo, osoba u dobi od 65 ili više godina	46,6	41,3	32,8
Dvije odrasle osobe, oboje mlađi od 65 godina	24,1	21,5	22,2
Dvije odrasle osobe, barem jedno u dobi od 65 ili više godina	24,7	22,8	21,3
Kućanstva s uzdržavanom djecom	19,8	19,6	18,9
Jedan roditelj s jednim ili više uzdržavane djece	42,7	40,4	31,7
Dvije odrasle osobe s jednim djetetom	15,2	15,1	15,7
Dvije odrasle osobe s dvoje djece	15,4	17,0	17,4
Dvije odrasle osobe s troje ili više djece	25,0	29,1	30,1
Stanar	24,4	24,9	27,9
Vlasnik ili osoba koja stanuje besplatno	20,9	20,4	19,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, Pokazatelji siromaštva za Republiku Hrvatsku u 2011. i 2012. i 2013. godini - konačni rezultati

Kućanstva u kojima je nositelj kućanstva žena također su izloženi većem riziku od siromaštva nego kućanstva u kojima je nositelj kućanstva muškarac jer su žene češće nezaposlene, imaju niže plaće i u prosjeku su starije dobi jer žive duže. Jedna trećina stanovništva Republike Hrvatske živi u kućanstvima u kojima je nositelj kućanstva žena, te je unutar te skupine siromaštvo najučestalije za žene u dobi od 65 ili više godina, što je 26% (12% u urbanim i 30% u ruralnim područjima). U područjima gdje je poljoprivreda bila dominantna djelatnost, rizik od siromaštva raste jer nisu svi poljoprivrednici uplaćivali doprinose za mirovinsko osiguranje, a i kad su ih uplaćivali, radilo se o vrlo niskim iznosima i posljedično niskim mirovinama. Starije osobe koje ne raspolažu nikakvim dohotkom, koje nemaju obitelj koja o njima može skrbiti niti su više u mogućnosti sami proizvoditi vlastitu hranu uslijed zdravstvenih teškoća te ako žive same u udaljenim naseljima ili selima izložene su posebno velikom riziku od siromaštva.

Svjetska Banka izradila je zadnje izvješće o siromaštvu u Hrvatskoj 2006. godine, i njihove su se procjene temeljile na ukupnim podacima Ankete o radnoj snazi i Ankete o potrošnji kućanstva od 2002 do 2004. godine.¹² Zaključke nije bilo moguće donijeti na razini županija, već samo za pet hrvatskih regija. Zaključci su bili sljedeći:

»Stope siromaštva razlikuju se od jedne regije do druge, od manje od 3 posto stanovništva u urbanom Zagrebu do više od 20 posto u ruralnoj središnjoj i istočnoj regiji. Rangiranjem regija po razini incidencije siromaštva, nastaje sljedeća široka tipologija:

- Nisko siromaštvo: zagrebačka regija, sjeverni Jadran i urbani južni Jadran (uzeti zajedno, oni sačinjavaju oko polovicu hrvatskog stanovništva, ali je u njima samo jedna šestina siromašnih);
- Umjereno siromaštvo: ruralni južni Jadran, urbana središnja regija, urbana istočna regija (otprilike jedna četvrtina hrvatskog stanovništva i oko 30 posto siromašnih);
- Visoko siromaštvo: ruralna središnja i ruralna istočna regija (otprilike jedna četvrtina stanovništva, ali više od polovice siromašnih).«¹³

¹² Svjetska banka je kao liniju siromaštva koristila iznos od 22.145 kuna godišnje (paritet kupovne moći od 4.343 USD natemelju Ankete o potrošnji kućanstava iz 2004. i koristeći metodologiju troškova osnovnih potreba. Za razdoblje od 2002. do 2004. pokazalo se da je siromaštvo u Hrvatskoj poprilično ograničeno: otprilike 11% stanovništva je siromašno, a drugih 10% je izloženo riziku od siromaštva u smislu da je njihova prosječna razina potrošnje manje od 25% iznad granice siromaštva. Svjetska banka, 'Hrvatska: Ocjena životnog standarda.' 2007, stranicaix

¹³ Svjetska banka, 'Cijena životnog standarda 2007.', stranica xvii

Sisačko-moslavačka županija dio je ruralne središnje regije te je stoga izložena visokoj stopi rizika od siromaštva.

Populacija koja je u posebnom riziku od siromaštva je romska populacije te ukupno u Sisačko-moslavačkoj županiji živi 1463 pripadnika romske populacije. Prema podacima predavnika vijeća romske manjine, taj broj je značajno veći i kreće se oko 3500 pripadnika. Rizik od siromaštva proizlazi iz činjenice otežanog zapošljavanja te je 2012. godine bilo zaposleno oko 10 pripadnika romske populacije, a 2013. čak 797 romskih obitelji koristilo je stalnu novčanu pomoć preko centara za socijalnu skrb. Uz to godišnje je bilo dodijeljeno oko 260 jednokratnih pomoći.¹⁴ Romska populacija dodatno ima otežan pristup obrazovanju i brojne zdravstvene rizike uslijed nepovoljnih stambenih uvjeta te je njihovo preživljavanje dominantno oslonjeno na socijalne transfere.

1.3.5.1. Socijalni transferi i suzbijanje siromaštva

Suzbijanje siromaštva uvelike se odvija preko socijalnih transfera te posredno time možemo dobiti podatak koliki je broj građana izložen izravno uvjetima siromaštva. Socijalni transferi kao prava u sustavu socijalne skrbi izravno namijenjeni suzbijanju siromaštva su:

1. Zajamčena minimalna naknada
2. Naknada za troškove stanovanja
3. Pravo na troškove ogrjeva
4. Jednokratna naknada
5. Naknada za troškove smještaja korisnika
6. Naknade u vezi sa obrazovanjem

No, osim tih, dio socijalnih transfera namijenjen je olakšavanju drugih otežavajućih životnih okolnosti, poput invaliditeta. To su:

7. Doplatak za pomoć i njegu
8. Osobna invalidnina
9. Status roditelja njegovatelja
10. Naknada do zaposlenja
11. Socijalne usluge

Zajamčena minimalna naknada ukazuje na udio populacije ovisne o sustavu socijalne skrbi uslijed nedostatnih prihoda na temelju rada ili vlastite imovine (Tablica 16).

Tablica 16: Udio primatelja zajamčene minimalne naknade po centrima za socijalnu skrb u stanovništvu

	Broj primatelja ZMN	Udio primatelja ZMN u stanovništvu (u%)
CZSS Sisak	2566	4,27
CZSS Glina	641	6,91
PO CZSS Topusko	586	9,84
CZSS Kutina	1645	4,41
CZSS Novska	809	4,26
CZSS Petrinja	1556	6,31
CZSS Hrvatska Kostajnica	478	6,24
PO CZSS Dvor	203	3,64
SMŽ	8484	4,92
RH	101343	2,37

Izvor: Godišnje statističko izvješće o primijenjenim pravima socijalne skrbi, pravnoj zaštiti djece, mladeži, braka, obitelji i osoba lišenih poslovne sposobnosti te zaštiti tjelesno ili mentalno oštećenih osoba u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, Ministarstvo socijalne politike i mladih

U Tablici 15 može se uočiti da je udio primatelja minimalne zajamčene naknade u populaciji gotovo dvostruko veći od udjela na nacionalnoj razini, pri čemu određeni centri za socijalnu skrb imaju još izraženije udjele siromašnih građana na svom području nadležnosti. Tako CZSS Glina, CZSS Petrinja, Hrvatska Kostajnica i PO CZSS Dvor imaju oko tri puta veći udio u odnosu na nacionalnu razinu (iznad 6%), dok PO CZSS Topusko ima čak više od 9% građana na području svoje nadležnosti ovisne o socijalnom transferu radi smanjenja siromaštva.

¹⁴ Podaci su prikupljeni za potrebe izrade Akcijskog plana uključivanja Roma SMŽ za razdoblje 2013-2015

Osim stalnih novčanih potpora, Centri za socijalnu skrb isplaćuju i jednokratne novčane pomoći. Tako je CZSS Sisak tokom 2014.g. isplatio 3060 jednokratnih naknada, (1.533.471,00 kn), CZSS Glina 907 te 526 u PO Topusko, CZSS Kutina 612 naknada (541.624,00 kn), CZSS Novska je isplatio 379 jednokratnih naknada (480.000,00 kn), CZSS Hrvatska Kostajnica sa podružnicom Dvor isplatio je 291 jednokratnih naknada, (515.524,77 kn) dok je Centar Petrinja isplatio 592 jednokratnih naknada, (605.053,00 kn). Za isplatu navedenih naknada sredstva su osigurana u državnom proračunu.

Tablica 17: Socijalni transferi temeljem invaliditeta

	Broj primatelja osobne invalidnine	Broj primatelja doplatka za pomoć i njegu	Broj roditelja sa statusom roditelja njegovatelja
CZSS Sisak	373	936	47
PO CZSS Dvor	33	191	7
CZSSGlina	75	281	7
PO CZSS Topusko	40	243	-
CZSS Kutina	151	543	18
CZSS Novska	141	431	29
CZSS Petrinja	179	448	28
CZSS Hrvatska Kostajnica	129	157	19
SMŽ	1121	3230	155

Izvor: Godišnje statističko izvješće o primijenjenim pravima socijalne skrbi, pravnoj zaštiti djece, mladeži, braka, obitelji i osoba lišenih poslovne sposobnosti te zaštiti tjelesno ili mentalno oštećenih osoba u Republici Hrvatskoj u 2014. godini, Ministarstvo socijalne politike i mladih

Osim prava i usluga koje su prepoznate na državnoj razini sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, županija te gradovi i općine u sklopu svojih proračuna osiguravaju sredstva za više vrsta novčanih naknada. Prema Zakonu o socijalnoj skrbi (NN, 157/13, 152/14, 99/15) u sklopu proračuna županije osigurava se naknada za podmirenje troškova ogrjeva te u proračunima gradova i općina osiguravaju se sredstva za podmirenje troškova stanovanja korisnicima prava na ZMN (Tablica 18). U sklopu gradova i općina osiguravaju se sredstva i za financiranje obrazovanja i prijevoza školske djece, jednokratne pomoći osobama u potrebi, prehranu u pučkoj kuhinji, pomoć umirovljenicima, sufinanciranje lokalnih organizacija civilnog društva te drugo ovisno o financijskim mogućnostima (Tablica 19).

U Tablicama 18 i 19 Prikazani su socijalni transferi koje osiguravaju gradovi u Sisačko-moslavačkoj županiji, dok će se podaci za općine detaljnije prikazati u opisu socijalne skrbi u okviru jedinica lokalne samouprave.

Tablica 18: Broj korisnika novčanih davanja po gradovima u SMŽ

	Novčana pomoć siromašnim građanima	Troškovi stanovanja siromašnih građana	Financiranje šk. kuhinje djece iz siromašnih obitelji	Troškovi ogrjeva korisnicima ZMN-a	Stipendiranje učenika iz siromašnih obitelji	Besplatni udžbenici za djecu iz siromašnih obitelji	Ljetovanje ili zimovanje djece iz siromašnih obitelji	Obiteljski paketi	Pravo na socijalno stanovanje
Glina	24	253	193	320	NE	NE	NE	NE	NE
Hrvatska Kostajnica	NE	5	47	NE	NE	Nema podataka	NE	NE	NE
Kutina	550	51	295	325	NE	23	15	400	NE
Novska	73	136	242	245	59*	NE	NE	NE	NE
Petrinja	100	350	255	667	37	7 obitelji	11	20	NE
Popovača	250	240	Financira se, ali nema podatka o broju korisnika	254	42	Sufinanciranje za sve učenike u OŠ	Financira se, ali nema podatka o broju korisnika	100	NE
Sisak	319	787	735	727	102	71	20	NE	Financira se, ali nema podatka o broju korisnika

*Grad Novska stipendira sve učenike koji radi školovanja stanuju izvan mjesta prebivališta

Tablica 19: Materijalna izdavanja gradova po vrstama prava na području SMŽ-a

	Novčana pomoć siromašnim građanima	Troškovi stanovanja siromašnih građana	Financiranje šk. kuhinje djece iz siromašnih obitelji	Troškovi ogrjeva korisnicima ZMN-a	Stipendiranje učenika iz siromašnih obitelji	Besplatni udžbenici za djecu iz siromašnih obitelji	Ljetovanje ili zimovanje djece iz siromašnih obitelji	Obiteljski paketi	Pravo na socijalno stanovanje
Glina	20.000	210.000	158.000	300.000	NE	NE	NE	NE	NE
Hrvatska Kostajnica	NE	5.000	12.000	NE	NE	Nema podataka	NE	NE	NE
Kutina	325.000	170.000	426.000	252.000	NE	Nema podataka	17.000	Nema podataka	NE
Petrinja	140.000	600.000	250.000	650.000	300.000	20.000	10.000	15.000	NE
Popovača	947.755	105.000	Nema podataka	228.600	Nema podataka	Nema podataka	19.500	Nema podataka	NE
Novska	90.000	250.000	253.700	240.000	180.000	NE	NE	NE	NE
Sisak	200.000	1.319.000	662.700	600.000	600.000	69.590	55.930	NE	NE

1.4. Kvaliteta života u županiji

Koncept kvalitete života odnosi se na sveukupnu dobrobit unutar društva, a usmjeren je na to da omogući svakom članu društva da ostvari svoje ciljeve. To znači da se kvaliteta života mjeri preko različitih ekonomskih, ali i neekonomskih pokazatelja. Pristup kvalitete života oslanja se ne samo na indikatore materijalnog životnog standarda (pokazatelji dohodovne nejednakosti, realnog dohotka, stope siromaštva), već i na različite subjektivne čimbenike koji utječu na ljudski život (npr. društveni odnosi, sigurnost, mentalno zdravlje, kvaliteta prirodne sredine, dokolica, kulturni resursi i sl.).

Europska zaklada za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (European Foundation for the Improvement of Living and Working Conditions) provela je 2003. godine istraživanje kvalitete života u 28 europskih zemalja, od čega su 15 bile članice Europske unije, deset je bilo u procesu pristupanja EU (10 zemalja koje su postale članice EU u 2004. godini) te tri tadašnje zemlje kandidatkinje (Bugarska, Rumunjska i Turska). Kako bi se stekao uvid u kvalitetu života hrvatskih građana te omogućila usporedba s članicama Europske unije i ostalim zemljama kandidatkinjama, Ured Programa Ujedinjenih naroda za razvoj u Hrvatskoj (UNDP Croatia) proveo je istraživanje kvalitete života u Hrvatskoj 2006. godine. S obzirom da su ovim istraživanjem po prvi puta prikupljeni podaci reprezentativni na razini županija, namjera je bila detaljnije istražiti regionalne razlike/nejednakosti u kvaliteti života u Hrvatskoj.

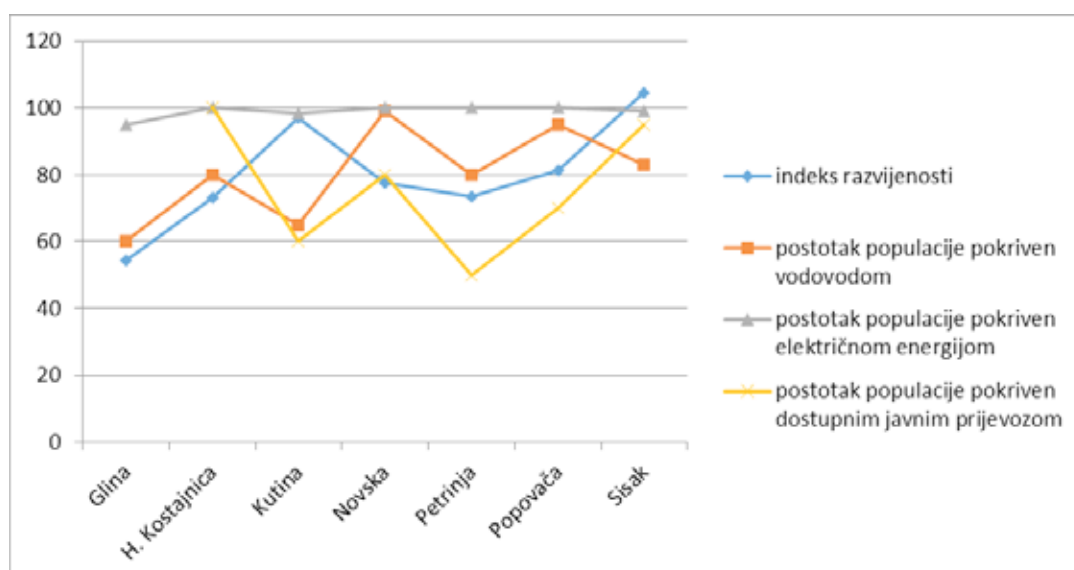
Prema gore navedenom istraživanju najveći je broj kućanstava koja teško podmiruju osnovne potrebe u Virovitičko-podravskoj, Sisačko-moslavačkoj, Karlovačkoj, Osječko-baranjskoj i Zadarskoj županiji, a najmanji u Varaždinskoj, Primorsko-goranskoj, Istarskoj i Međimurskoj županiji. Tako je čak 46% kućanstava subjektivno opterećeno osjećajem materijalne deprivacije¹⁵, a čak 40% građana nije uspijevalo redovito plaćati režijske troškove. Drugi od istaknutih problema prema navedenom istraživanju u županiji je ekološki povezan sa zagađenosti zraka. Možda je upravo to razlog zašto su u istraživanju kvalitete života nešto lošiji pokazatelji građana Sisačko-moslavačke županije kad je riječ o samoprocjeni zdravstvenog stanja i postojanju kroničnih bolesti (među prve 4 županije po ovom pokazatelju). Građani Županije su tada procijenili i lošijom dostupnost zdravstvenih usluga, te iskazali nešto niže procjene povjerenja u ljude.

No, s druge strane neki povoljniji pokazatelji su vezani uz dobru stambenu situaciju, zadovoljstvo obrazovanjem i zadovoljstvo obiteljskim životom koje je među najvišima u Hrvatskoj, iako se teško usklađuju obiteljske i poslovne obveze.

Podaci dobiveni kasnije procjenama indeksa razvijenosti, ukazuju da Sisačko - moslavačka županija i dalje pati od loših socio-ekonomskih uvjeta. Indeks razvijenosti¹⁶ od 48,5% prosjeka Hrvatske ukazuje da je kvaliteta života stanovnika u mnogome narušena.

Sisačko-moslavačka županija obiluje unutar-županijskim razvojnim nejednakostima. Gledano na razini jedinica lokalne samouprave, osim u indeksu razvijenosti, značajne razlike očituju se i u pokrivenosti osnovnom infrastrukturom: vodovodom, električnom energijom i dostupnim javnim prijevozom (Slika 7 i Slika 8).

Grafikon 7: Pokrivenost osnovnom infrastrukturom u gradovima

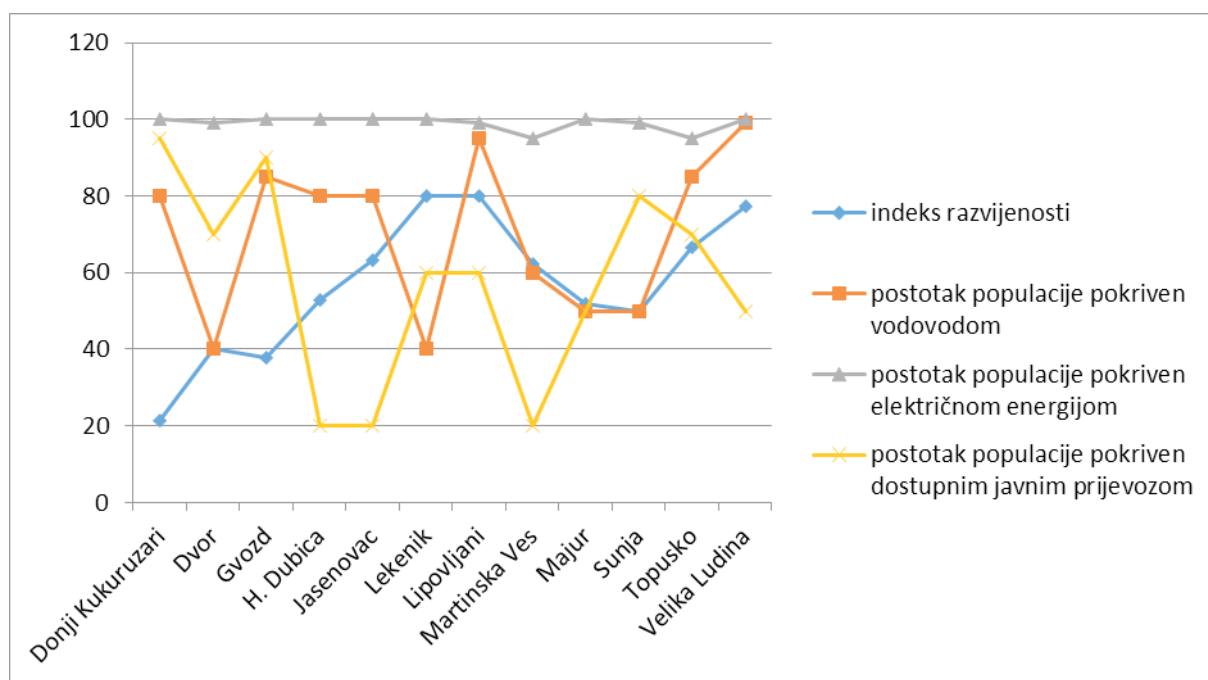
¹⁵ Program Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) u Hrvatskoj (2007). Kvaliteta života u Hrvatskoj: regionalne nejednakosti.

¹⁶ Vrijednosti indeksa razvijenosti i pokazatelja za izračun indeksa razvijenosti na lokalnoj razini 2013, Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije

Temeljem podataka o pristupačnosti osnovne infrastrukture u gradovima, uočavaju se značajne oscilacije u indeksu razvijenosti, pokrivenosti vodovodom i pokrivenosti javnim prijevozom. Pritom, ovi parametri ne prate nužno jedni druge. Grad Sisak, iako ima najviši indeks razvijenosti, ima slabiju pokrivenost vodovodnom mrežom. Grad Glina ima najniže pokazatelje i za indeks razvijenosti i za pokrivenost vodovodnom mrežom pokrivajući tek 60% stanovništva.

Što se tiče općina, razlike su još uočljivije (Slika 8).

Grafikon 8: Pokrivenost osnovnom infrastrukturom stanovništva u općinama

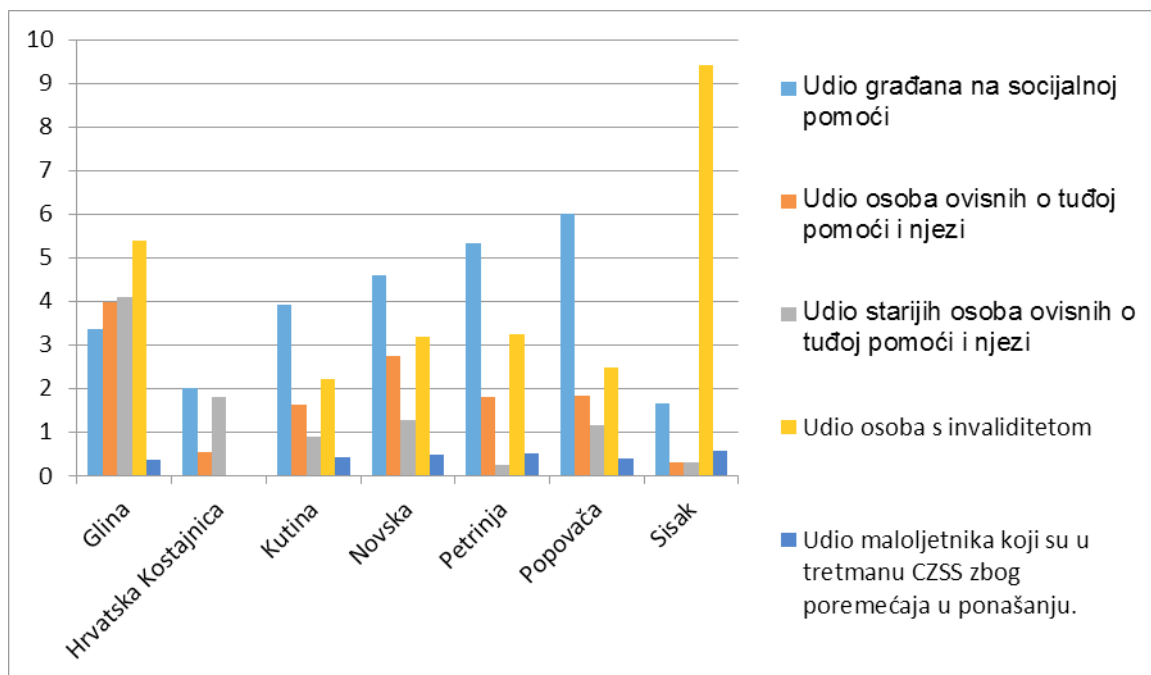
Općine Donji Kukuruzari i Gvozd su općine s najnižim indeksom razvijenosti, iako je pokrivenost osnovnom infrastrukturom relativno zadovoljavajuća. Općine Dvor i Lekenik imaju ozbiljnih teškoća s podmirivanjem vodovodne mreže (tek 40-50% stanovništva je snabdjeveno). Općina Lipovljani ima najbolje pokazatelje što se tiče pokrivenosti vodovodom i ukupnog indeksa razvijenosti. Pokrivenost javnim prijevozom u svim općinama predstavlja izrazit problem, a posebice u općinama Hrvatska Dubica, Jasenovac i Martinska Ves gdje je samo 20% stanovništva blizu terminala javnog prijevoza.

1.4.1. Ranjive skupine u županiji

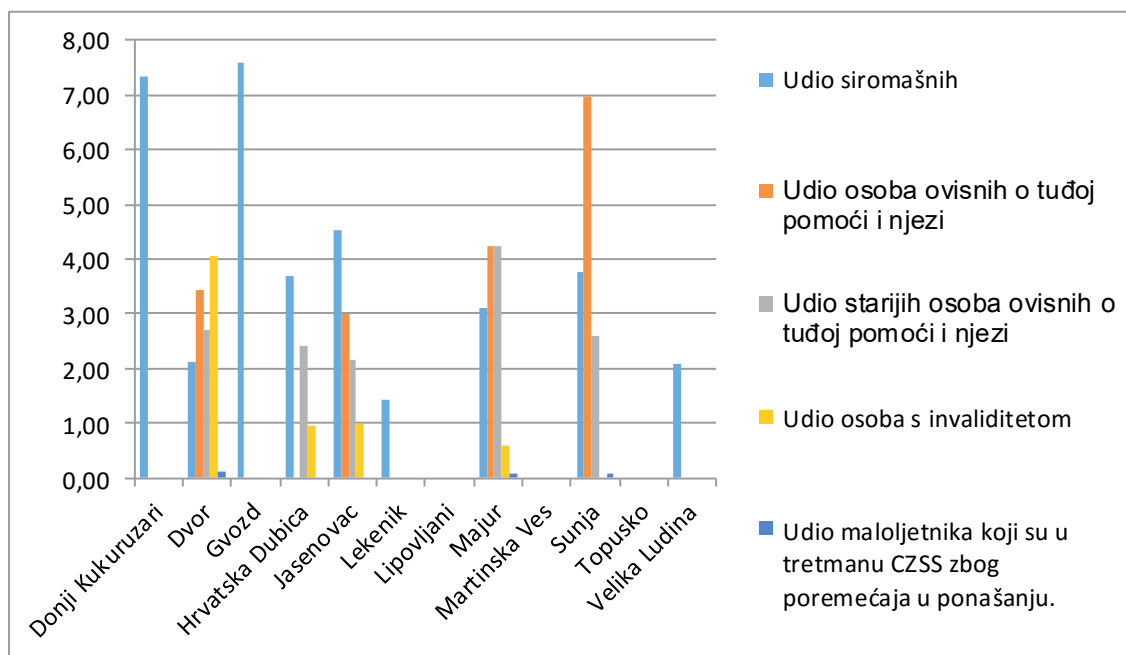
Ispitujući položaj ranjivih skupina u županiji i njihovu rasprostranjenost na razini jedinica lokalne samouprave, uočljiv je nedostatak informacija o pojedinim skupinama koje će u značajnom broju jedinica lokalne samouprave ostati neispunjeni.

Od ranjivih skupina najbrojnija je populacija siromašnih građana čiji su udjeli u mnogim jedinicama lokalne samouprave veći od 3% populacije (Slika 9. i Slika 10).

U gradovima (Slika 5) udio građana na socijalnoj pomoći je uglavnom veći od 3% s posebno velikim udjelima u Petrinji, dok su iznimka grad Sisak i Hrvatska Kostajnica gdje je on ispod 2%. Udio starije populacije ovisne o tuđoj pomoći i njezi najviše je izražen problem u Glini gdje je on veći od 4%, kao i udio populacije ovisne o tuđoj pomoći i njezi. Udjeli osoba s invaliditetom nešto su veći, a najveći je u gradu Sisku gdje je sa 10% u razini nacionalnog udjela, dok je u Kutini najniži s 2%.

Grafikon 9: Udio ranjive populacije u gradovima

Što se općina tiče, tu se puno više pojavljuje problem nedostatka informacija pa su izrazito malo informacija (bilo na razini službenog podatka ili procjene) ponudile općine Gvozd, Lipovljani, Topusko, Velika Ludina, Martinska Ves i Lekenik. (Slika 10).

Grafikon 10: Udio ranjive populacije u pojedinim općinama (u %)

Općine najčešće raspolažu s podatkom o broju građana na socijalnoj pomoći i on je zabrinjavajuće visok u Donjim Kukuruzarima i Gvozdu (više od 7% populacije). Općina Sunja posebno ima izražajan udio osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi (viši od 6% populacije). Podaci o brojnosti osoba s invaliditetom u pojedinim općinama i gradovima prikazani su u Tablici 20.

Tablica 20: Brojnost pojedinih skupina osoba s invaliditetom u općinama i gradovima

NAZIV JLS	Osobe s tjelesnim invaliditetom	Osobe s intelektualnim teškoćama	Osobe sa senzornim teškoćama u području sluha i/ili vida	Osobe s ostalim vrstama ili kombinacijama invaliditeta
Donji Kukuruzari	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Dvor	181	45	Nema podatka	9
Glina	345	26	4	125
Gvozd	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Hrvatska Dubica	10	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Hrvatska Kostajnica	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Jasenovac	10	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Kutina	198	53	23	187
Lekenik	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Lipovljani	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Majur	0	6	1	0
Martinska Ves	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Novska	201	29	22	178
Petrinja	148	27	38	558
Popovača	110	22	10	130
Sisak	547	267	146	66
Sunja	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Topusko	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Velika Ludina	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka

Treba istaknuti da je u nekim jedinicama lokalne samouprave zabilježena i brojnost ostale ranjive populacije, no s obzirom na nedostatak informacija u većini jedinica lokalne samouprave, ovi podaci se mogu smatrati indikativnima (Tablica 21).

Tablica 21: Brojnost ostalih ranjivih skupina u općinama i gradovima

NAZIV JLS	Broj osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja	Broj djece s teškoćama u razvoju	Broj prijavljenih slučajeva nasilja u obitelji u 2014. godini.	Ostale ranjive skupine
Donji Kukuruzari	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Dvor	45	3	22	Nema podatka
Glina	25	34	55	40 Romi
Gvozd	Nema podatka	Nema podatka	11	Nema podatka
Hrvatska Dubica	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Hrvatska Kostajnica	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Jasenovac	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Kutina	43	78		14 Korisnici novčane pomoći tražitelji azila
Lekenik	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Lipovljani	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Majur	3	4	3	0
Martinska Ves	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Novska	31	66	51	45 Romi
Petrinja	27	99	136	30 Romi
Popovača	22	36	Nema podatka	Nema podatka
Sisak	530	200	159	2165 Romi
Sunja	Nema podatka	20	12	40 Romi
Topusko	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka	Nema podatka
Velika Ludina	Nema podatka	Nema podatka	10	Nema podatka

2. SOCIJALNA SKRB U ŽUPANIJI

2.1. Djelatnost županijskog Upravnog odjela koji obavlja poslove socijalne skrbi SMŽ i Savjeta za socijalnu skrb SMŽ

Upravni odjel za socijalnu skrb osnovan je Odlukom Skupštine Sisačko-moslavačke županije, donesenoj na 20. sjednici održanoj 20. 2. 2012. s osnovnim ciljem provođenja županijske socijalne politike i koordinacije svih dionika u pružanju socijalnih usluga na području Sisačko-moslavačke županije. Osim socijalnom politikom, Upravni odjel za socijalnu skrb, u svom djelokrugu rada, značajno mjesto daje i provođenju politike mladih i politike za mlade. **Krajem 2015. godine je Odlukom Skupštine Sisačko-moslavačke županije osnovan je novi Upravni odjel za zdravstvo, socijalnu skrb i branitelje (u nastavku: Upravni odjel).**

Upravni odjelu području socijalne skrbi obavlja upravne, analitičko-planske i druge stručne poslove vezane uz djelatnost socijalne skrbi iz nadležnosti Županije a osobito:

- poslove praćenja i proučavanja problematike u području socijalne skrbi
- poslove pripreme analitičkih i drugih stručnih materijala o pitanjima iz djelokruga rada Upravnog odjela,
- poslove davanja mišljenja o prijedlozima i drugim materijalima koje za potrebe županijskih tijela pripremaju ustanove u vlasništvu Županije u djelatnostima iz stavka 1. ovog članka,
- poslove pripreme prijedloga mreže ustanova
- poslove sudjelovanja u pripremi prijedloga Planova investicija i drugih oblika financijskog sudjelovanja Županije u održavanju i razvoju tih mreža,
- poslove pripreme prijedloga, praćenja i izvještavanja o provođenju programa financiranja ovih djelatnosti, odnosno provedbe mjera socijalne politike Županije
- poslove izrade nacrtu općih akata iz djelokruga rada Upravnog odjela
- poslove vezane uz praćenje i pomaganje rada udruga iz područja socijalne skrbi
- predlaganje i praćenje socijalno-humanitarnih programa i projekata, programa udruga branitelja, umirovljeničkih udruga i osoba s invaliditetom,
- praćenje i koordiniranje programa i projekata u području politike za mlade,
- druge poslove kada je to utvrđeno posebnim zakonom, drugim propisom, aktom Županijske skupštine ili župana.

Pravilnikom o unutarnjem redu Upravnog odjela, donesenim 13. 3. 2012. godine sistematizirani su poslovi za sedam radnih mjesta i to: glavni rukovoditelj - pročelnik, viši savjetnik za socijalnu skrb, viši stručni suradnik za socijalnu skrb, stručni suradnik za socijalnu skrb, stručni suradnik za pravne poslove, referent za financijske poslove i referent za uredsko poslovanje. U odnosu na predviđen broj, zaposleno je četvero radnika tako da Odjel još ima mogućnost i kvantitativnog i kvalitativnog poboljšanja rada.

Potrebom razvoja socijalnih usluga i potrebom jačeg uključivanja mladih u život zajednice te zbog ispunjavanja zakonskih obveza, u okviru Odjela, osnovani su Savjet za socijalnu skrb i Savjet mladih.

Savjet za socijalnu skrb SMŽ osnovan je Odlukom Županijske skupštine na 25. sjednici održanoj 26. studenoga 2012. godine i ima 16 članova. Članovi Savjeta su kompetentni predstavnici svih područja socijalne skrbi.

Odlukom o osnivanju, sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, utvrđen je i djelokrug rada Savjeta koji u osnovnom predviđa planiranje i razvoj mreže socijalnih usluga a osobito:

- predlaganje socijalnog plana u djelatnosti socijalne skrbi za područje SMŽ
- predlaganje mjera za unapređenje dostupnosti i kvalitete socijalnih usluga u Županiji
- davanje inicijative za popunjavanje ili izmjenu mreže socijalnih usluga na području SMŽ
- predlaganje mjera za usklađivanje i razvoj materijalnih resursa i kadrovskih potencijala u djelatnosti socijalne skrbi na području SMŽ
- evaluaciju rada nositelja djelatnosti socijalne skrbi u SMŽ.

Savjet za socijalnu skrb radi sukladno Statutu Savjeta, a sjednice Savjeta održavaju se prosječno svaki drugi mjesec tako da je do sada održano 18 sjednica s odličnim odazivom svih članova na sjednice i veoma izraženom aktivnošću svakog člana ponaosob.

U okviru djelokruga rada Savjeta, utvrđenog Odlukom o osnivanju, tretira se svako interesantno socijalno pitanje na području županije s pronalaženjem najpovoljnijeg načina za rješenje uočenog i istraženog problema.

Savjet za svaku kalendarsku godinu donosi Plan rada s posebnim akcentom na definiranje aktualnih tema za stručnu obradu i prezentaciju širem krugu zainteresiranih kroz organizaciju predavanja i tribina.

Temeljem važećeg višegodišnjeg Plana razvoja socijalnih usluga na području SMŽ, Savjet za socijalnu skrb svake godine priprema za donošenje na Županijskoj skupštini akcijske planove, pa je tako pripremljen i Akcijski plan razvoja socijalnih usluga za 2015. godinu koji je usvojen na Skupštini SMŽ u ožujku 2015. godine.

2.1.1. Prava i usluge koje građanima nudi jedinica regionalne samouprave

Županija je osnivač dva Doma za starije i nemoćne osobe, Sisak i Petrinja, a u pripremi je i osnivanje Doma za starije i nemoćne osobe Glina te Dom za starije branitelje s područja SMŽ i sa šireg područja. Rad postojećih i osnivanje novih ustanova koordinira Upravni odjel za socijalnu skrb.

Civilnom društvu, udrugama, Županija daje izraženu podršku u provođenju projekata s ciljem jačanja socijalnih usluga svim potrebitima.

U duhu deinstitucionalizacije sustava socijalne skrbi, Upravni odjel za socijalnu skrb SMŽ, podupire sve aktivnosti na širenju mreže ustanova socijalne skrbi te partnerstvom u projektima, kroz županijski proračun i na druge prikladne načine podupire rad svih nositelja socijalnih usluga.

Županijskim proračunom osigurana su znatna financijska sredstva za razvoj socijalnih usluga kroz financiranje ustanova kojima je županija osnivač, kao što su domovi za starije i nemoćne osobe, a posebno se vodi računa o potpori udrugama koje su usmjerene na djelovanje u području brige o socijalno ugroženima. Za sve navedene namjene, za 2015. godinu Proračunom je, kroz Program javnih potreba u socijalnoj skrbi, planirano 3.533.458,00 kuna.

Početak svake kalendarske godine Upravni odjel objavljuje Javni poziv za prijavu programa i projekata kojima udruge osiguravaju dio sredstava za pružanje usluga potrebitima. U Javnom pozivu utvrđeni su svi uvjeti koje udruge moraju ispuniti temeljem čega im Povjerenstvo za odabir projekata iz područja socijalne skrbi odobrava prikladan iznos. Treba napomenuti da su udruge na području Sisačko-moslavačke županije osposobljene za izradu i prijavu projekata za financiranje iz svih adekvatnih fondova te da prijavljuju puno kvalitetnih projekata. Činjenica je, međutim, da sredstva za praćenje prijavljenih projekata nisu dostatna u Županijskom proračunu, a malo je projekata, u kojima je naša županija suradnik, prihvaćeno i u fondovima RH i EU fondovima.

Osim navedenoga Upravni odjel, u provedbi socijalne politike Sisačko-moslavačke županije, posebni akcent daje koordinaciji postupanja svih nositelja socijalnih usluga u cilju podizanja standarda kvalitete tih usluga.

U tom cilju Odjel uvodi praksu organizacije predavanja ili tematskih radionica radi ujednačavanja postupanja u istim ili sličnim socijalnim situacijama. Primjer dobre prakse je organizacija tematskog skupa o »radu za opće dobro«, prikaz izrade »Akcijskog plana razvoja socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji za 2015. godinu«, »siromaštvo i socijalna isključenost« i druge teme interesantne za širi krug zainteresiranih.

Kroz rad Upravnog odjela ostvaruju se i prava utvrđena važećim Zakonom o socijalnoj skrbi, a to su prava korisnika zajamčene minimalne naknade na sredstva za ogrjev i za jednokratne novčane pomoći socijalno ugroženim obiteljima. Za ogrjev je u 2015. osigurano Proračunom 3.404.800,00 kuna, a za jednokratne novčane pomoći 500.000,00 kuna.

U cilju realizacije planskih postavki u području socijalne politike Sisačko-moslavačke županije potrebno je postići sustavnu suradnju svih nositelja mjera i aktivnosti zacrtanih u dokumentima socijalne politike SMŽ na cijelom području županije.

Da bi se ostvario ovaj, osnovni, preduvjet za uspješnost provedbe planova socijalne politike neophodna je precizna baza podataka o svim nositeljima te politike. Uz gradove i općine te razne ustanove socijalne skrbi kojima je osnivač RH, sve više funkciju pružanja socijalnih usluga preuzimaju organizacije civilnog društva (udruge) te fizičke osobe i ustanove u vidu privatnog poduzetništva u socijalnoj skrbi (obiteljski domovi, udomiteljstvo, pružanje pomoći u kući i sl.)

Baze podataka po gradovima i općinama su najbolji i najsigurniji način identifikacije postojećih nositelja socijalnih funkcija na području SMŽ te se tako korisnici socijalnih usluga mogu obratiti najbližem nositelju potrebne usluge.

Adresar svih nositelja socijalnih usluga objavljen je na web stranicama Sisačko-moslavačke županije i ažurirat će se prema prijavljenim promjenama.

2.2. Ustanove socijalne skrbi

2.2.1. Centri za socijalnu skrb

Centri za socijalnu skrb ključne su ustanove socijalne skrbi u svim županijama kojima je osnivač RH. U centrima se u prvom stupnju rješavaju zahtjevi za priznavanje prava i usluga iz sustava socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kaznenopravne zaštite te druga prava u skladu sa odredbama Zakona o socijalnoj skrbi i posebnim propisima.

Centri za socijalnu skrb na temelju javnih ovlasti provode izvršenja rješenja, vode propisane očevidnike, izdaju uvjerenja i druge potvrde, daju podatke o obiteljskim prilikama, te mišljenje i prijedloge u sudskim postupcima koji se odnose na obiteljsko-pravnu i kaznenopravnu zaštitu, daju podatke i mišljenja prilikom odlučivanja o odobravanju pogodnosti izlaska zatvorenika iz penalne ustanove, sudjeluju kao stranka ili umješlač pred sudom i drugim državnim tijelima kada se radi o zaštiti osobnih interesa djece i drugih članova obitelji koji se ne mogu

brinuti sami o sebi ni o svojim pravima i interesima, izdaje dozvole za obavljanje udomiteljstva i obavlja nadzor nad udomiteljskim obiteljima te vodi registar udomitelja te registar smještenih korisnika, provodi odgojne mjere nad djecom s problemima u ponašanju te provodi postupak posredovanja u postupku razvoda braka (Zakon o socijalnoj skrbi »Narodne novine«, broj 157/13, 152/14, 99/15, čl. 127.st.1.).

Na području SMŽ-a ima 6 Centara za socijalnu skrb: Sisak, Glina, Hrvatska Kostajnica, Kutina, Novska, Petrinja i Sisak. Centar za socijalnu skrb Glina nadležan je za organiziranje rada podružnice Topusko, dok je Centar za socijalnu skrb Hrvatska Kostajnica nadležan za podružnicu Dvor.

Do 1. 1. 2014. godine na području Županije djelovao je i Obiteljski-centar koji je bio samostalna ustanova, a nakon navedenog datuma postaje podružnica Centra za socijalnu skrb Sisak.

Sredstva za financiranje djelatnosti socijalne skrbi osiguravaju se iz sredstava državnog proračuna RH, sredstava proračuna jedinica područne (regionalne) samouprave, sredstava proračuna jedinica lokalne samouprave, prihodima ostvarenim sudjelovanjem korisnika i njihovih obveznika uzdržavanja u plaćanju socijalnih usluga, vlastitim prihodima te donacijama i ostalih namjenskim prihodima. Kako je ranije prikazano, najveći financijski teret odlazi na financiranje socijalnih transfera koji se pokrivaju sredstvima državnog proračuna (Tablica 22).

Tablica 22. Materijalna izdavanja Centara po pravima iz sustava socijalne skrbi prema financijskom utrošku

	Jednokratna naknada	Zajamčena minimalna naknada	Doplatak za pomoć i njegu	Osobna invalidnina	Status roditelja njegovatelja	Naknada do zaposlenja
CZSS KUTINA	541.624,00	9.751.428,00	3.040.359,00	2.279.173,00	740.641,00	157.500,00
CZSS NOVSKA	480.000,00	4.513.000,00	2.544.000,00	2.199.000,00	nema podataka	134.000,00
CZSS SISAK	1.533.471,00	15.101.364,62	5.072.640,64	5.573.194,61	1.727.737,76	244.894,45
CZSS GLINA	Centar za socijalna davanja ukupno izdvaja 14.776.176,00 kn					
CZSS H. KOSTAJNICA	515.524,77	5.046.719,70	1.873.998,49	1.819.118,72	1.632.096,35	nema podataka
CZSS PETRINJA	605.053,00	8.657.017,00	2.489.226,00	2.809.839,00	1.205.446,00	88.597,00

Osim ranije navedenog broja korisnika po pojedinim socijalnim transferima (Vidi poglavlje 1.3.3.1. Socijalni transferi i suzbijanje siromaštva) centri za socijalnu skrb posreduju u ostvarivanju određenih usluga ili ih izravno organiziraju. To se prije svega odnosi na: prvu socijalnu uslugu (informiranje o ostvarivanju prava) i savjetovanje, organiziranje i poticanje smještaja izvan vlastite obitelji (prvenstveno u udomiteljske obitelji, poludnevne boravke, ali i domove socijalne skrbi, obiteljske domove i organizirano stanovanje), poticanje organiziranja pomoći u kući i pružanje podrške tijekom obrazovanja pokrivajući troškove učeničkog doma, studiranja (Tablica 23).

Tablica 23: Broj korisnika određenih prava iz sustava socijalne skrbi po Centrima

	Savjetovanje	Prva socijalna usluga	Smještaj izvan obitelji	Pomoć u kući	Financijska podrška tijekom obrazovanja
CZSS GLINA	483	3491	112 (udomiteljstvo) 69 (dom socijalne skrbi)	-	Nema podatka
CZSS HRVATSKA KOSTAJNICA	28	5	30 (dom socijalne skrbi) 7 (udomiteljstvo) 1 (organizirano stanovanje) 4 (poludnevni boravak)	113	Nema podatka
CZSS KUTINA	413	Nema podatka	74 (udomiteljstvo)	Nema podatka	Nema podatka
CZSS NOVSKA	Nema podatka	279	12 (udomiteljstvo)	Nema podatka	Nema podatka
CZSS PETRINJA	121	70	148 (dom socijalne skrbi) 12 (obiteljski dom) 6 (poludnevni boravak)	169	Nema podatka
CZSS SISAK	1332	402	165 (udomiteljstvo) 231 (dom socijalne skrbi)	256	118 (prijevoz), 3 (učenički dom), 1 (studiranje)

Iz prikaza pruženih usluga, svi centri za socijalnu skrb osiguravaju prvu socijalnu uslugu i psihosocijalnu podršku širokom krugu korisnika. No, postoji prostor unapređenja socijalnih usluga koje su do sada nedovoljno održive i rasprostranjene u Županiji, a to se prije svega odnosi na:

- uslugu dnevnog boravka koje se do sada pružaju uglavnom odraslim osobama s invaliditetom, a postoji potreba za istom uslugom za starije i nemoćne osobe te djecu s teškoćama u razvoju,
- razvoj usluga izvan ustanova kroz primjerice djelatnost mobilnih timova za integraciju osoba s invaliditetom i djece s teškoćama u razvoju u društvo,
- razvoj održive mreže udomitelja s naglaskom na razvoj specijaliziranog udomiteljstva uz osiguravanje edukacije i supervizije za udomitelje,
- poticanje razvoja mreže obiteljskih domova kako bi se bolje koordinirali smještajni kapaciteti i posebno razvili kapaciteti za prihvata psihiki bolesnih odraslih osoba,
- razvoj održive pomoći i njege u kući za starije osobe,
- razvoj palijativne skrbi i mobilnih timova za podršku i pomoć starijim osobama,
- razvoj organiziranog stanovanja za osobe s invaliditetom, osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Uz sve navedeno, stručnjacima u centrima za socijalnu skrb potrebna je podrška kroz daljnji proces reforme sustava socijalne skrbi s obzirom da iskazuju preopterećenost administrativnim zahtjevima u radu, a s druge strane potrebu za edukacijom i supervizijom u procesu vođenja slučaja.

2.3. Domovi socijalne skrbi u Sisačko-moslavačkoj županiji

Dom socijalne skrbi javna je ustanova a osniva se za obavljanje socijalnih usluga propisanih Zakonom o socijalnoj skrbi. Socijalne usluge obuhvaćaju aktivnosti, mjere i programe namijenjene sprečavanju, prepoznavanju i rješavanju problema i poteškoća pojedinaca i obitelji te poboljšanju kvalitete njihovog života u zajednici. Mogu se pružati tijekom duljeg razdoblja ili privremeno ovisno o potrebama korisnika.

Na području Sisačko-moslavačke županije registrirani su slijedeći domovi socijalne skrbi.

1. Dom za starije i nemoćne osobe Sisak
2. Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja
3. Dom za psihiki bolesne odrasle osobe Petrinja
4. Centar za rehabilitaciju Komarevo
5. Dom za djecu i mlađe punoljetne osobe Vrbina, Sisak.

Na teritoriju Sisačko-moslavačke županije djeluje i SOS Dječje selo Lekenik kao jedinstvena nedržavna ustanova socijalne skrbi za djecu i mlade.

Tablica 24: Opća obilježja domova socijalne skrbi u SMŽ

Naziv ustanove	Vrsta usluge	Korisnici	Cijena usluge (u kn)	Godišnji trošak usluge (u kn)	Izvor financiranja
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	Smještaj	236 (starije i nemoćne osobe)	25.331 /god.	5.978 321	Korisnici SMŽ
	Poludnevni boravak	28 (starije i nemoćne osobe)	2.975	83.320	
	Pomoć u kući	71 (starije i nemoćne osobe)	6.714,89	476.757	
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	Smještaj	190 (starije i nemoćne osobe)	2.116	4.824 480	Korisnici, SMŽ MSPM
	Pomoć u kući	102 (starije i nemoćne osobe)	411,06	503.137	
Dom za psihiki bolesne odrasle osobe Petrinja	Dugotrajni smještaj	96 (osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja)	4.200	4 924.000	MSPM SMŽ
Centar za rehabilitaciju Komarevo	Smještaj	38 (osobe s intelektualnim teškoćama)	5.300	2.480 400	MSPM
	Tjedni smještaj	1 (osobe s intelektualnim teškoćama)	3.500	42.000	MSPM
	Poludnevni boravak	21 (osobe s intelektualnim teškoćama)	1.888	475.776	MSPM

Naziv ustanove	Vrsta usluge	Korisnici	Cijena usluge (u kn)	Godišnji trošak usluge (u kn)	Izvor financiranja
Dom za djecu i mlađe punoljetne osobe Vrčina, Sisak	Dnevni i poludnevni boravak	30 (djeca i mladi)	2.980	1.001.280	MSPM
	Privremeni smještaj	38 (djeca i mladi)	2.980	1.358.880	MSPM
	Savjetovanje	20 (djeca i mladi)	2.980	715.200	MSPM
	Psihosocijalna podrška	10 (djeca i mladi)	2.980	357.600	MSPM

Gotovo sve institucije razvijaju oblike podrške u zajednici, iako i dalje organiziraju privremeni smještaj za korisnike koji nisu u mogućnosti koristiti izvaninstitucionalnu uslugu. Institucionalna usluga uključuje podmirivanje osnovnih potreba (stanovanje, prehrana, održavanje higijene), ali korisnicima je na raspolaganju fizikalna i radna terapija, organizacija slobodnog vremena te psihosocijalna rehabilitacija. Izvaninstitucionalnu uslugu domovi socijalne skrbi osiguravaju kroz psihosocijalnu podršku, poludnevne i dnevne boravke te pomoć u kući (koja se uglavnom odnosi na dostavu toplih obroka starijim i nemoćnim osobama). Dom za djecu i mlađe punoljetne osobe osigurava suradnju s udomiteljima i posvojiteljima djece bez adekvatne roditeljske skrbi.

SOS Dječje selo Lekenik jedinstvena je ustanova socijalne skrbi koja je smještena u općini Lekenik. U financiranju djelatnosti sudjeluje Udruga SOS Dječje selo, Sisačko - moslavačka županija i Ministarstvo socijalne politike i mladih. Djelatnost obuhvaća brojne institucionalne i izvaninstitucionalne usluge čime predstavlja vrijedan resurs u skrbi za djecu i mlade u Županiji. Programi i usluge SOS Dječjeg sela su:

- Program brižan dom za svako dijete (100 korisnika) koji osigurava usluge savjetovanja, obiteljske i grupe podrške, pomoći u učenju te podršku u obiteljima kroz rad mobilnih timova osnažujući djecu, mlade i njihove roditelje.
- Program polusamostalnog života i drugih oblika produžene skrbi (28 korisnika) koji se usmjerava na podršku mladima koji izlaze iz sustava alternativne skrbi s ciljem punog uključivanja u život zajednice i uspješnog osamostaljenja.
- Smještaj u zajednici mladih (28 korisnika) koja osim smještaja i svih potrebnih usluga uključuje osposobljavanje za povratak u obitelj ili samostalan život.
- Organizirano stanovanje (75 korisnika) uz podršku SOS majki odgajateljica i stručnog tima.
- Klubovi korisnika (100 korisnika) u kojima se strukturira i organizira slobodno vrijeme djece i mladih u kreativnim, edukativnim i socijalizacijskim aktivnostima.
- Informiranje, edukacije, osvještavanje, zagovaranje (od 50 do 100 korisnika) s ciljem upućivanja lokalne zajednice u dječja prava i podrške obiteljima u riziku kroz radionice u vrtićima, školama, javne skupove i manifestacije.
- Edukacija pružatelja usluga i javnih službenika u JLPS (90 do 100 korisnika) provođenjem supervizije, odražavanjem edukacije za djelatnike i provoditelje mjere nadzora nad izvršenjem roditeljske skrbi i udomitelje te stručnim tematskim predavanjima.
- Organiziranje volonterstva, kreativnih i zabavno- rekreacijskih aktivnosti za lokalnu zajednicu (30 djece i 70 odraslih osoba kao korisnici)
- Pružanje logopedске usluge (57 korisnika) kroz projekt »Pišem, čitam, govorim« za djecu predškolske dobi.

Osim ovih usluga, u perspektivi je uvođenje usluge cjelodnevnog i poludnevnoг boravka za djecu i mlade kako bi se spriječila institucionalizacija i preventivno djelovalo na suzbijanje razvojnih i ponašajnih rizika.

2.4. Ostali pružatelji socijalne skrbi u županiji

2.4.1. Obiteljski domovi na području SMŽ

U planiranju i razvoju socijalnih usluga za starije osobe Županija se vodi principima individualnog pristupa i usmjerenosti na korisnika, čija se prava i potrebe ostvaruju kroz međusobnu suradnju svih pružatelja usluga. Tako na području SMŽ osim 2 županijska doma, ostalih ustanova socijalne skrbi, postoji i 26 obiteljskih domova, ukupnog smještajnog kapaciteta za preko 300 korisnika (Tablica 25).

Po registracijskoj osnovi obiteljski domovi su ili u mreži domova i ustanova MSPM, gdje smještaj za korisnike plaća djelomično ili u cijelosti MSPM, ili privatni obiteljski domovi gdje cijenu smještaja snose korisnici ili članovi njihove obitelji.

Tablica 25: Prikaz broja i lokacije obiteljskih domova

LOKACIJA	NAZIV DOMA	KAPACITET
SISAK	OBITELJSKI DOM »OLGA«	20
SISAK	OBITELJSKI DOM »Sv. Kvirin«	20
SISAK	OBITELJSKI DOM HORVATINOVIĆ	6
SISAK	REBIĆ DOM d.o.o.	20
SISAK	SMJEŠTAJ »STARČEVIĆ« d.o.o.	15
SISAK	DOM »Prebeg«	20
SISAK	DOM ZA STARIJE »Zeleni Brijeg«	20
MARTINSKA VES	OBITELJSKI DOM SARKOTIĆ	10
PETRINJA	NOVI DOM I.Q.	16
PETRINJA	PETRINJČICA DOM d.o.o.	20
PETRINJA	OBITELJSKI DOM »Vila Enna«	20
DVOR	OBITELJSKI DOM »Unčica«	10
NOVSKA	OBITELJSKI DOM »Ema«	13
NOVSKA	OBITELJSKI DOM »Ivanušić«	10
NOVSKA	OBITELJSKI DOM »Vita«	19
NOVSKA	OBITELJSKI DOM Jovanović	13
KUTINA	OBITELJSKI DOM »Kod Slavice«	17
KUTINA	OBITELJSKI DOM »Idila“	20
KUTINA	OBITELJSKI DOM V. OSTOJIĆ	7
KUTINA	OBITELJSKI DOM A. MAMULA	9
GLINA	OBITELJSKI DOM A. PJEVAC	17
GLINA	OBITELJSKI DOM D. KUKOLEČA	10
GLINA	OBITELJSKI DOM M. RADENIĆ	9
LEKENIK	OBITELJSKI DOM B. POSAVEC	20
TOPUSKO	OBITELJSKI DOM DUKOVIĆ	16
POPOVAČA	OBITELJSKI DOM »Rafajac«	18

Na popisu obiteljskih domova nalaze se i trgovačka društva i udruge s obzirom da im je Zakonom o socijalnoj skrbi omogućeno pružanje usluga socijalne skrbi bez osnivanja ustanove.

Obiteljski domovi pružaju uslugu smještaja starijim i nemoćnim osobama, (pokretnim, polupokretnim ili nepokretnim), i to kao stalni ili privremeni smještaj. Usluga obuhvaća 24 satnu skrb i brigu o korisniku, što podrazumijeva osiguranje adekvatnog smještaja, prehrane, osobne higijene i prostorne čistoće, zdravstvene zaštite, rekreacijskih i rehabilitacijskih sadržaja kao i psihosocijalne pomoći. Da bi se ujednačila kvaliteta pružene usluge korisniku, potrebno je uvesti Standarde kvalitete socijalnih usluga u sve obiteljske domove bez obzira po kojoj je osnovi registrirana djelatnost socijalne skrbi. Za sada je uvođenje Standarda kvalitete socijalnih usluga obavezno samo za domove u mreži domova socijalne skrbi MSPM.

Cijena smještaja u obiteljskom domu, koji je u mreži domova i ustanova MSPM i gdje smještaj plaća Mini-starstvo, iznosi 2.800,00 kn mjesečno, dok su cijene u privatnim obiteljskim domovima nešto više i kreću se od 3.000,00 kn pa na dalje.

Većina obiteljskih domova pruža usluge smještaja starijim i nemoćnim osobama, no Dom za odrasle osobe Svjetlost koji se dijelom financira iz državnog proračuna, osigurava zdravstvenu i socijalnu uslugu odraslim osobama s invaliditetom, te pomoć u kući za 392 starije i nemoćne osobe. Obiteljski dom "Prebeg" ima dugogodišnje iskustvo smještaja nepokretnih i teško pokretnih korisnika, osigurava skrb o psihički bolesnim odraslim osobama i sudjeluje u pružanju usluga palijativne skrbi, a upravo takvih usluga nedostaje u Sisačko - moslavačkoj županiji.

Osnivanjem obiteljskih domova povećavane su smještajne mogućnosti za starije i nemoćne osobe na području Županije, a važno je spomenuti da se tako osigurava i smještaj osoba bliže području dotadašnjeg stanovanja što svakako ima bitne prednosti.

2.4.2. Udruge i vjerske zajednice

2.4.2.1. Djelatnost udruga u Sisačko-moslavačkoj županiji

U Sisačko-moslavačkoj županiji velika se pozornost pridaje razvoju civilnog društva, a naročito udrugama proizišlih iz II. svjetskog rata i Domovinskog rata, udrugama umirovljenika te udrugama osnovanim za rješavanje problema stanovnika županije u socijalnoj potrebi. Osim načelne podrške, županija konkretno podupire rad udruga financiranjem, iz proračuna, programa i projekata prijavljenih svake godine na Javni poziv, kojega objavljuje Upravni odjel za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije.

Svojom socijalnom politikom županija nastoji animirati programe udruga koji su usmjereni na najugroženije socijalne skupine i one koji svojim djelovanjem pokrivaju čim veće područje županije, a posebno područja udaljena od općinskih i gradskih centara. Upravni odjel za socijalnu skrb u okviru svojeg programa rada te, naročito, kroz rad Savjeta za socijalnu skrb izravno uključuje udruge u kreiranje županijske socijalne politike jer se tako u fokus stavljaju najpotrebitiji socijalne skrbi.

Premda u Sisačko-moslavačkoj županiji postoje brojne organizacije civilnog društva, naročito one koje zastupaju osobe s invaliditetom, svega nekoliko ih je razvilo kapacitet za pružanje socijalnih usluga. Za sada samo tri udruge svojom djelatnosti pokrivaju cijelu županiju i financiraju se izravno iz županijskog proračuna, a to su: Udruga OSI SMŽ, Petrinja, Centar za žene Adela i Udruga slijepih SMŽ. Za djelovanje ove tri udruge u proračunu SMŽ za 2014. godinu osigurano je ukupno 415.000,00 kuna, a za projekte ostalih udruga iz područja socijalne skrbi u proračunu za 2014. godinu osigurano je ukupno 81.000,00 kuna. U 2015. godini ukupno za tri županijske udruge u proračunu je osigurano 291.000,00 kuna, a za projekte ostalih udruga ukupno 69.000,00 kuna.

Vidljivo smanjenje sredstava za projekte udruga iz socijalne skrbi rezultat je linearnog smanjenja Proračuna za sve korisnike, a uvjetovano je smanjenjem Županijskog proračuna u 2015. godini, odnosno dolaskom na naplatu potraživanja za koja se sredstva nisu mogla osigurati drugim načinom.

Većina udruga prijavljuje se na županijski natječaj programa javnih potreba, no dodijeljena sredstva za jednogodišnje razdoblje su skromna, pa je ukupni učinak na pružanje socijalnih usluga zanemariv. Udruge koje su zainteresirane za pružanje socijalnih usluga također prijavljuju svoje projekte na gradske natječaje i na MSPM-ov trogodišnji program koji potiče razvoj mreže socijalnih usluga koje pružaju organizacije civilnog društva te osim pomoći u kući starijim osobama provode u aktivnosti TELE CARE. U sklopu tih trogodišnjih programa dodjeljuju se bespovratna sredstva u iznosu od 150.000 do 400.000 kuna, što predstavlja znatan doprinos izgradnji kapaciteta. U suradnji s Upravnim odjelom za socijalnu skrb, udruga IKS iz Petrinje provodi program informiranja svih dionika socijalne politike, prvenstveno nositelja socijalnih usluga, o svim natječajima za prijavu projekata i programa za financiranje iz fondova EU i RH. Na taj način omogućen je kontinuiran uvid udrugama u mogućnosti korištenja sredstava EU i RH fondova za provedbu projekata i programa, što mnogim udrugama pomaže lakše snalaženje u poslovanju uvjetovanom ulaskom RH u EU.

Popis udruga s podacima za kontakt nalaze se na web stranicama Sisačko-moslavačke županije i na taj način svi zainteresirani mogu imati uvid u mogućnost korištenja socijalnih usluga prema osobnoj potrebi.

Među najaktivnijim udrugama su udruge osoba s invaliditetom dijelom usmjerene na zastupanje i zagovaranje prava osoba s invaliditetom, no također osiguravanju socijalne usluge svojim članovima pružanjem pravnih savjeta, organiziranjem grupa za samopomoć, organizacijom slobodnog vremena i sportskih događaja, nabavkom tehničkih pomagala za osobe s tjelesnim i osjetilnim oštećenjima, te provedbom programa za osobne asistente i asistente u nastavi i slično. Udruge osoba s invaliditetom na području Sisačko-moslavačke županije su izrazito aktivne u organiziranju i sudjelovanju na sportskim događanjima.

Na osnovu dostavljenih podataka od udruga koje djeluju u Županiji, prikazujemo neke od njihovih programa:

- Udruga osoba s invaliditetom Sisačko-moslavačke županije koja je u kontinuiranom financiranju iz županijskog proračuna, ali i kroz nacionalne izvore (Nacionalna zaklada za civilno društvo, MZOS, HZZ) i Europske fondove. Primarno je udruga orijentirana na djecu s teškoćama u razvoju kao svojim korisnicima za koje se osigurava boravak tri puta tjedno (17 korisnika), igraonice (25 korisnika), rana intervencija kroz rad edukacijskog rehabilitatora (7 korisnika), fizioterapeuta (24 korisnika) i radnog terapeuta (52 korisnika) te za osobe s invaliditetom i članove njihove obitelji informiranje i savjetovanje (50 korisnika), usluge asistencije u nastavi (9 korisnika), posredovanje i podrška pri zapošljavanju (5 korisnika 2014. i 2015. godine).
- Savez udruga osoba s invaliditetom Grada Siska osigurava usluge osobne asistencije (5 korisnika) i informiranje o socijalnim, zdravstvenim i drugim pravima (900 korisnika).
- Udruga gluhih i nagluhih osoba Grada Siska u okviru koje djeluju kreativni klubovi korisnika (10 korisnika), a korisnicima se nudi tečaj hrvatskog znakovnog jezika (11 korisnika) i usluge asistencije tumača-prevođitelja hrvatskog znakovnog jezika (50 korisnika).
- Udruga za pomoć osobama s mentalnom retardacijom koja organizira klubove za kreativne i socijalizacijske aktivnosti (28 korisnika), a za djecu i mlade s teškoćama u razvoju igraonice (12 korisnika) i usluge rane intervencije uključivanjem defektologa (8 korisnika).
- Udruga tjelesnih invalida koja osobama s invaliditetom nudi pomoć u kući (784 korisnika), a za osobe s invaliditetom i djecu s teškoćama u razvoju osiguravaju se kreativne radionice (300 korisnika) i usluga osobne asistencije (3 korisnika s najtežim tjelesnim invaliditetom).

U Sisačko-moslavačkoj županiji djeluje i Udruga za promicanje inkluzije koja je na razini RH prepoznatljiva po zagovaranju deinstitucionalizacije i organiziranom stanovanju za osobe s intelektualnim teškoćama. U Sisku je za 17 osoba ponuđena usluga organiziranog stanovanja i podrške u stanovanju kao značajan doprinos institucionalizaciji.

Osim udruga za osobe s invaliditetom, u Sisačko-moslavačkoj županiji djeluje nekolicina udruga za starije i nemoćne osobe. Udruga za razvoj lokalne zajednice »Iskra« kroz projekt financiran iz Europskog socijalnog

fonda u okviru Poziva na dostavu projektnih prijedloga *Mikro projekti podrške inovativnim aktivnostima malih organizacija civilnoga društva za lokalni razvoj* organizira usluge pomoći u kući, psihosocijalne podrške i klubove s kreativnim i edukativnim aktivnostima za 150 korisnika.

Centar za pomoć i njegu Jasenovac pruža uslugu pomoći i njege u kući za 42 korisnika kao oblik sprječavanja institucionalizacije korisnika. Udruga Pomoć starijim osobama za oko 140 korisnika osigurava uslugu pomoći u kući u okolici grada Petrinje.

Specijalizirana udruga za žene i djecu žrtve obiteljskog nasilja Centar za žene Adela jedina je udruga koja osigurava krizni smještaj za žrtve obiteljskog nasilja. Godišnje oko 40 do 50 korisnika smješteno je u tajnom skloništu, a oko 150 vanjskih korisnika uključeno je u rad savjetovališta. Udruga pruža usluge zaštite sigurnosti korisnika, besplatnu pravnu pomoć, psihološku podršku kroz individualni i grupni rad, pomoć u ostvarivanju prava iz socijalne skrbi, zdravstvenog i mirovinskog sustava te sustava zapošljavanja, medicinsku pomoć te rekreativne, zabavne i obrazovne aktivnosti za djecu žrtve obiteljskog nasilja.

Nekoliko je istaknutih udruga za djecu i mlade. Jedna od njih je Novi svijet udruga za djecu i mlade. Udruga pruža raznovrsnu multidenzionalnu podršku djeci i mladima i to: pomoć u učenju kao podrška integraciji (100 korisnika), edukacije za povećanje zapošljivosti (15 korisnika), programe prevencije ovisnosti (100 direktnih korisnika i 10 000 indirektnih), programe prevencije nasilja i zlostavljanja nad djecom (100 korisnika), informiranje i senzibilizacija o problemu ovisnosti i nasilja na internetu (300 korisnika) te programe kvalitetnog provođenja vremena kroz kreativne radionice (200 korisnik). Udruga promiče i volonterstvo među djecom i mladima kroz organizaciju volonterskog kluba (100 korisnika).

Na području županije djeluje nekolicina udruga koje su multifunkcionalne i namijenjene većem broju različitim korisnika. Jedna od njih je Udruga mladih "Novi svijet" Luščani koja zapravo nudi velik broj usluga za osobe s invaliditetom, starije i nemoćne i psihički bolesne odrasle osobe, a usluge su inovativne za različitu populaciju. Kroz financiranje iz nacionalnih i europskih fondova, udruga organizira za ove skupine korisnika pomoć u kući (120 korisnika), javnozdravstvene programe (426 korisnika), podršku integraciji u zajednici kroz organiziran prijevoz (50 korisnika) i Tele Care sa sustavom hitnih dojava u slučaju nezgoda ranjivih skupina (22 korisnika). Među novijim programima je prevencija energetske siromaštva za 200 siromašnih korisnika koji će se educirati o sistemu uštede i kojima će se implementirati besplatna oprema za uštedu energije.

Još jedna istaknuta udruga je Rehabilitacijski centar za stres i traumu Zagreb koja godinama djeluje na području Županije te iako je djelatnost započela radom sa žrtvama traume, Udruga je danas nositelj brojnih europskih i domaćih projekata u suradnji s lokalnim dionicima, a koji se tiču poticanja zapošljavanja siromašnih građana, zagovaranjem prava mladih koji izlaze iz alternativne skrbi, organiziranjem usluge njege u kući za starije osobe (72 korisnika s područja hrvatskog Pounja) i organiziranjem cjelovitog sustava podrške za osobe s invaliditetom: društveni multifunkcionalni centar u Hrvatskoj Kostajnici, usluga mobilnog tima, volonterska podrška i grupa podrške za članove obitelji osobe s invaliditetom. Posljednji projekt u provedbi je prekogranični projekt CeZaM za organiziranje sadržaja i klubova za mlade osobe u zajednici u tri lokalne zajednice u hrvatskom Pounju. U svim projektima, udruga nudi psihosocijalnu podršku i savjetovanje stanovnicima.

Na području županije djeluje i udruga Agencija lokalne demokracije Sisak koja od 1996. godine djeluje na promicanju demokratičnosti i zagovaranje prava manjina, žena, ljudskih prava te održivog razvoja uz jačanje ekološke svijesti. Udruga radi na promicanju volonterstva te je jedan od posljednjih projekata upravo projekt Napredno upravljanje volonterima.

S obzirom na izražene socio-ekonomske probleme, dio udruga namijenjen je materijalnoj pomoći temeljem građanske solidarnosti. Primjer je Humanitarno društvo "Sv. Kvirina" koje za 1695 osoba osigurava humanitarnu pomoć i zagovaranje prava siromašnih osoba.

2.4.2.2. Vjerske zajednice

Sve vjerske zajednice aktivno su uključene u brigu o potrebitima i isključenima na području SMŽ. U okviru Katoličke zajednice i Islamske zajednice organizirane su udruge za skrb o siromašnima koje usluge pružaju svim stanovnicima bez obzira na nacionalnost i vjeroispovijest. Ostale vjerske zajednice - Baptistička crkva, Adventistička crkva te Pravoslavna zajednica sudjeluju u brizi za socijalno ugrožene kroz humanitarne akcije same Crkve.

Caritas Sisačke biskupije provodi aktivnosti podijele toplog obroka i dostave obroka (102 korisnika), podijele humanitarne pomoći (paketa hrane, higijene, odjeće, namještaja) (1646 korisnika) te uslugu skrbi izvan vlastite obitelji u domu Sv. Vinko Paulski u Oborovu (70 korisnika) koji se doduše nalazi na području Zagrebačke županije. Caritas Sisačke biskupije ima 1818 korisnika, a to su uglavnom siromašne socijalno ugrožene obitelji te osobe sa invaliditetom.

U islamskoj zajednici Udruga Merhamet - Crveni polumjesec organizira za 60 korisnika uslugu pučke kuhinje i za 300 korisnika podjelu materijalne pomoći.

2.4.2.3. Crveni križ kao pružatelj socijalnih usluga u Županiji

Crveni križ prepoznatljiv je i značajan dionik u socijalnoj skrbi i cjelokupnom životu lokalne zajednice temeljem čega ima i specifičan status reguliran nacionalnim zakonodavstvom. Ipak, svaki Crveni križ djeluje raznovrsno s

obzirom na lokalnu sredinu za koju je nadležan. U Sisačko-moslavačkoj županiji djeluju gradska društva u Glini, Hrvatskoj Kostajnici, Kutini, Novskoj, Petrinji, Sisku i općinska društva u Dvoru, Gvozd i Topuskom. Dio aktivnosti namijenjen je pomoći siromašnim građanima, kao što su sanacija bunara siromašnim građanima (250 korisnika u Glini), dodjela humanitarne pomoći (2000 korisnika u Petrinji i do 4000 korisnika u Novskoj). Gradsko društvo Crvenog križa u Sisku organizira socijalnu samoposlugu za 2400 korisnika. Za starije osobe organiziraju se usluge mjerenja tlaka i šećera (1300 korisnika u Petrinji), osigurava pomoć u kući (60 korisnika u Glini, 93 u Sisku) te prijevoz iz izoliranih krajeva (500 korisnika u Novskoj). Gradsko društvo Crvenog križa u Novskoj osigurava savjetovanje za 50 korisnika s problemom ovisnosti, te za djecu i mlade preventivne zdravstvene programe kroz edukaciju (200 korisnika) i edukaciju o opasnosti od mina (1100 korisnika). Isto društvo nudi logopedsku uslugu za 60 do 80 djece kojima je ona potrebna i nedostupna. Gradsko društvo Crvenog križa u Sisku organizira usluge Savjetovanja djece i mladih s poremećajima u ponašanju za oko 250 korisnika godišnje, te u suradnji s UNHCR-om pomoć prognanicima i povratnicima (oko 250 korisnika).

2.5. Jedinice lokalne samouprave kao pružatelji socijalnih usluga

Organizacija socijalne skrbi u okviru jedinica lokalne samouprave, uglavnom se odvija kroz jedinstveni upravni odjel (8) ili odjel za društvene djelatnosti (7), a nešto rjeđe kroz ured stručne službe grada ili općine (2). Zanimljivo je da u općini Sunja djeluje Socijalno vijeće koje nadzire i provodi djelatnosti socijalne skrbi, a u općini Velika Ludina Odbor za socijalnu skrb.

Stručnjaci u odjelima o poslovima socijalne skrbi informiraju građane putem web stranica (14), službenih glasila (7), oglasnih ploča i osobnim kontaktom s korisnicima (12), a neki ističu (primjerice u gradovima Petrinji i Popovači ili općini Dvor) da se komunikacija odvija i preko ostalih stručnjaka i dionika u zajednici, kao i lokalnih medija. Lokalna samouprava obavlja poslove socijalne skrbi temeljem odluke o socijalnoj skrbi (5) i/ili Programa potreba u socijalnoj skrbi (11) ili općenitije u društvenim djelatnostima/odn. program javnih potreba (4). S obzirom na ukupne proračune JLS, izdvajanja su od nešto više od 126 000 kn (pr. u općinama Velika Ludina i Majur) do više od nekoliko milijuna u najvećim gradovima. Ipak, velike su razlike u udjelu izdvajanja u proračunu općine/ grada. S obzirom na najmanja i najveća izdvajanja, rang jedinica lokalne samouprave je sljedeći (Tablica 26).

Tablica 26: Udio izdvajanja za socijalnu skrb iz proračuna JLS

	Udio izdvajanja za socijalnu skrb iz proračuna jls u 2014. (%)	Apsolutni iznosi
Lekenik	1	220 000,00
Velika Ludina	1,62	126.132,00
Lipovljani	2	218.326,71
Popovača	2,4	952.755,00
Novska	2,89	1.295.184,79
Sisak	3	6.260.107,42
Topusko	3	246.745,62
Kutina	3,46	1.402.822,23
Jasenovac	3,61	243.542,25
Glina	4,24	898.581,10
Petrinja	4,41	3.051.089,00
Majur	4,41	127.943,85
Sunja	4,59	364.751,91
Hrvatska Kostajnica	5	227.175,70
Hrvatska Dubica	6,80	246.154,61
Dvor	10	761.119,77
Donji Kukuruzari	13	297.321,82
Gvozd	15,69	796.869,08

Neke općine (poput Lekenika, Velike Ludine) imaju iznimno niska izdvajanja za socijalnu skrb sa tek nešto više od 1%, no primjerice u općini Lekenik, apsolutni iznos izdvajanja je podjednak kao u Hrvatskoj Kostajnici gdje je ukupni proračun nizak. To ukazuje s jedne strane na različitu prioritetnost socijalne skrbi u proračunskom planiranju, ali i na različite financijske kapacitete. U općini Gvozd, sredstva za socijalnu skrb su veliki proračunski teret i u značajnom apsolutnom iznosu se osiguravaju u općini (s više od 700 000 kn).

Načini osiguravanja proračunskih sredstava su vrlo jednoobrazni pa se tako u gradovima Kutina, Novska i Petrinja te općinama Donji Kukuruzari, Dvor i Gvozd uz lokalni proračun uvelike oslanja na sredstva državnog proračuna, a u ostalim jedinicama lokalne samouprave na županijska sredstva. Jedinice lokalne samouprave u svom proračunu nemaju udio sredstava iz lokalnih poduzeća, nacionalnih fondova, međunarodnih fondova ili samih građana koji participiraju financijski u socijalnoj usluzi.

Što se stručnih kapaciteta tiče, oni su uvelike nedostatni. U 10 jedinica lokalne samouprave, cijela socijalna skrb je u djelatnosti jedne osobe s visokom stručnom spremom, a samo u gradu Petrinji i općini Hrvatska Dubica, navedeno je da je uključeno više stručnjaka sa stručnom spremom od srednje do više i visoke. No, samo u jednoj jedinici lokalne samouprave i to u općini Dvor, stručni djelatnik je u zadnje 3 godine pohađao dvije edukacije (za područje rada sa starijima), dok u ostalim jedinicama nije nitko. Još se u gradu Petrinji izričito navodi potreba za edukacijom, no ovaj aspekt svakako smatramo nedostatnim za obavljanje kompleksnih poslova socijalne skrbi.

2.5.1. Prava i usluge koje osiguravaju jedinice lokalne samouprave

Jedinice lokalne samouprave su dominantno orijentirane na osiguravanje prava propisanih zakonom i na pružanje pasivne novčane pomoći građanima, i to novčane pomoći, financiranje troškova stanovanja, financiranje školske kuhinje i troškova ogrjeva (najčešće prisutno pravo u jedinicama lokalne samouprave) (Tablica 27).

Tablica 27: Pružanje različitih prava u nadležnosti jedinice lokalne samouprave (1) (znakom ✓ označeno je da usluga postoji, x označava da usluge nema, a n.p. da nema podatka).

NAZIV JLS	Pravo na novčanu pomoć siromašnim građanima	Pravo na financiranje troškova stanovanja siromašnih građana	Pravo na financiranje školske kuhinje djece iz siromašnih obitelji	Pravo na financiranje troškova ogrjeva korisnicima socijalne pomoći	Pravo na stipendiranje učenika koji dolaze iz siromašnih obitelji
Donji Kukuruzari	x	x	x	x	x
Dvor	x	✓	✓	✓	✓
Glina	✓	✓	✓	✓	x
Gvozd	x	x	x	✓	x
Hrvatska Dubica	x	✓	✓	✓	x
Hrvatska Kostajnica	x	✓	✓	x	x
Jasenovac	x	✓	✓	✓	✓
Kutina	✓	✓	✓	✓	x
Lekenik	✓	✓	✓	✓	x
Lipovljani	x	✓	✓	✓	✓
Majur	✓	✓	✓	✓	✓
Martinska Ves	✓	✓	✓	✓	x
Novska	✓	✓	✓	✓	✓
Petrinja	✓	✓	✓	✓	✓
Popovača	✓	✓	✓	✓	✓
Sisak	✓	✓	✓	✓	✓
Sunja	✓	✓	✓	✓	x
Topusko	✓	✓	x	✓	✓
Velika Ludina	✓	✓	✓	✓	✓

Sva ostala prava su slabije zastupljena pa tako polovica JLS nudi stipendije, udžbenike, ljetovanja i zimovanja za djecu iz siromašnih obitelji. Grad Novska osigurava i socijalno stanovanje u 6 svojih stanova (Tablica 28).

Tablica 28: Prava za djecu iz siromašnijih obitelji (znakom ✓ označeno je da usluga postoji, x označava da usluge nema, a n.p. da nema podatka)

NAZIV JLS	Pravo na besplatne udžbenike za djecu iz siromašnih obitelji	Pravo na financiranje ljetovanja/zimovanja djece iz siromašnih obitelji	Pravo na materijalnu pomoć (obiteljski paketi) za siromašne građane	Pravo na socijalno stanovanje	Oprema za novorođenčad
Donji Kukuruzari	x	x	x	x	x
Dvor	✓	x	x	x	✓

NAZIV JLS	Pravo na besplatne udžbenike za djecu iz siromašnih obitelji	Pravo na financiranje ljetovanja/ zimovanja djece iz siromašnih obitelji	Pravo na materijalnu pomoć (obiteljski paketi) za siromašne građane	Pravo na socijalno stanovanje	Oprema za novorođenčad
U 2014.					
Glina	x	x	x	x	x
Gvozd	x	x	x	x	✓
Hrvatska Dubica	✓	x	✓	x	✓
Hrvatska Kostajnica	x	✓	x	x	✓
Jasenovac	✓	✓	✓	✓	✓
Kutina	✓	✓	✓	x	Nema podatka
Lekenik	x	x	✓	x	x
Lipovljani	x	x	x	x	✓
Majur	✓	✓	✓	x	✓
Martinska Ves	x	✓	x	x	x
Novska	x	x	x	✓	✓
Petrinja	✓	✓	✓	x	x
Popovača	✓	✓	✓	x	Nema podatka
Sisak	✓	✓	✓	✓	✓
Sunja	x	✓	x	x	✓
Topusko	x	x	x	x	✓
Velika Ludina	x	✓	x	x	x

Pored navedenog, neke JLS osiguravaju sufinanciranje prijevoza za starije (Petrinja, Topusko), ili za učenike (Gvozd i Dvor), a zanimljivo je da općina Sunja sufinancira prijevoz za učenike polaznike škole plivanja. Općina Majur osigurava pomoć u pokrivanju troškova škole u prirodi te daje financijsku pomoć osobama s invaliditetom. Gradovi Petrinja i Hrvatska Kostajnica te općina Lipovljani imaju u svom proračunu predviđene stavke za jednokratnu pomoć u slučaju teške bolesti ili pokrivanje troškova liječenja. Pored navedenih, nekolicina jedinica lokalne samouprave (Gvozd, Hrvatska Dubica, Kutina, Lekenik, Lipovljani, Petrinja i Sunja) osiguravaju financijsku pomoć oko pogreba socijalno ugroženih stanovnika. Što se projekcija za 2015. godinu tiče, navedena prava se u velikoj većini neće mijenjati, niti u smislu smanjivanja, uvođenja novih prava ili ukidanja postojećih. Jedine naznake smanjivanja opsega pomoći najavljuje općina Majur za dio dosadašnjih programa.

2.5.2. Osiguravanje socijalnih usluga na području JLS

Usluge su u mnogim jedinicama lokalne samouprave podzastupljene bilo da ih sama JLS organizira, ili sufinancira lokalnog pružatelja. Razvijene usluge će se uglavnom održavati u tekućoj godini s perspektivom da se neće ukidati. Daleko najveći broj osigurava Grad Kutina, dok dio općina nema niti jednu uslugu osiguranu za stanovnike (grad Hrvatska Kostajnica, općine Donji Kukuruzari, Hrvatska Dubica, Topusko). Najčešće su zastupljene usluge pomoći i njege u kući te asistenta u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju (s velikim značajem države i nevladinih organizacija u organiziranju) (Tablica 29).

Tablica 29: Pružanje usluga u pojedinim JLS (znakom ✓ označeno je da usluga postoji, x označava da usluge nema, a n.p. da nema podatka)

NAZIV JLS	Usluga pružanja pomoći i njege u kući starijim osobama		Usluga dnevnog boravka za odrasle osobe s invaliditetom		Usluge asistenta u nastavi		Usluge osobnog asistenta		Usluga rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju		Usluga dnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Donji Kukuruzari	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Dvor	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	x	X	x	x
Glina	✓	✓	x	x	✓	✓	x	x	x	X	x	x
Gvozd	✓	✓	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x

NAZIV JLS	Usluga pružanja pomoći i njege u kući starijim osobama		Usluga dnevnog boravka za odrasle osobe s invaliditetom		Usluge asistenta u nastavi		Usluge osobnog asistenta		Usluga rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju		Usluga dnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Hrvatska Dubica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Hrvatska Kostajnica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Jasenovac	✓	✓	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Kutina	✓	✓	x	✓	✓	✓	✓	✓	x	✓	x	✓
Lekenik	✓	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Lipovljani	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	X	x	x
Majur	✓	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Martinska Ves	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Novska	x	x	x	x	x	x	x	x	✓	✓	x	x
Petrinja	✓	✓	x	x	✓	✓	n.p.	n.p.	✓	✓	✓	✓
Popovača	x	x	x	x	✓	n.p.	✓	x	x	x	x	x
Sisak	✓	✓	✓	✓	✓	✓	x	x	x	X	x	x
Sunja	✓	✓	x	x	x	x	x	x	x	X	✓	✓
Topusko	x	x	x	x	x	x	x	x	x	X	x	x
Velika Ludina	x	x	x	x	x	✓	x	x	x	X	x	x

Brojne usluge nedostaju, a posebno treba istaknuti da jedino grad Sisak osigurava smještaj za žrtve obiteljskog nasilja (Tablica 30).

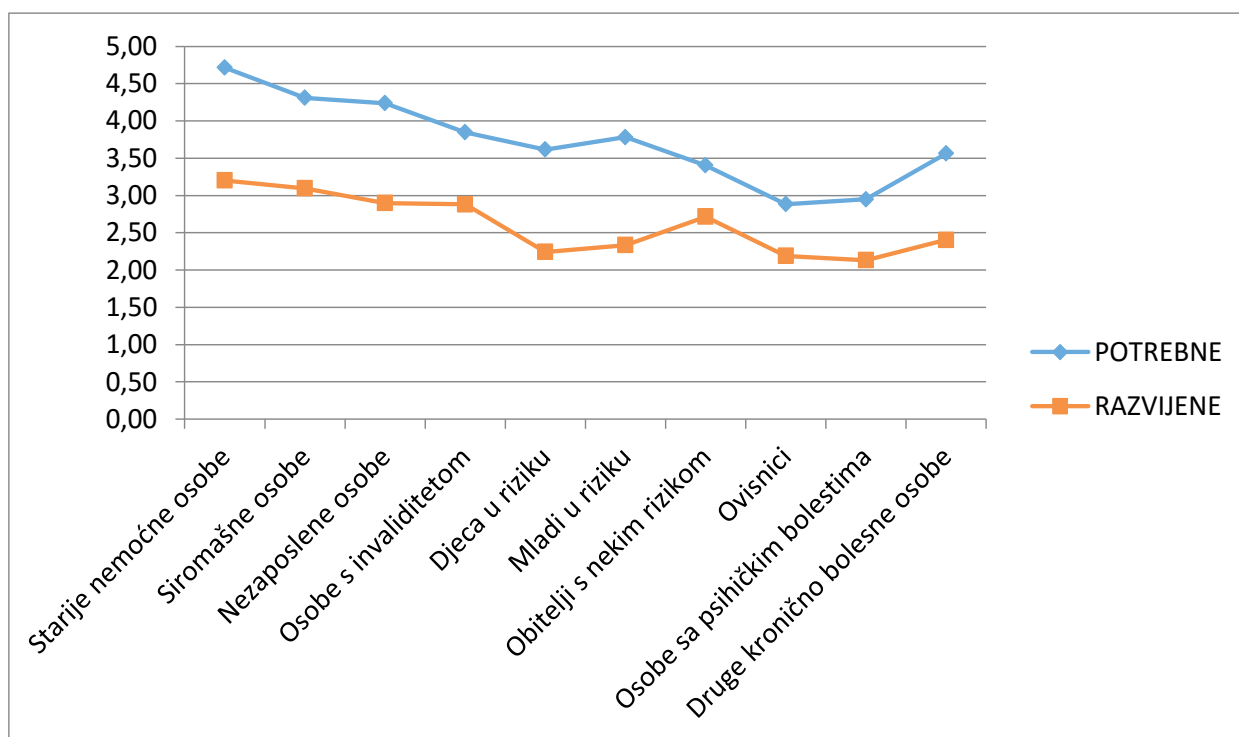
Tablica 30: Pružanje psihosocijalnih usluga u pojedinim JLS (znakom ✓ označeno je da usluga postoji, x označava da usluge nema, a n.p. da nema podatka)

NAZIV JLS	Usluga savjetovaništva za pružanje psihosocijalne podrške		Usluga savjetovanja i informiranja za nezaposlene		Usluga smještaja žrtvi nasilja u obitelji		Usluga prenoćišta za beskućnike		Usluga pučke kuhinje		Organiziranje stambene zajednice za mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Donji Kukuruzari	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dvor	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Glina	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gvozd	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hrvatska Dubica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hrvatska Kostajnica	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Jasenovac	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kutina	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lekenik	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Lipovljani	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Majur	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Martinska Ves	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.	n.p.
Novska	✓	✓	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Petrinja	✓	✓	✓	✓	x	x	x	x	✓	✓	x	x
Sisak	x	x	✓	✓	✓	✓	x	x	✓	✓	✓	✓

NAZIV JLS	Usluga savjetovaništva za pružanje psihosocijalne podrške		Usluga savjetovanja i informiranja za nezaposlene		Usluga smještaja žrtvi nasilja u obitelji		Usluga prenoćišta za beskućnike		Usluga pučke kuhinje		Organiziranje stambene zajednice za mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi	
	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.	2014.	2015.
Sunja	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Topusko	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Velika Ludina	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

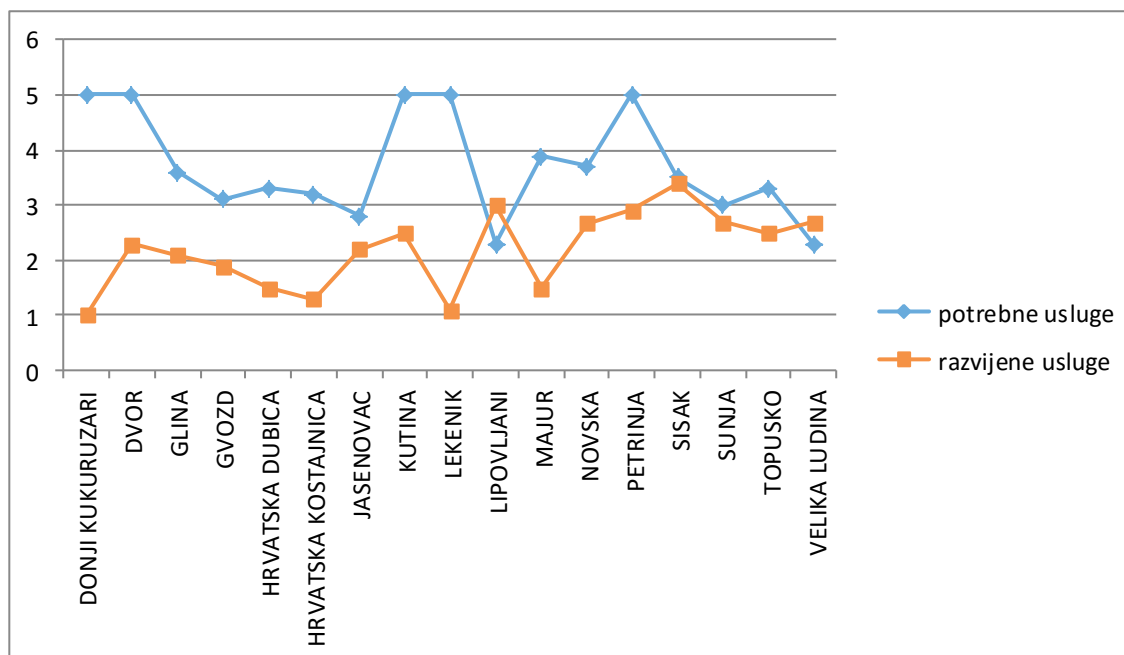
Što se tiče procjena stručnjaka o potrebama za novim uslugama i njihovom trenutnom razvijenosti, potreba razvoja usluga je u svim slučajevima više naglašena od trenutnog stupnja razvijenosti. Najviše potrebnima su procijenjene usluge za starije i nemoćne, siromašne i nezaposlene, dok su trenutno najbolje razvijene prema njihovoj procjeni također usluge u navedenim područjima (Slika 11).

Grafikon 11: Procjena potreba i trenutne razvijenosti usluga u županiji

Na razini pojedinih jedinica lokalne samouprave, najveća diskrepanca između potreba i trenutne razvijenosti se uočava u općini Lekenik i Gradu Kutini. U Sisku su usluge procijenjene na najvišem stupnju razvijenosti, dok se ukupno najveća potreba za različitim socijalnim uslugama iskazuje u općinama Donji Kukuruzari, Dvor, Lekenik te gradovima Kutina i Petrinja. Najmanja diskrepanca je uočena u općini Sunja, gradu Sisku, dok u Lipovljanima je procjena razvijenosti nešto viša od procjene potrebe za socijalnim uslugama (Slika 12). Najveći nesrazmjer između ostvarenih i potrebnih usluga imaju općine Donji Kukuruzari (koja je i najsiromašnija općina u Županiji) i Lekenik.

Grafikon 12: Procjena potrebe i trenutne razvijenosti usluga u pojedinim jedinicama lokalne samouprave

Stručnjaci u jedinicama lokalne samouprave su istaknuli da ranjiva skupina koja najviše iziskuje pozornost su starije osobe kao najbrojnija skupina koja nerijetko živi u izoliranim ruralnim sredinama s nedostatnim dohotkom prepuštene same sebi. Osim ove skupine, istaknuto je da u siromašnijim dijelovima Županije pažnju treba pridati mladima koji odrastaju u sredinama bez ikakvih sadržaja, djeci koja dolaze iz siromašnih i depriviranih obitelji, osobama s invaliditetom i djeci s teškoćama u razvoju kojima trebaju visoko specijalizirane stručne usluge.

Konkretno, usluge koje nedostaju u zajednicama prema mišljenju stručnjaka u jedinicama lokalne samouprave su prvenstveno smještaj za starije nemoćne osobe i izvaninstitucionalna podrška starijima (pomoć i njega u kući), a dalje je istaknuta potreba za udometeljskim obiteljima, osiguravanjem prijevoza, predškolskog odgoja i sadržaja za djecu i mlade, posebno usluge rane intervencije i pomoć djeci s teškoćama u razvoju, palijativna skrb i potpora nezaposlenim osobama. Međutim, da bi se ove usluge razvile, potrebni su između ostalog dostatni stručni kapaciteti s kojima većina općina i gradova oskudijeva. Neki kao resurs vide postojeće stručnjake u ustanovama i udrugama, a prepoznati su nezaposleni visokoobrazovani mladi kao potencijal koji bi svakako trebalo čim prije staviti u funkciju razvoja kvalitetnih socijalnih usluga.

3. SOCIJALNE USLUGE I POLOŽAJ RANJIVIH SKUPINA

3.1. Razvijenost usluga za osobe s invaliditetom

Prema Izvješću o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj (Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015.), u Sisačko moslavačkoj županiji živjelo je 19 416 osoba s invaliditetom od čega je 65% muškaraca, a 35% žena, a ukupno osobe s invaliditetom čine 11,3% stanovništva županije. Iako je njih 53% u radno aktivnoj dobi, njihova uključenost na tržište rada je poražavajuća. Zaposleno je tek 668 osoba ili 3,44% osoba. To proizlazi iz značajne podobrazovanosti s obzirom da čak 72% osoba s invaliditetom nema uopće ili ima završenu osnovnu školu, a tek 2% ima visoku ili višu stručnu spremu. 5% je obrazovano prema specijaliziranom programu obrazovanja. Osobe s invaliditetom su u najvećoj mjeri usmjerene na podršku obitelji i 79% ih živi u obitelji, a 18% žive sami. Ipak, životni uvjeti su za 21% osoba nezadovoljavajući. Čak 29,8% osoba s invaliditetom ima višestruka oštećenja koji trebaju višestruku podršku okoline.

Na području Sisačko-moslavačke županije preko centara za socijalnu skrb univerzalno se osiguravaju prava na socijalne transfere (doplatka za pomoć i njegu i osobna invalidnina, naknada do zaposlenja, a po potrebi i jednokratna novčana pomoć) te se regulira status roditelja njegovatelja. U CZSS osobe s invaliditetom mogu dobiti osnovnu informaciju o svojim pravima i savjetovanje kao pomoć u prevladavanju nekih kriznih situacija. No, najveći problem u osiguravanju podrške osobama s invaliditetom predstavlja bitan nedostatak specijaliziranih stručnih usluga koje bi bile jednako dostupne diljem županije djeci s teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom te im osigurale dostojanstven život u lokalnoj zajednici. Pojedini centri za socijalnu skrb sudjeluju u organiziranju udometeljstva na svom području, no udometeljstvo je općenito slabije razvijen oblik skrbi.

U posebno su osjetljivom položaju djeca s teškoćama u razvoju za koju je prijevoz organiziran jedino na području Siska i Kutine. Pružatelji jedne od ključnih usluga rane intervencije i podrške logopeda, edukacijskog rehabilitatora i radnog terapeuta djeluju na području tek tri jedinice lokalne samouprave, a ona se pruža kroz organizacije civilnog društva koje nemaju kontinuirano i održivo financiranje te je usluga ovisna o projektnim ciklusima. Posebno je istaknuta potreba za logopedskom uslugom koju pruža jedan uzak krug specijaliziranih stručnjaka u Republici Hrvatskoj pa je ona gotovo potpuno nedostupna u izoliranim dijelovima županije. Na području svog djelovanja logopedsku uslugu osigurava SOS Dječje selo Lekenik i Gradsko društvo Crvenog križa Novska.

Što se tiče odraslih osoba s invaliditetom, jedan od bitnih pružatelja usluga je Centar za rehabilitaciju Komarevo koji za osobe s intelektualnim teškoćama organizira trajni, tjedni i poludnevni smještaj. Smještaj se može osigurati i kroz nekolicinu obiteljskih domova i udomiteljskih obitelji koje imaju iskustvo smještaja osoba s invaliditetom kao posebne skupine korisnika. No, ponovno postoji problem da se prijeko potrebne cjelovite usluge u zajednici osiguravaju kroz udruge koje imaju neizvjesno financiranje. Tako nekolicina udruga s neravnomjernom pokrivenosti u županiji osigurava usluge dnevnih boravaka i klubova u zajednici, asistencije, pomoći u kući, tečaja hrvatskog znakovnog jezika, informiranja o pravima, savjetovanja, pomoći prilikom zapošljavanja. Odnedavno se organizira stanovanje za 17 osoba s intelektualnim teškoćama u okviru djelatnosti Udruge za promicanje inkluzije. Tek 2014. godine na području Pounja odvijao se prvi cjeloviti projekt (nositelj Rehabilitacijski centar za stres i traumu Zagreb) za podršku osobama s intelektualnim teškoćama u zajednici kroz uključivanje u društveni centar, podršku mobilnih timova, organiziranja volonterstva i psihosocijalne podrške za članove obitelji osoba s invaliditetom.

3.2. Razvijenost usluga za djecu i mlade

Izgradnja cjelovitog sustava zaštite i promicanja prava i interesa djece, mladih i obitelji u pojedinim područjima njihova života i sustava u cjelini, najvažniji je zadatak svake države i društva koji se istinski brinu za dobrobit svih svojih članova, pa tako i Sisačko moslavačke županije. Nažalost, živimo u vremenu u kojem su djeca i mladi u svom rastu i sazrijevanju opterećeni brojnim rizicima, gdje obitelj i postojeće institucije odgoja i obrazovanja najčešće ne uspijevaju dovoljno kvalitetno odgovoriti na sve specifične potrebe mlade populacije niti kompenzirati djelovanje sve brojnijih rizičnih činitelja. Često smo svjedoci kako obitelj pod raznim pritiscima otežanih životnih uvjeta nije mjesto u kojem se odvija primarna zaštita djece i mladih, mjesto materijalne sigurnosti i emocionalne topline, kao niti mjesto gdje će se svako dijete osjećati najzaštićenije.

Prema posljednjem popisu stanovništva (2011.) u Sisačko-moslavačkoj županiji koja ima 172 439 stanovnika, samo je 20% populacije do 20 godina starosti, odnosno 27% do 25 godina starosti, što županiju čini izrazito starijom (Tablica 31).

Tablica 31: Dobna struktura mladog stanovništva u Sisačko-moslavačkoj županiji u 2011. godini

Dob	0-6	7 - 14	15-18	19-25	Ukupno
Muškarci	5.499	7.335	3.795	7.364	23.993
Žene	5.359	6.820	3.681	6.805	22.665
Ukupno	10.858	14.155	7.476	14.169	46.658

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

Opća populacija djece i mladih uključena je kroz sve razine odgojno obrazovnih ustanova tijekom svog odrastanja. Ipak, tek nešto više od 20% (2 797) djece od 0 do 6 godina obuhvaćeno predškolskim odgojem u vrtićima (u 134 odgojne skupine u 16 ustanova), pa je nužno povećanje kapaciteta vrtića. Osnovnoškolsko obrazovanje provodi se u 35 osnovnih škola čiji su osnivači Grad Sisak, Grad Kutina i Sisačko-moslavačka županija, a koje djeluju u 95 objekata. Pored toga, u županiji postoje i tri osnovne glazbene škole - Glazbena škola Frana Lhotke Sisak, Glazbena škola u Novskoj i osnovna glazbena škola Borisa Papandopula Kutina. Gledajući kretanja broja upisanih polaznika u osnovne škole vidljivo je kako se broj upisanih značajno smanjuje iz godine u godinu.

Srednjoškolsko obrazovanje u Sisačko-moslavačkoj županiji se provodi u 13 srednjih škola čiji je osnivač Županija. U gradu Sisku djeluju Gimnazija Sisak, Industrijsko - obrtnička škola Sisak, Srednja škola Viktorovac, Sisak, Strukovna škola Sisak, Tehnička škola Sisak i Ekonomska škola Sisak. U Kutini je Srednja škola Tina Ujevića, Kutina i Tehnička škola Kutina, dok ostala veća središta imaju po jednu srednjoškolsku ustanovu i to: Srednja škola Petrinja, Srednja škola Glina, Srednja škola Topusko, Srednja škola Ivana Trnskoga, Hrvatska Kostajnica, i Srednja škola Novska. Na području Sisačko-moslavačke županije postoje i dvije glazbene škole - Glazbena škola Novska i Glazbena škola Frana Lhotke, Sisak koje također provode srednjoškolski program obrazovanja.

U svim osnovnim školama na području županije za učenike se osigurava mogućnost prehrane u školskoj kuhinji. Ovisno o uvjetima osiguravaju se »suhi« ili kuhani obroci, a u navećoj mogućoj mjeri se primjenjuju Nacionalne smjernice za prehranu učenika u osnovnim školama Ministarstva zdravlja Republike Hrvatske. Cijena kuhinje se kreće u rasponu od 70 kuna do 180 kuna, koju najvećim dijelom plaćaju roditelji. Svi gradovi i općine (osim jednog) sufinanciraju školsku kuhinju u značajnim iznosima, a u nekoliko škola se u sufinanciranje uključio i Portal dobrote s manjim iznosom. Zanimljivo je spomenuti i da se 30% učenika ne želi hraniti u školskoj kuhinji. Niti u jednoj srednjoj školi u županiji nije organizirana prehrana učenika.

Program produženog boravka se realizira u samo 18% osnovnih škola i ne provodi se kao socijalni program, ali postoji potreba i interes da se kraći oblik produženog boravka organizira kao socijalni program i to prvenstveno za učenike-putnike i učenike Rome.

Zbog blizine Zagreba kao najvećeg sveučilišnog centra RH, u županiji postoji samo nekoliko visokoškolskih ustanova. Tako u Sisku djeluju Metalurški fakultet i Fakultet organizacije i informatike Varaždin - Centar Sisak, u Petrinji djeluje Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu - Odsjek u Petrinji, dok u Kutini djeluje Visoka poslovna škola Libertas.

Socijalni položaj djece i mladih u Sisačko - moslavačkoj županiji odgovara socijalnom položaju ostatka populacije. Kako su djeca i mladi ranjiva skupina nužno ih je dodatno zaštititi odgovarajućim programima i uslugama. Posebno se to odnosi na najosjetljivije kategorije djece i mladih među kojima možemo izdvojiti:

- djecu i mlade s teškoćama u razvoju
- djecu i mlade koji odrastaju u siromašnim obiteljima
- djecu i mlade koji odrastaju u izoliranim slabije razvijenim uglavnom ruralnim sredinama
- djecu i mlade s raznovrsnim oblicima internaliziranih i eksternaliziranih problema u ponašanju
- djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

Prema mišljenjima stručnjaka u jedinicama lokalne samouprave, upravo su djeca i mladi u riziku skupina za koju su trenutno najslabije razvijene socijalne usluge.

Za djecu s teškoćama u razvoju kao osobito ranjivoj skupini nužno je osigurati trajnu brigu kroz ranu intervenciju, uključivanje u predškolske ustanove i u škole uz osiguravanje pomoćnika u nastavi. Kao primjer dobre prakse koji prepoznajemo u Županiji je osiguravanje pomoćnika u nastavi za učenike s teškoćama u razvoju, čime se toj ranjivoj skupini omogućuje ravnopravno uključivanje u praćenje nastave i savladavanje gradiva. Sredstva su za ovu namjenu osigurana većim dijelom iz EU fondova, ali i iz državnog i lokalnih proračuna kako bi se pokrile sve postojeće potrebe. U okviru profesionalnog informiranja i savjetovanja prilikom izbora zvanja, Hrvatski zavod za zapošljavanje sustavno radi s učenicima s teškoćama u razvoju, učenicima sa zdravstvenim poteškoćama, učenicima s težim socijalnim statusom, neodlučnim učenicima, maturantima, te učenicima za identifikaciju darovitosti u osnovnim i srednjim školama. Profesionalno usmjeravanje učenika s teškoćama u razvoju obvezni je dio pripreme za upis učenika u srednju školu koji se na temelju iskazanih sposobnosti, mogućnosti i interesa učenika provodi tijekom završnog razreda osnovne škole ili prema potrebi tijekom srednjoškolskoga odgoja i obrazovanja. Svaki učenik koji je službeno registriran kao dijete s teškoćama u razvoju u osnovnoj školi, šalje se prije završetka osmog razreda u Odsjek za profesionalno usmjeravanje pri Hrvatskom zavodu za zapošljavanje radi konzultacija o odabiru zanimanja, čime se utvrđuje odgojno-obrazovni program koji odgovara vještinama, sposobnostima, potrebama i interesima djeteta s teškoćama. Ovaj postupak provodi stručni tim kojise sastoji od pedagoga, psihologa i liječnika medicine rada. Također, sukladno propisima Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta o kriterijima za odabir i upis učenika u srednje škole, učenici s poteškoćama u učenju imaju pravo na izravan upis u srednju školu uz odgovarajuću pismenu preporuku stručnog tima za profesionalno usmjeravanje Hrvatskog zavoda za zapošljavanje.

Kao izrazito aktualni problem u županiji prepoznat je problem premalo razvijenog udomiteljstva djece i osobito djece s teškoćama, te ocjenjujemo nužnim usmjeravanje aktivnosti u promoviranje ove djelatnosti.

Djeca i mladi koja odrastaju u siromašnim obiteljima uglavnom koriste financijsku pomoć koju dobivaju posredstvom centara za socijalnu skrb (zajamčena minimalna naknada i jednokratna pomoć, te specifično pomoć u pokrivanju troškova studiranja i učeničkih domova). Osim toga, jedinice lokalne samouprave osiguravaju dodatnu financijsku podršku od kojih su najčešće: oprema za novorođenčad (8 JLS), financiranje školske kuhinje (15 JLS), besplatni udžbenici (7 JLS), besplatno ljetovanje/zimovanje (7 JLS), sufinanciranje prijevoza i stipendiranje (9 JLS).

Djeca i mladi koji odrastaju u izoliranim slabije razvijenim uglavnom ruralnim sredinama na žalost zbog svoje podzastupljenosti u mnogim od tih sredina nisu niti prepoznati kao skupina kojoj je potrebna podrška. Rijetki su primjeri usluga za tu skupinu mladih, a možemo izdvojiti prekogranični projekt Centri za mlade u zajednici (CEZAM) koji se odvija u području Pounja u mahom slabije razvijenim općinama i gradu Hrvatska Kostajnica.

Djeca i mladi s raznovrsnim oblicima internaliziranih i eksternaliziranih problema u ponašanju najčešće podršku dobivaju kroz mjere centara za socijalnu skrb i uslugu savjetovanja, no slabije su razvijeni oblici cjelovite i dubinske psihosocijalne podrške. Na području tek 2 jedinice lokalne samouprave djeluje savjetovalište. Preventivnu djelatnost u području zaštite zdravlja provodi nekolicina gradskih društava Crvenog križa (Novska, Sisak) te udruge mladih, poput udruge Novi svijet Luščani. Svojim programima izdvaja se SOS Dječje selo Lekenik nudeći raznovrsne socijalizacijske sadržaje i psihosocijalnu podršku mladima u riziku, a usluge savjetovanja pruža Dom za djecu i mlade punoljetne osobe Vrbina, Sisak. Za mlade s najviše iskazanim problemima u ponašanju, pri Centru za socijalnu skrb Sisak djeluje i Stručna služba za izvansudsku nagodbu koja nastoji mirnim putem, bez dugotrajnog sudskog postupka postići nadoknadu štete oštećenom, te istodobno radom s počiniteljima kaznenih djela koji su isključivo maloljetnici i mladi punoljetnici spriječiti njihove recidive.

Programe prevencije međuvršnjačkog nasilja i zdravih oblika interakcije među mladima ocjenjujemo potrebna za provođenje u našoj županiji, kao i poticanje volonterstva usmjerenog pomoći ranjivim skupinama, ali i

senzibiliziranju mladih prema osobama u potrebi. Za sada se prevencijom ponajviše bave škole. Škole navode da se u školama ne događaju ekscenčne situacije međuvršnjačkog nasilja, a u svima se provode brojni programi njihove prevencije. U svim osnovnim školama postoji Školski preventivni plan i program koji uključuje sve oblike prevencije nasilja i ovisnosti. Aktivnosti provode stručni suradnici škole u suradnji s razrednicima i ostalim učiteljima i to na satovima razrednog odjela u obliku pedagoških radionica s učenicima. U okviru ovih tema učenici se upoznaju sa svim bitnim koracima nenasilnog rješavanja sukoba, odgovornosti i posljedicama u sukobu. Naglasak se uvijek stavlja na razvoj tolerancije kod učenika koja je ujedno i temelj prevencije vršnjačkog nasilja. Kao integrirani sadržaji u većini nastavnih predmeta, i građanski i zdravstveni odgoj pomažu u primarnoj prevenciji vršnjačkog nasilja.

U svim školama se za učenike organiziraju brojne izvannastavne aktivnosti koje pružaju mogućnosti samopotvrđivanja djece u raznim područjima, potiču zdrave odnose među članovima grupe, osjećaj pripadnosti i ispunjenosti.

3.2.1. Usluge za djecu i mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi

Centri za socijalnu skrb ključna su institucija u zaštiti djece koja odrastaju bez odgovarajuće roditeljske skrbi. Na području županije u Domu za djecu i mlade punoljetne osobe Vrbina, Sisak osigurava se i dalje smještaj za 38 djece, ali smještaj se provodi i u ostalim domovima socijalne skrbi izvan županije. No, domski smještaj sve rjeđe postaje prvim rješenjem za najteže situacija za dijete, a skrb se onda nastoji osigurati u udomiteljskim domovima ili jačom podrškom u zajednici kako do izdvajanja djeteta ne bi ni došlo.

S obzirom na deinstitucionalizaciju sustava, zakonsku obvezu po kojoj djecu do 7 godina nije moguće smjestiti u domove te transformacija domova za djecu u Centre u zajednici, nužno je hitno povećavanje broja udomiteljskih obitelji te proširivanje postojećih kapaciteta.

Sljedeći tablični prikaz (Tablica 32) jasno pokazuje značajno manju zastupljenost udomitelja za djecu u odnosu na udomljavanje odraslih, nedovoljnu regionalnu zastupljenost udomitelja, te nedostatnu razvijenost tradicionalnog (za djecu bez odgovarajuće roditeljske skrbi), a osobito specijaliziranog udomiteljstva za djecu (za djecu s teškoćama u razvoju).

Tablica 32: Raširenost udomiteljstva u Županiji

CZSS	UDOMITELJI ZA DJECU	UDOMITELJI ZA ODRASLE	UKUPNO
SISAK	23	60	83
PETRINJA	6	7	13
NOVSKA	5	10	15
GLINA	2	13	15
HRVATSKA KOSTAJNICA	1	3	4
KUTINA	11	16	27
UKUPNO	48	109	157

Uz udomiteljstvo koje je potrebno razvijati, u našoj županiji je evidentan problem stambenog zbrinjavanja mladih koji napuštaju udomiteljske obitelji ili dječje domove nakon završetka obrazovanja, odnosno s punoljetnošću. Jedan od takvih primjera organiziranog stanovanja organiziran je uz potporu Gradskog društva Crvenog križa Sisak u Sisku, a čiji je nositelj Dom za djecu i mlade punoljetne osobe Vrbina, Sisak.

Na temelju svega rečenog, potrebnim smatramo razviti sljedeće usluge:

- usluge rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju: terapija logopeda, fizioterapija, radna terapija, patronaža edukacijskog rehabilitatora, dječji psiholog, terapija senzorne integracije, kinezioterapija
- povećanje institucijskog zbrinjavanja djece predškolske dobi
- uključivanje djece s teškoćama u predškolske ustanove
- nastavak provođenja programa osiguravanja pomoćnika u nastavi za djecu s teškoćama u razvoju
- razvoj tradicionalnog, a osobito specijaliziranog udomiteljstva za djecu
- podupiranje stambenog zbrinjavanja za mlade koji napuštaju dječje domove i udomiteljske obitelji nakon punoljetnosti, odnosno završetka obrazovanja
- poticanje provođenja programa prevencije međuvršnjačkog nasilja
- poticanje zdravih oblika interakcije među mladima
- poticanje i razvoj volonterstva mladih.

3.3. Razvijenost usluga za obitelji u riziku

Pružanje socijalnih usluga u SMŽ je uglavnom ograničeno na pružanje savjetodavnih usluga i informiranje o pravima. Naznake kontinuiranog savjetodavnog rada nalazimo u županiji na manjem broju lokacija jer nedostaje

ljudskih resursa - stručnjaka, ali i institucija. Također se u Županiji sustavno provode i preventivni programi, ali nažalost u zadnje vrijeme zbog učestalog mijenjanja Zakona o socijalnoj skrbi i reintegracije određenih ustanova u manjem obimu nego ranije.

U SMŽ djeluje šest Centara za socijalnu skrb od kojih jedan, onaj u Sisku ima Podružnicu Obiteljski centar SMŽ koji nadležnošću pokriva cijeli teritorij županije. Nadalje u Petrinji pri PUO Hrvatski dom djeluje Savjetovalište za djecu, mlade i obitelji koje pokriva područje Grada Petrinje. Pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo, Odsjek školske medicine, djeluje Savjetovalište za učenike, kao i Savjetovalište za ovisnosti koje svojim radom pokriva cijelu Županiju.

Nezaobilazan je i doprinos raznih Udruga civilnog društva koje su usmjerene u svom radu na pružanje raznih oblika pomoći obiteljima u riziku, od kojih svakako treba istaći Udrugu ADELA pri kojoj djeluje besplatni telefon za žrtve obiteljskog nasilja, ali i Sigurna kuća za smještaj žrtava obiteljskog nasilja - žene i djeca. Također, već spomenuti SOS Dječje selo Lekenik osigurava cjelovitu podršku djeci, mladima i roditeljima u ostvarivanju zdravog obiteljskog okruženja.

Na području Županije postoje licencirani stručnjaci za provedbu Psihosocijalnog tretmana počinitelja obiteljskog nasilja, ali zbog smanjenja novčane nagrade izvoditeljima - stručnjacima od strane Ministarstva pravosuđa ovaj oblik rada je gotovo prekinut.

Također u Županiji postoje stručnjaci koji su dio Tima za psihološke krizne intervencije te rade po potrebi i po nalogima nadležnih Ministarstava.

Iako nekih usluga za obitelji u riziku u Županiji ima, one svakako nisu dostatne te bi u budućnosti trebalo raditi na a) sustavnom i kontinuiranom provođenju preventivnih programa usmjerenih na jačanje roditeljskih kompetencija, te smanjenje neprihvatljivih oblika ponašanja kod mladih i b) širenju dostupnosti usluga na sve gradove, općine i mjesta u Županiji, jer su sadašnjim radom pokrivena samo veća središta.

3.4. Razvijenost usluga za starije i nemoćne osobe

Prema svim pokazateljima Hrvatska se ubraja u zemlje s vrlo starim stanovništvom. Prema posljednjem Popisu stanovništva 2011. godine uočava se porast broja osoba vrlo visoke životne dobi. Sisačko-moslavačka županija spada u županije koje imaju udio starog stanovništva veći od 15%. Prosječna dob stanovništva u SMŽ je 43 godine. Starije osobe bez mirovine i određene kategorije umirovljenika svakako spadaju u skupine s povećanim rizikom siromaštva i socijalne isključenosti, te raste i potreba za socijalnim i zdravstvenim uslugama za starije i nemoćne osobe.

Pri planiranju skrbi o starijim osobama potrebno je uzeti u obzir i demografsku neujednačenost pojedinih područja, potrebu za decentralizacijom i osmišljavanjem oblika skrbi na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a sukladno specifičnim potrebama svake sredine i raspoloživim resursima. Skrb o starijim osobama potrebno je ostvarivati putem institucijskih i izvaninstitucijskih oblika. Jedan od primarnih ciljeva je poboljšanje kvalitete življenja starijih osoba. Time se želi uspostaviti dugoročna strategija omogućavanja starenja u vlastitom domu i promovirati aktivno starenje.

Tablica 33: Pružanje usluga u domovima za starije i nemoćne osobe

NAZIV USTANOVE	OSNIVAČ	VRSTA USLUGA I BROJ KORISNIKA
Dom za starije i nemoćne osobe Sisak	SMŽ	Smještaj: 236
		Dnevni boravak: 28
		Pomoć u kući: 71
Dom za starije i nemoćne osobe Petrinja	SMŽ	Smještaj: 190
		Pomoć u kući: 102

Na području Županije nalaze se dva županijska doma za starije i nemoćne osobe čiji je smještajni kapacitet popunjen u cijelosti (Tablica 33). Broj korisnika u domovima iznosi 426, a s obzirom na duge liste čekanja, potreba za smještajem je znatno veća od one koja se trenutno može pružiti. Na listi čekanja u Domu za starije i nemoćne osobe Sisak nalazi se 2620 osoba.

Osim županijskih domova, smještaj za starije i nemoćne osobe pruža se i putem obiteljskih domova, kojih na području SMŽ ima 25, a ukupan smještajni kapacitet iznosi 349. Na županijskoj razini planira se otvaranje depandansi Doma za starije i nemoćne osobe Sisak u Kutini i Dvoru, osnivanje Doma za starije i nemoćne branitelje u Petrinji, kao i osnivanje Doma za starije i nemoćne osobe u Glini.

Tablica 34: Usluga udomiteljske skrbi za odrasle

CZSS	UDOMITELJI ZA ODRASLE
Glina	13
Hrvatska Kostajnica	3

CZSS	UDOMITELJI ZA ODRASLE
Kutina	16
Novska	10
Petrinja	7
Sisak	60
UKUPNO	109

Iz tabličnog prikaza (Tablica 34) usluge udomiteljske skrbi za odrasle je vidljiva razlika u regionalnoj zastupljenosti udomiteljskih obitelji te potreba daljnjeg razvijanja udomiteljstva u svim dijelovima županije.

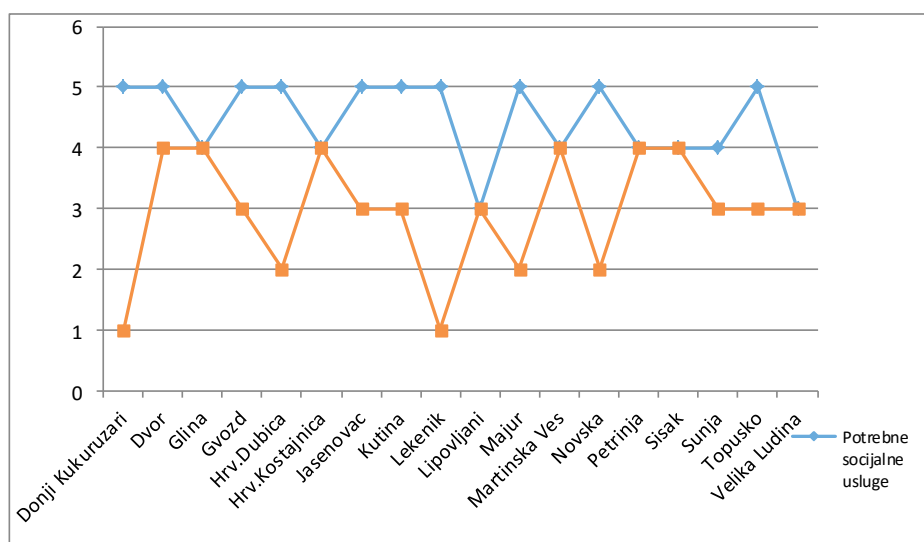
Tablica 35: Usluga pomoći i njege u kući

NAZIV JLS	BROJ KORISNIKA USLUGE POMOĆI I NJEGE U KUĆI
Dvor	30
Glina	53
Gvozd	192
Hrvatska Dubica	Ukupno u ove dvije općine: 36
Hrvatska Kostajnica	
Kutina	23
Lipovljani	x
Majur	50
Novska	x
Petrinja	102
Sisak	131
Sunja	114
Topusko	x
Velika Ludina	x

Usluga pomoći i njege je među razvijenijim socijalnim uslugama za starije i nemoćne. Međutim, iz prikazanih podataka vidljiva je potreba razvijanja navedene usluge u pojedinim područjima SMŽ s obzirom na visok postotak starijih osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi. Također, važno je prilagoditi usluge lokalnim potrebama i mogućnostima.

Za starije osobe posebno je značajno osigurati uslugu prijevoza koja se osigurava jedino na području Novske posredstvom Gradskog društva Crvenog križa te djelovanjem udruge Novi svijet "Luščani" koja ujedno provodi i inovativnu uslugu Tele Care za 22 starije osobe koje su opremljene dojavljivačima u hitnim situacijama kada im je potrebna pomoć.

Grafikon 13: Procjena JLS o razvijenosti i potrebnim socijalnim uslugama za starije i nemoćne

Iz prikaza procjene JLS o potrebama i trenutnoj razvijenosti socijalnih usluga za starije i nemoćne (Slika 13) je vidljivo da postoji velika potreba za daljnjim razvijanjem navedenih usluga u svim područjima SMŽ, bilo kroz institucionalne ili izvaninstitucionalne oblike skrbi za starije i nemoćne osobe. Najveća diskrepanca između potreba i trenutne razvijenosti usluga se uočava u općinama Donji Kukuruzari, Lekenik, Hrvatska Dubica, Majur i gradu Novska. Najmanja diskrepanca je uočena u gradovima Glini, Hrvatskoj Kostajnici, Petrinji i Sisku te općinama Lipovljani, Martinska Ves i Velika Ludina. Posebno je važno razmišljati o smještaju u kriznim situacijama za starije osobe koje se primjerice po bolničkom smještaju vraćaju u svoj dom u kojem žive sami ili im obitelj nije u stanju pružiti potrebnu skrb.

U Sisačko-moslavačkoj županiji još uvijek ne postoji čvrsto strukturirana i odgovarajuće organizirana skrb za neizlječivo bolesne osobe i podrška članovima njihovih obitelji, a mreža timova i ustanova za palijativnu skrb je još uvijek nerazvijena.

U Županiji na području palijativne skrbi aktivno djeluje Zaklada Sandra Stojić u Kutini. Palijativna skrb je organizirana u Neuropsihijatrijskoj bolnici Popovača i u Općoj bolnici Sisak u kojima je osigurano po 8 kreveta za palijativne bolesnike. Razvoj palijativne skrbi svakako treba biti jedno od prioritetnih ciljeva u razvoju socijalnih usluga za naredno razdoblje do 2020. godine.

3.5. Razvijenost usluga za nezaposlene, siromašne i beskućnike

Sisačko-moslavačka županija prema raznovrsnim pokazateljima ima kronični problem siromaštva uslijed visokih stopa nezaposlenosti. Međutim, upravo za ovu populaciju socijalne usluge su rudimentarno razvijene te se uglavnom osiguravaju tradicionalni oblici financijskih potpora uz naznaku socijalnih inovacija u ovom području.

Tradicionalni oblici potpore siromašnim obiteljima osiguravaju se primarno kroz zajamčenu minimalnu naknadu i jednokratnu pomoć pri centrima za socijalnu skrb i naknadama koje osiguravaju jedinice lokalne samoprave poput financijske pomoći (11 JLS), pomoć u podmirjenja troškova stanovanja (16 JLS) i podmirjenja troškova ogrjeva (16 JLS), podjelu obiteljskih paketa (5 JLS) i pomoć u podmirjenju troškova pogreba (7 JLS). Nevladine organizacije također kroz financijsku i materijalnu podršku olakšavaju život siromašnim građanima, poput gradskih i općinskih društava Crvenog križa, nekih udruga (pr. Sv. Kvirin) i vjerskih organizacija Caritas i Merhamet. Ove organizacije ujedno osiguravaju usluge pučke kuhinje i dostave obroka siromašnim obiteljima.

Međutim, ono što u Županiji nedostaje su oblici cjelovite psihosocijalne podrške siromašnima kroz koje bi se osnažile za uključivanje u društvo i na tržište rada. Tek jedna jedinica lokalne samouprave organizira informativne aktivnosti za nezaposlene građane (uz redovitu djelatnost HZZ-a). Ipak, organizacije civilnog društva donekle nastoje upotrijebiti ove značajne praznine u mapi socijalni usluga. Tako je primjerice udruga Rehabilitacijski centar za stres i traumu Zagreb na području općina Pounja provodila dva projekta financirana iz EU pretprikladnih fondova za obrazovanje i uključivanje siromašnih građana na tržište rada (*Osnažimo najslabije na tržištu rada i Obrazovanjem do posla*) stvarajući poticaje za socijalno poduzetništvo kod ranjivih skupina. Projekt koji je u tijeku namijenjen poticanju zapošljavanja mladih je *Youth Job Clubs* čiji je nositelj Sirius - Centar za psihološko savjetovanje, edukaciju i istraživanje. Kroz ovaj projekt razvit će se klubovi za poticanje zapošljavanja mladih u Sisku u Glini. Podršku siromašnim obiteljima pruža i SOS Dječje selo Lekenik kako bi se spriječilo izdvajanje djece iz siromašnih obitelji. Inovativni projekt provodi udruga Novi svijet Luščani koja radi na suzbijanju energetskog siromaštva opremajući obitelji s nižim dohotkom opremom za uštedu energije kao odgovor na problem prezaduženosti građana koji je posebno postao vidljiv u razdoblju ekonomske krize.

U županiji postoje i drugi inovativni oblici suočavanja sa siromaštvom, a prema analizi Agencije lokalne demokracije (autorica Paula Raužan) neki od njih su¹⁷:

- a) Građanski centar u Petrinji - organizira Klub tražitelja posla,
- b) Projekt socijalnog poduzetništva LAG-a UNA u suradnji s Općinom Majur »SMEs without borders« (Malo i srednje poduzetništvo bez granica)
- c) Socijalna samoposluga GD Crvenog križa Sisak te akcija prikupljanja namirnica za istu od strane Gradske tržnice »Kontroba« Sisak - akcija »Tržnica dobrote«;
- d) Građanska inicijativa »Moj grad Sisak« - akcija mini socijalni vešeraj za pripremu odjeće za najpotrebitije.

Ekonomska kriza i pojava deložacija povećala je rizik od beskućništva. Na području SMŽ-a povremeno se javle navedene osobe koje radi nezaposlenosti nisu u mogućnosti namiriti potrebu stanovanja te nemaju obitelji ili prijatelja kod kojih bi mogli makar i privremeno boraviti. Do sada su se pojedinačni slučajevi rješavali u sklopu smještaja u udomiteljskim obiteljima budući da se takvim osobama može priznati usluga privremenog smještaja. S obzirom na nedostatak sustavnog bavljenja problemom beskućnika u sustavu socijalne skrbi za pretpostaviti je da postoji tamna brojka stvarnog broja beskućnika. Pojava beskućnika obično je povezana sa vremenskim prilikama te izrazito hladnim zimama kada osobe bez doma ne mogu boraviti na otvorenim prostorima ili u nepri-

¹⁷ Iz analize autorice Paule Raužan, Agencija lokalne demokracije za projekt: Europeizacija hrvatske socijalne politike i hrvatska socijalna povelja

mjerenim stambenim objektima. Još jedan potencijalan rizik od beskućništva je izloženost stanovništva ekološkim katastrofama, posebice poplavama u dijelu Posavine i Pounja te se može očekivati potreba za uspostavljanjem smještaja u kriznim situacijama.

S obzirom da su beskućnici prepoznati kao ranjiva skupina, važno je prepoznati nedostatak prihvatilišta za beskućnike budući da trenutno osim privremenog smještaja unutar sustava socijalne skrbi nema drugih dostupnih usluga na području SMŽ-a za ovu kategoriju stanovništva.

3.6. Razvijenost usluga za osobe s poteškoćama mentalnog zdravlja

Prema podacima Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo¹⁸, u Sisačko-moslavačkoj županiji 30,2% svih osoba s invaliditetom ima duševne smetnje. No, osim tog broja, zasigurno je veći nevidljiv broj građana koji ima određene rizike u mentalnom zdravlju. Kao i ostale osobe s invaliditetom, osobe s duševnim smetnjama mogu ostvarivati prava na doplatu za pomoć i njegu, osobnu invalidninu, uslugu pomoći i njege u kući, uslugu stručne pomoći u obitelji (patronaža), uslugu boravka i usluga smještaja.

U Sisačko-moslavačkoj županiji djeluje više institucija i udruga koje pružaju skrb osobama s mentalnim poteškoćama. Ustanove socijalne skrbi su Centar za rehabilitaciju Komarevo i Dom za psihički bolesne odrasle osobe Petrinja.

U Centru za rehabilitaciju Komarevo smješteno je trajno 38 korisnika, 21 korisnik je u poludnevnom boravku, a 1 korisnik je u tjednom smještaju. Centar za rehabilitaciju Komarevo nudi usluge poludnevnog, povremenog boravka, te stalnog, tjednog i povremenog smještaja, njege i brige o zdravlju, psihosocijalne rehabilitacije, radnih aktivnosti, radne terapije, likovne terapije, kineziterapije, fizioterapije i terapijskog jahanja. Dom za psihički bolesne odrasle osobe Petrinja, samostalna je ustanova socijalne skrbi od 1. lipnja 2013. godine čiji je osnivač Županija Sisačko-moslavačka. U sklopu stalnog smještaja za 96 korisnika pružaju se usluge stanovanja, prehrane, održavanja osobne higijene, brige o zdravlju, njege, radne aktivnosti, psihosocijalne rehabilitacije i korištenja slobodnog vremena.

Da bi se u potpunosti odgovorilo na potrebe stanovništva s rizicima u području mentalnog zdravlja, potrebno je koristiti i unaprjeđivati djelatnosti savjetovaništva koji su ranije prikazani. Dosadašnji broj nije dostatan, a regionalna zastupljenost nije adekvatna. Posebice je važno osigurati veći broj usluga za osobe s problemom ovisnosti. Osim spomenutog savjetovaništva za mlade pri Zavodu za javno zdravstvo Sisačko-moslavačke županije, u županiji djeluju Klubovi liječenih alkoholičara kao oblik podrške u zajednici liječenim ovisnicima o alkoholu:

- KLA Ivanić Grad
- KLA Kutina
- KLA Petrokemija
- KLA Novska
- KLA Naftalin Popovača
- OKLA NB Dr. Ivan Barbot
- KLA INA rafinerija
- OKLA Sisak.

Međutim, i ovdje vidimo da ovakva usluga nije jednako dostupna u svim dijelovima Županije, te su u budućnosti potrebni značajni naponi u prepoznavanju građana s poteškoćama mentalnog zdravlja i osiguravanju cjelovite dubinske psihosocijalne, savjetovališne i psihoterapijske podrške, a imajući u vidu brojne rizike s kojima se stanovništvo suočava (iskustvo ratnih trauma i stradanja, materijalna oskudica, egzistencijalna neizvjesnost, gubitak posla i nezaposlenost, život u izoliranim područjima).

3.7. Razvijenost socijalnih usluga za nacionalne manjine: Romi i tražitelji azila

Sisačko-moslavačka županija je jedna od četiri županije s najvećim brojem stanovnika pripadnika romske nacionalne manjine.

Tablica 36: Zastupljenost romske populacije u Sisačko-moslavačkoj županiji

	Ukupno stanovništvo	Romi
Republika Hrvatska	4.284.889	16.975
Sisačko-moslavačka županija	172.439	1.463
Grad Sisak	61.497	648
Kutina	22.760	340

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011.

¹⁸ Izvor: Izvješće o osobama s invaliditetom u Republici Hrvatskoj, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015.

Procjenjuje se da je stvaran broj Roma značajno veći. Prema dostupnim podacima Projekta građanskih prava Sisak iz 2013. godine, u SMŽ živi 3.561, u Sisku 2.165, a u Kutini 800 Roma. Na području Siska Romi su nastanjeni u dva romska naselja: Capraške poljane i Palanjek. Capraške poljane je najveće romsko naselje na području SMŽ. Romi u Capraškim poljanama žive u bespravno izgrađenim kućama koje su u lošem stanju. Naselje je opskrbljeno vodom i električnom energijom. Naselje Palanjek je puno manje i u njemu su uvjeti života bolji. Romi u Kutini žive u žive u naselju koje je locirano na rubnom području grada, u neposrednoj blizini deponije komunalnog otpada.

Na području SMŽ djeluje Županijsko vijeće romske nacionalne manjine te Vijeće romske nacionalne manjine Grada Siska. Na razini civilnog društva djeluje 13 udruga Roma: Udruga za razvoj i bolji život Roma, Udruga romskih umirovljenika, RKUD Crni biseri, Romski kulturni centar, Romska prava, Nevo Drom, Udruga Roma Palanjek, Udruga Roma Bajaša Kutina, Udruga Roma Kutina. Ciljevi rada ovih udruga su pomoć pripadnicima romske nacionalne manjine u poboljšanju njihova položaja u društvenoj zajednici izvan romskog naselja, kao i povećanje kvalitete života unutar romske zajednice, poticanje njihovog obrazovanje, zapošljavanje, zaštita prava djece i očuvanje tradicijske kulture. Tijekom 2013. godine Projekt građanskih prava provodio je projekt "Osnaživanje romskih udruga u SMŽ" financiran od strane EU, a s ciljem jačanja kapaciteta romskih udruga. Ista organizacija u periodu 2013.-2014. pružala je besplatnu pravnu pomoć.

Na razini SMŽ donesen je Akcijski plan uključivanja Roma SMŽ za razdoblje 2013-2015, koji je usklađen s Nacionalnom strategijom za uključivanje Roma za razdoblje 2013-2020.

Socijalno ekonomski položaj Roma može se ocijeniti lošim, jer većina mnogočlanih obitelji koristi stalne i povremene oblike novčanih pomoći pri Centrima za socijalnu skrb i jedinicama lokalne samouprave. Kako bi se dobila što jasnija slika o životu romske populacije, u planu je priprema Atlasa romskih naselja koji će izraditi UNDP i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina.

Kako je prosječna dob romske populacije 21, 9 godina, a 55,4% Roma je mlađe od 19 godina nije neobično da su programi namijenjeni mlađoj romskoj populaciji najzastupljeniji u provedbi. Kao primjere dobre prakse navodimo romskog pomagača u Osnovnoj školi »Braća Bobetko« u Sisku gdje je najviše učenika Roma, uspješno uključivanje romske djece u program predškole, projekt UNICEF-a Krenimo zajedno - poticajno roditeljstvo - za pripremu roditelja za početak škole i Sisačko šareno ljeto - za integraciju djece predškolske dobi.

Važno je ustrajati na održivosti pokrenutih projekata za Rome i proširivati ih novima. Procjenjujemo da postoji velika potreba za uvođenjem programa produženog boravka za učenike nižih razreda i programa međuvršnjačke pomoći u učenju za učenike viših razreda.

U Sisačko-moslavačkoj županiji djeluje Prihvatilište za tražitelje azila pod ingerencijom Ministarstva unutarnjih poslova. Trenutno su u Prihvatilištu smještene najranjivije skupine tražitelja azila, no s obzirom na aktualnu situaciju migrantskog vala u Europi, može se očekivati da će broj korisnika Prihvatilišta biti veći. Podršku tražiteljima azila u Kutinu pruža Hrvatski crveni križ i nevladine organizacije, poput Centra za mirovne studije, kroz organizacijsku raznovrsnih aktivnosti namijenjenih integraciji tražitelja azila u širu društvenu zajednicu. Svakako je potrebno podržati lokalnu zajednicu u razvoju dodatnih oblika podrške kako bi se povećala uspješnost integracije tražitelja azila u društvo, a s druge strane smanjile netrpeljivosti s lokalnim stanovništvom.

4. GLAVNA PITANJA KOJA PROIZLAZE IZ PRIKAZA AKTUALNOG STANJA

Nakon provedene analize prikupljenih podataka i konzultacija sa stručnjacima, proizašlo je nekoliko glavnih pitanja ključnih za daljnje planiranje socijalnih usluga u Sisačko-moslavačkoj županiji.

- Ograničavajuća infrastrukturna i ekonomska situacija u Županiji. Sisačko-moslavačka županija uvelike je iscrpljena kroničnim i dugoročnim siromaštvom, nezaposlenosti i nedovršenoj infrastrukturi za svoje stanovništvo u svim svojim dijelovima. Ovi problemi uvelike otežavaju razvoj i dostupnost socijalnih usluga uslijed pomankanja financijskih kapaciteta županije.
- Nedostatni stručni i finacijski kapaciteti na razinama jedinica lokalnih samouprava. Brojne jedinice lokalne samouprave u Županiji svojim proračunskim sredstvima jedva uspijevaju podmiriti minimalne zakonske zahtjeve koje trebaju ispuniti prema svojim građanima te izuzev novčanih davanja, socijalnih usluga u manjim jedinicama lokalne samouprave gotovo da ni nema.
- Otežana deinstitucionalizacija i nerazvijenost dostatnih kapaciteta da bi se osigurao život u zajednici za skupine kojima prijete institucionalizacija. U Županiji postoji tek jedan oblik organiziranog stanovanja za mlade i jedna za osobe s invaliditetom, specijalizirano udomiteljstvo nije dostatno razvijeno, a socijalne usluge u zajednici uglavnom su rezultat projektnih aktivnosti organizacija civilnog društva čije je financiranje neizvjesno.
- Općenito nedostatno razvijene usluge, posebice za djecu, mlade i obitelji u riziku, siromašne, nezaposlene i osobe u riziku od beskućništva te djecu s teškoćama u razvoju. Trenutno postoje usluge za starije i nemoćne osobe te osobe s invaliditetom, ali one ovise o aktivnostima udruga čije je djelovanje neizvjesno.
- Nejednaka teritorijalna dostupnost socijalnih usluga. Uslijed razvojnih nejednakosti, vrlo su uočljive razlike u šansama koje imaju građani s obzirom na lokalnu sredinu u kojoj žive. Dugoročno zaostajanje najranjivijih dijelova Županije dodatno će se pogoršavati odljevom stanovništva koje je očito na posljednjem Popisu stanovništva. Ovaj jaz svakako treba što hitnije riješiti i donijeti posebne mjere upravo u tu svrhu.

SWOT ANALIZA ŽUPANIJSKOG SUSTAVA SOCIJALNE SKRBI	
SNAGE	SLABOSTI
<ul style="list-style-type: none"> - Zadovoljavajuća razina educiranosti stručnjaka u pružateljima socijalnih usluga - Raznovrsni programi poticanja zapošljavanja za ranjive skupine - Iskustvo suradnje raznovrsnih pružatelja socijalnih usluga - Razvijena mreža obiteljskih domova kao pružatelja socijalnih uslugama za starije osobe - Upravni odjel za socijalnu skrb kao samostalni odjel u županijskom ustroju - Djelotvoran rad Savjeta za socijalnu skrb sastavljenog od raznovrsnih eksperata - Dobra zastupljenost centara za socijalnu skrb na cijelom području županije - Razvijen rad civilnog društva u sferi socijalnih usluga za osobe s invaliditetom i starije i nemoćne osobe 	<ul style="list-style-type: none"> - Neravnomjerna geografska raspoređenost nositelja i pružatelja socijalnih usluga - Broj djelatnika u ustanovama nije u skladu s postojećim aktima - Nedovoljna stručnost i educiranost nositelja socijalnih usluga na razinama jedinica lokalne samouprave - Nedovoljno razvijene socijalne usluge za nezaposlene, siromašne i osobe u riziku od beskućništva - Nedovoljno razvijene socijalne usluge za djecu, mlade i obitelji u riziku - Nedovoljni smještajni kapaciteti za djecu i mlađe punoljetne osobe - Nedostatno razvijena socijalna infrastruktura pružatelja socijalnih usluga - Ne uvode se Standardi kvalitete socijalnih usluga u svim obiteljske domove (samo u obiteljske domove koji su u mreži domova i ustanova socijalne skrbi MSPM) - Nekontinuirano financiranje projekata i programa OCD-a - Nejednaka dostupnost centraliziranih usluga korisnicima (pr. Obiteljski centar koji je podružnica CZSS Sisak).
PRILIKE	PRIJETNJE/PREPREKE
<ul style="list-style-type: none"> - Mogućnost povlačenja sredstava iz Europskog socijalnog fonda za: poticanje zapošljavanja ranjivih skupina, unapređenja kvalitete usluga, razvoj institucionalnih kapaciteta - Mogućnost povlačenja sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj za ulaganje u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu - Mogućnost ruralnog razvoja i socijalno poduzetništvo u poljoprivredi - Umrežiti nositelje i pružatelje socijalnih usluga - Razviti nove alternativne i inovativne socijalne usluge, posebice za djecu, mlade i obitelji u riziku - Boljim vrednovanjem kroz proračunsko financiranje projekata i programa poticati osnivanje novih pružatelja socijalnih usluga posebno na nerazvijenim područjima Županije. - Ojačati stručne kapacitete i aktivirati JLS na području županije, koje do sada nisu razvile pojedine usluge 	<ul style="list-style-type: none"> - Spor gospodarski razvoj - Niski indeks razvijenosti županije - Visoka stopa nezaposlenosti - Velik broj pripadnika ranjivih skupina - Česte izmjene i dopune zakonskih propisa - Velik broj jedinica lokalne samouprave i naselja te teritorijalna rasprostranjenost zbog čega su potrebna puno veća ulaganja u infrastrukturu

5. PRIORITETI I OPERATIVNI CILJEVI RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI OD 2015. - 2020. GODINE

- **PRIORITET 1: Razvoj održivih, inovativnih, deinstitucionaliziranih i ciljanih socijalnih usluga za sve ranjive skupine u Sisačko-moslavačkoj županiji**
  - **Operativni cilj 1.1.:** Razviti socijalne usluge za siromašne i nezaposlene osobe stvarajući pretpostavke za socijalno poduzetništvo i samozapošljavanje.
  - **Operativni cilj 1.2.:** Razviti socijalne usluge za smanjenje međugeneracijskog prijenosa siromaštva pružanjem podrške obiteljima u riziku i djeci koja odrastaju u siromaštvu tijekom njihova obrazovanja i zapošljavanja. Posebno se u riziku od siromaštva nalaze romske obitelji za koje je potrebno osigurati cjelovit sustav podrške kako bi se suzbili stambeni, zdravstveni, obiteljski, ekonomski i drugi rizici.
  - **Operativni cilj 1.3.:** Uspostaviti servise prve pomoći osobama koje se nađu u stanju beskućništva osnivanjem prihvatilišta i pružanjem psihosocijalne pomoći.
  - **Operativni cilj 1.4.:** Uspostaviti i razviti sustav energetske savjetovanja kao socijalne usluge s ciljem prevencije energetske siromaštva i pružanja usluge energetske savjetovanja energetski siromašnim osobama i osobama u riziku od energetske siromaštva.

- **Operativni cilj 1.5.:** Razviti cjelovite usluge za pružanje podrške osobama s invaliditetom za ravnopravan život u zajednici (kroz centre u zajednici, mobilne timove, organizirano stanovanje, zapošljavanje uz podršku, visoko-specijalizirane usluge namijenjene očuvanju zdravlja i psihosocijalnoj rehabilitaciji). U ovom smislu posebno je potrebno uspostaviti psihosocijalnu podršku obiteljima djece sa teškoćama u razvoju i osobama s invaliditetom.
  - **Operativni cilj 1.6.:** Razviti cjelovite i održive programe rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju te sustav podrške u obrazovanju djece s teškoćama u razvoju. Usluge rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju uključuju terapiju logopeda, fizioterapiju, radnu terapiju, patronažu edukacijskog rehabilitatora, dječjeg psihologa, terapiju senzorne integracije i kineziterapiju.
  - **Operativni cilj 1.7.:** Poticati udomiteljstvo, posebice specijalizirano udomiteljstvo i daljnji razvoj mreže obiteljskih domova podizanjem standarda kvalitete usluga.
  - **Operativni cilj 1.8.:** Poticati daljnji razvoj usluga za starije i nemoćne osobe, a posebice usluge pomoći i njege u kući, TELECARE usluge, poboljšati dostupnost zdravstvenih usluga i otvaranje cjelodnevnih i poludnevnih boravaka za starije i nemoćne.
  - **Operativni cilj 1.9.:** Uspostaviti oblike skrbi za kronično i terminalno oboljele osobe.
  - **Operativni cilj 1.10.:** Razviti usluge za djecu, mlade i obitelji u riziku širenjem mreže savjetovališta i poticanjem programa uključivanja u aktivnosti zajednice.
  - **Operativni cilj 1.11.:** Razviti programe za smještavanje osoba koje izlaze iz institucionalne skrbi (kroz organizirano stanovanje, udomiteljstvo i povratak u svoje zajednice uz punu socijalnu podršku u zajednici)
  - **Operativni cilj 1.12.:** Razvijati programe socijalnog stanovanja za mlade koji izlaze iz alternativne skrbi i druge osobe koje žive u nesigurnim stambenim uvjetima (pr. kroz povlašteni najam stambenih prostora u javnom vlasništvu)
  - **Operativni cilj 1.13.:** Razviti sustav zaštite mentalnog zdravlja i rane identifikacije osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja uz pružanje adekvatne psihosocijalne podrške.
  - **Operativni cilj 1.14.:** Uspostaviti suradnju Prihvatilišta za tražitelje azila sa županijskim pružateljima socijalnih usluga u svrhu pružanja cjelovite podrške tražiteljima azila na području Županije.
- **PRIORITET 2: Unapređenje dostupnosti socijalnih usluga u svim dijelovima Sisačko-moslavačke županije**
- **Operativni cilj 2.1.:** Otkloniti infrastrukturne barijere za korisničke skupine u pristupanju socijalnim uslugama (posebice barijere povezane s nerazvijenom prometnom mrežom).
  - **Operativni cilj 2.2.:** Podržati slabije razvijene dijelove županije u razvoju inovativnih, održivih socijalnih usluga za sve ranjive skupine kako bi se spriječila višestruka deprivacija dijela građana.
  - **Operativni cilj 2.3.:** Razvijati integrirane, multidisciplinarne i mobilne socijalne usluge svim kategorijama korisnika u udaljenim i prometno nepovezanim dijelovima Županije.
- **PRIORITET 3: Daljnji razvoj kapaciteta i umrežavanje pružatelja socijalnih usluga u Županiji**
- **Operativni cilj 3.1.:** Uspostaviti županijsku mrežu pružatelja socijalnih usluga unapređujući koordinaciju i umrežavanje pružatelja i socijalnih usluga na razini Županije.
  - **Operativni cilj 3.2.:** Unaprijediti stručne kapacitete zaposlenika u jedinicama lokalne samouprave na poslovima socijalne skrbi.
  - **Operativni cilj 3.3.:** Promicati održive modele financiranja uspješnih programa organizacija civilnog društva.
  - **Operativni cilj 3.4.:** Unaprijediti znanje i vještine stručnjaka u apliciranju na europske i domaće natječaje za projekte.
  - **Operativni cilj 3.5.:** Poticati razvoj volonterskih programa u zajednici.
  - **Operativni cilj 3.6.:** Unaprijediti znanje i vještine pružatelja socijalnih usluga u ustanovama socijalne skrbi i organizacijama civilnog društva, s posebnim naglaskom na pružanje visoko-specijaliziranih i ciljanih usluga.
  - **Operativni cilj 3.7.:** Unaprijediti znanje i vještine pružatelja socijalnih usluga u obiteljskim domovima i udomiteljskim obiteljima.

6. PRAĆENJE PROVEDBE PLANA RAZVOJA SOCIJALNIH USLUGA I KOMUNICIRANJE PREMA JAVNOSTI

Proces donošenja Plana razvoja socijalnih usluga Sisačko-moslavačke županije za razdoblje 2015.-2020. temeljen je na uključivanju raznovrsnih dionika koji su dostavljali tražene podatke i sa kojima su održane javne konzultacije. Dionici u Županiji su se mogli očitovati i elektronski na prijedlog Plana razvoja socijalnih usluga koji je prethodno bio dostupan na službenim internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

Daljnja realizacija plana posredovati će se putem donošenja akcijskih planova za dvogodišnje razdoblje, a koji će pratiti operativne ciljeve kroz razvijen sustav specifičnih ciljeva, mjera, indikatora, definiranih nositelja i financijskih izdvajanja. Akcijski planovi će također biti komunicirani s dionicima elektronski i na izravnim konzultacijama te putem Službenog glasnika Sisačko-moslavačke županije i dionici će biti pozvani da sudjeluju u njegovoj realizaciji.

Nakon jednog dvogodišnjeg ciklusa evaluacija Akcijskog plana ujedno će biti refleksija na ispunjavanje operativnih ciljeva zacrtanih Planom razvoja socijalnih usluga. Indikatori uspješnosti mjera u Akcijskom planu biti će razvrstani i temeljem rodne i geografske pripadnosti korisnika. Kako bi se prikupili potrebni indikatori, pružatelji usluga će ispunjavati unificirani obrazac koji će se bilježiti na razini Upravnog odjela za socijalnu skrb.

Članovi Savjeta za socijalnu skrb i djelatnici Upravnog odjela za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije razumiju donošenje i provođenje Plana razvoja socijalnih usluga zajedničkom odgovornosti svih uključenih dionika i građana te će tijekom praćenja njegova ostvarivanja pružiti punu podršku u jačanju kapaciteta pružatelja, posebice kroz proračunska izdvajanja i organizaciju edukativnih programa.

Prilog 1: Članovi Savjeta za socijalnu skrb Sisačko-moslavačke županije koji su sudjelovali u izradi Plana razvoja socijalnih usluga

	IME i PREZIME	USTANOVA
1	Josip Takač	Sisačko-moslavačka županija
2	Ivan Kirinčić	Sisačko-moslavačka županija
3	Kristina Sučić	Grad Sisak
4	Ivana Ivša	Centar za socijalnu skrb Sisak
5	Jasmina Šestan	Dom za starije i nemoćne Sisak
6	dr.sc. Ana Miljenović	Pravni fakultet Zagreb, Studijski centar socijalnog rada
7	Emir Sušić	Dom zdravlja Sisak
8	Maja Wender	Udruga za razvoj lokalne zajednice »ISKRA«
9	Saša Petrić	Centar za socijalnu skrb Sisak - Obiteljski centar SMŽ
10	Irena Barišić Milunić	Gradsko društvo »Crveni križ«, Sisak
11	Jozefina Kranjčec	Udruga »OSI«, Kutina
12	Darinka Sušec	Dom za starije i nemoćne osobe Sisak
13	Anđelka Pjevac	Obiteljski dom za starije i nemoćne osobe Glina
14	Gordana Šegović	HZZ- područni ured Sisak

Prilog 3: Primjerak upitnika za jedinice lokalne samouprave

Prava i usluge iz sustava socijalne skrbi koje osigurava grad/općina

U nastavku teksta su navedene pojedine novčane mjere i prava iz lokalne djelatnosti socijalne skrbi koje mogu ostvariti građani na području grada/općine. Molimo Vas da, uz svako navedeno pravo, označite osigurava li to vaša jedinica lokalne samouprave te broj korisnika prava u 2014. godini, kao i je li isto ovo pravo i u kojem opsegu predviđeno u 2015. godini.

1.	NAZIV PRAVA	Osigurava li ovo pravo vaš grad/općina?	Koliko je korisnika u 2014 godini koristilo navedeno pravo?	Je li ovo pravo predviđeno i proračunom u 2015. godini? Molimo označite jedan ponuđeni odgovor uz svako pravo.	Kolika proračunska sredstva su predviđena za ostvarivanje ovog prava u 2015. godini?
1.a	Pravo na novčanu pomoć siromašnim građanima	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
1.b	Pravo na financiranje troškova stanovanja siromašnih građana	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
1.c	Pravo na financiranje školske kuhinje djeci iz siromašnih obitelji	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	

1.d	Pravo na financiranje troškova ogrjeva korisnicima socijalne pomoći	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
1.e	Pravo na stipendiranje učenika koji dolaze iz siromašnih obitelji	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
1.f	Pravo na besplatne udžbenike za djecu iz siromašnih obitelji	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
1.g	Pravo na financiranje ljetovanja/zimovanja djece iz siromašnih obitelji	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
1.h	Pravo na materijalnu pomoć (obiteljski paketi) za siromašne građane	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	

1.i	Pravo na socijalno stanovanje	a) DA b) NE	a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	Kolika proračunska sredstva su predviđena za ostvarivanje ovog prava u 2015. godini? 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...
	Navedite sva ostala prava koja osigurava vaša općina/grad ranjivim socijalnim skupinama, a koja nisu navedena, te uz svaki napišite broj korisnika u 2014. godini 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	BROJ KORISNIKA: 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	Je li ovo predviđeno i proračunom u 2015. godini? Molimo označite jedan ponuđeni odgovor uz svako pravo. 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	

U nastavku teksta su navedene pojedine usluge iz lokalne djelatnosti socijalne skrbi koja mogu ostvariti građani na području grada/općine. Molimo Vas da uz svaku navedenu uslugu označite osigurava li ju jedinica lokalne samouprave, broj korisnika usluge u 2014 godini, te je li i u kojem opsegu ona predviđena u 2015. godini.

2.	NAZIV USLUGE	Osigurava li uslugu vaš grad/općina ?	Koliko je korisnika u 2014.godini koristilo uslugu?	Je li usluga predviđena i proračunom u 2015. godini? Molimo označite jedan ponuđeni odgovor uz svaku uslugu.	Kolika proračunska sredstva su predviđena za pružanje usluge u 2015. godini?
2.a	Usluga pružanja pomoći i njege u kući starijim osobama	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	

2.b	Usluga dnevnog boravka za odrasle osobe s invaliditetom	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
2.c	Usluge asistenta u nastavi	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
2.d	Usluge osobnog asistenta	a) DA c) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
2.e	Usluga rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
2.f	Usluga dnevnog boravka za djecu s teškoćama u razvoju	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	
2.g	Usluga savjetovaništva za pružanje psihosocijalne podrške	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenoj opsegu c) NE	

2.h	Usluga savjetovanja i informiranja za nezaposlene	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
2.i	Usluga smještaja žrtvi nasilja u obitelji	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
2.j	Usluga prenoćišta za beskućnike	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
2.k	Usluga pučke kuhinje	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
2.l	Organizirano stanovanje za mlade bez odgovarajuće roditeljske skrbi	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	
2.lj	Organizirano stanovanje za osobe s problemima mentalnog zdravlja	a) DA b) NE		a) DA, u jednakoj mjeri ili u većem opsegu ili se tek uvodi b) DA, ali sa smanjenim financiranjem i u smanjenom opsegu c) NE	

2.m	Neke druge usluge koje osigurava jls za ranjivu populaciju 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	BROJ KORISNIKA 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	Je li usluga predviđena i proračunom u 2015. godini? Molimo označite jedan ponuđeni odgovor uz svaku uslugu. 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...	Kolika proračunska sredstva su predviđena za pružanje usluge u 2015. godini? 1. _____ 2. _____ 3. _____ ...
-----	---	---	---	---

I. a. Organiziranje adekvatnog sustava odgoja i obrazovanja:

	Pitanje	Odgovor
Koliko je predškolskih ustanova u vašoj jedinici i koji im je status (javni / privatni) ?		
Koliko je djece ostalo neupisano nakon zadnjeg provedenog upisa ?		
Je li vam poznato kolika je zainteresiranost roditelja za otvaranje novih predškolskih ustanova?		
Koliko je igraonica u vašoj općini/gradu i tko ih provodi?		
Je li vam poznato kolika je zainteresiranost roditelja za otvaranje novih igraonica?		
Sufinancira li jedinica lokalne samouprave rad predškolskih ustanova i igraonica?		DA NE
Ako sufinancira, navedite svaku pojedinu ustanovu i igraonicu te iznos u kojem sufinancira. (Ponovite redak koliko je puta potrebno)		a) NAZIV USTANOVE: b) IZNOS sufinanciranja: a) NAZIV USTANOVE: b) IZNOS sufinanciranja: a) NAZIV USTANOVE: b) IZNOS sufinanciranja:

Organiziranje predškolskog odgoja djece u općini/gradu: U nastavku su navedena neka pitanja koja se odnose na predškolski odgoj. Molimo

Vas da odgovorite na svako pitanje s desne strane

	b) IZNOS sufinanciranja: a) NAZIV USTANOVE: b) IZNOS sufinanciranja: ...		
Organiziranje adekvatnog standarda prehrane u osnovnim i srednjim školama			
Sufinancira li jedinica prehranu u osnovnim školama?		DA	NE
Ako DA, po kojim kriterijima?			
Ako DA, u kojem iznosu?			
Organizira li jedinica prehranu u srednjim školama i ustanovama koje skrbe za djecu.		DA	NE
Ako DA, na koji način?			
Proveli li jedinica (ukoliko je osnivač) utvrđivanje nutricionističkih zahtjeva, uvjeta i načina organiziranja prehrane sukladno čl.38. st.4. Državnog pedagoškog standarda osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja ?		DA	NE

I. Organiziranje i financiranje rada jedinice lokalne samouprave u djelatnostima socijalne skrbi

1. Unutar kojeg/kojih odjela se obavljaju djelatnosti socijalne skrbi u vašoj općini/gradu?

---

2. Na koje načine korisnici mogu saznati o pravima/uslugama koje organizira grad/općina? Nabrojite načine informiranja građana.

---

3. Postoji li socijalni program ili dokument na temelju kojeg se utvrđuju prava/usluge u području socijalne skrbi?

a) DA (ako DA, molimo Vas navedite njegov

naziv) _____

b) NE

4. Koliki je bio ukupan iznos izdvajanja za poslove socijalne skrbi u 2014. godini?

---

5. Koliki je bio udio izdvajanja za poslove socijalne skrbi u ukupnom proračunu općine/grada u 2014. godini? _____ % _____

6. Molimo Vas, prikazite strukturu proračunskih troškova za socijalnu skrb? (ponovite redak onoliko puta koliko je potrebno da unesete sve proračunske stavke). Proračunske stavke trebaju uključiti i troškove obavljanja poslova socijalne skrbi, financiranje drugih pružatelja socijalne skrbi, kao i pružanje izravnih usluga i materijalnih prava.

Stavka	Iznos

Navedite te ustanove.

---

12. Koliko je udomiteljskih obitelji dostupno na području vaše općine/grada?

II. Socijalna slika na području JLS- procjena socijalno ugrožene populacije

13. Po vašoj procjeni, koliki je postotak populacije pokriven vodovodnom mrežom?
_____ %

14. Po vašoj procjeni, koliki je postotak populacije pokriven električnom energijom?
_____ %

15. Po vašoj procjeni, koliki je postotak populacije pokriven dostupnim javnim prijevozom (dostupan javni prijevoz definira se kao onaj gdje se prva stanica autobusa ili vlaka do većeg gradskog središta nalazi najviše 30 minuta hoda) ? _____ %

16. U nastavku su navedene različite ranjive skupine koje žive na području vaše općine i grada. Molimo Vas da uz svaku naznačite točan ili **procijenjen broj**. Također, u svrhu ispunjavanja ovog dijela upitnika, pozivamo Vas da kontaktirate ostale relevantne organizacije (centar za socijalnu skrb, policijsku postaju, škole, zdravstvene organizacije i dr.).

Ukoliko nemate konkretan podatak i ne možete naznačiti procjenu, molimo Vas da napišete napomenu da nemate takav podatak i da ga ne možete procijeniti.

RANJIVA SKUPINA	BROJ DOSTUPAN IZ SLUŽBENIH STATISTIKA	PROCIJENJEN BROJ
Broj primatelja socijalne pomoći (minimalne zajamčene naknade)		
Broj osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi		

Broj starijih osoba ovisnih o tuđoj pomoći i njezi		
Broj osoba s invaliditetom		
Broj osoba s invaliditetom prema pojedinoj vrsti invaliditeta:		
1. Osobe s tjelesnim invaliditetom	1.	1.
2. Osobe s intelektualnim teškoćama	2.	2.
3. Osobe sa senzornim teškoćama u području sluha i/ili vida	3.	3.
4. Osobe s ostalim vrstama ili kombinacijama invaliditeta	4.	4.
Broj osoba s poteškoćama mentalnog zdravlja.		
Broj djece s teškoćama u razvoju.		
Broj prijavljenih slučaja nasilja u obitelji u 2014. godini.		
Broj maloljetnika koji su u tretmanu CZSS zbog poremećaja u ponašanju.		
Broj ostale posebno osjetljive populacije (pr. Romi, tražitelji azila i dr). Navedite o kojoj skupini je riječ.		

17. Zaokružite od 1-5 koliko su **potrebne socijalne usluge na području vašeg grada/općine**

za sljedeće skupine: (1 – označava da su najmanje potrebne, a 5 da su iznimno potrebne)

a) starije nemoćne osobe	1	2	3	4	5
b) siromašne osobe	1	2	3	4	5
c) nezaposlene osobe	1	2	3	4	5
d) osobe s invaliditetom	1	2	3	4	5
e) djeca u riziku	1	2	3	4	5
f) mladi u riziku	1	2	3	4	5
g) obitelji s nekim rizikom	1	2	3	4	5
h) ovisnici	1	2	3	4	5
i) osobe sa psihičkim bolestima	1	2	3	4	5
j) druge kronično bolesne osobe	1	2	3	4	5

18. Zaokružite od 1-5 koliko su **razvijene socijalne usluge na području vašeg grada/općine**

za sljedeće skupine: (1 – označava da su iznimno slabo razvijene, a 5 da su iznimno razvijene)

a) starije nemoćne osobe	1	2	3	4	5
b) siromašne osobe	1	2	3	4	5
c) nezaposlene osobe	1	2	3	4	5
d) osobe s invaliditetom	1	2	3	4	5
e) djeca u riziku	1	2	3	4	5
f) mladi u riziku	1	2	3	4	5
g) obitelji s nekim rizikom	1	2	3	4	5
h) ovisnici	1	2	3	4	5
i) osobe sa psihičkim bolestima	1	2	3	4	5
j) druge kronično bolesne osobe	1	2	3	4	5

1. Prema Vašem mišljenju kao stručnog djelatnika za poslove socijalne skrbi, koja ranjiva skupina i zašto iziskuje dodatnu pozornost prilikom planiranja socijalnih usluga?

2. Koje i kakve socijalne usluge posebno nedostaju na razini vaše općine ili grada?

3. Kakvi su stručni kapaciteti na području općine dostupni za razvoj odgovarajućih socijalnih usluga?

Zahvaljujemo Vam na suradnji!

166.

Na temelju članka 37. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (»Narodne novine«, broj 69/99, 151/03, 157/03, 100/04, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 98/15), članka 48. stavak 2. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13) i članka 28. stavak 1. točka 5. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU**u vezi ostvarivanja prava prvokupa nekretnine u Petrinji, Trg dr. Franje Tuđmana 5****I.**

Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije utvrđuje da se Sisačko-moslavačka županija neće koristiti pravom prvokupa u predmetu ponude za kupnju nekretnine upisane u z.k.ul.1508 k.o. Petrinja označena kao k.č.br. 179/K1, Trg dr. Franje Tuđmana 5. površine 355 m² što u naravi čini zgradu mješovite uporabe a ponudu je dostavio suvlasnik Teodor Tomić iz Petrinje, te suvlasnici Snježana Enc iz Petrinje i Branislav Peškiri iz Zagreba oboje zastupani po punomoćniku Teodoru Tomiću.

Kupoprodajna cijena za navedenu nekretninu iznosi 210.380,00 eura.

II.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

**SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

KLASA: 944-03/15-01/06
URBROJ: 2176/01-01-15-3
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

167.

Na temelju članka 29. stavka 7. i članka 30. stavka 4. i 5. Zakona o lovstvu (»Narodne novine« broj 140/05, 75/09 i 14/14) i članka 28. točka 29. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije« broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), a povodom zahtjeva Lovačke udruge »Fazan« Vukojevac, Lovačkog društva »Kuna« Sela, Lovačkog društva »Srna« Trebarjevo, Lovačkog društva »Prepelica« Mahovo, Lovačke udruge »Košuta« Velika Ludina, Lovačkog društva »Šljuka« Popovača, Lovačke udruge »Fazan« Voloder, Lovačke udruge »Jelen« Ciglenica, Lovačke udruge »Vepar« Kutina, Lovačke udruge »Fazan« Kutina, Lovačkog društva »Srnjak«

Lipovljan, Lovačkog društva »Srndač« Banova Jaruga, Lovačkog društva »Jelen« Novska, Lovačke udruge »Srnjak« Rajić, Lovačkog društva »Patak« Jasenovac, Lovačkog društva »Posavski lovac« Krapje, Lovačkog društva »Stari Gaj« Sisak, Lovačke udruge »Posavina« Sunja, Lovačkog društva »Staza« Sunja, Lovačkog društva »Jelen« Hrvatska Dubica, Lovačkog društva »Naretak« Hrvatska Kostajnica, Lovačke udruge »Vepar« Dvor, Lovačkog društva »Jelen« Divuša, Lovačke udruge »Lještarka« Kraljeveci, Lovačke udruge »Fazan« Petrinja, Lovačkog društva »Srna« Gora, Lovačke udruge »Hrvatski dragovoljac« Novo Selo Glinsko, Lovačke udruge »Kuna« Maja, Lovačke udruge »Šljuka« Glina, Lovačkog društva »Jelen« Stankovac, Lovačke udruge »Lane« Bučica, Lovačkog društva »Šljuka« Lasinja, Lovačkog društva »Jelen« Topusko, uz prethodnu suglasnost Ministarstva poljoprivrede (KLASA: 323-01/15-02/195, URBROJ: 525-11/1349-15-2 od 20. studenog 2015. godine, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU**o zakupu prava lova u zajedničkim otvorenim lovištima na području Sisačko-moslavačke županije****Članak 1.**

Ovom se Odlukom uređuju prava zakupa lova lovozakupnicima u zajedničkim otvorenim lovištima na području Sisačko-moslavačke županije.

Članak 2.

U skladu s člankom 1. ove Odluke ugovor o zakupu prava lova u zajedničkim otvorenim lovištima na području Sisačko-moslavačke županije produljuje se sljedećim lovozakupnicima:

1. Ugovor broj 03001 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/101-»BRUDELJ« (KLASA:323-02/05-01/16, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005.godine) lovozakupnika Lovačka udruge »FAZAN« Vukojevac, Donji Vukojevac 19, Lekenik OIB: 35733499163
2. Ugovor broj 03036 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/103 - »GOLO BRDO« (KLASA: 323-02/05-01/18, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »KUNA« Sela, Sisačka 120, OIB: 96970506024
3. Ugovor broj 03002 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/104 - »ODRANSKO POLJE« (KLASA: 323-02/05-01/19, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »KUNA« Sela, Sisačka 120, OIB: 96970506024
4. Ugovor broj 03003 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/105 - »POSAVLJE GORNJE DESNO« (KLASA: 323-02/05-01/20, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »SRNA« Trebarjevo Desno, Desno Trebarjevo 81a, OIB: 50819001758

5. Ugovor broj 03004 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/106 - »POSAVLJE GORNJE LIJEVO« (KLASA: 323-02/05-01/21, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »PREPELICA« Mahovo, Mahovo 111a, OIB: 94490399108
6. Ugovor broj 03005 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/107 - »LUDINA« (KLASA: 323-02/05-01/22, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »KOŠUTA« Ludina, Peščenica 9, Katoličko Selišće, OIB 33383458027
7. Ugovor broj 03006 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/108 - »POPOVAČA« (KLASA: 323-02/05-01/23, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »ŠLJUKA« Popovača, Ribnjača 51, OIB: 27548401404
8. Ugovor broj 03007 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/109 - »VOLODER« (KLASA: 323-02/05/24, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »FAZAN« Voloder, Kolodvorska 10, OIB: 96493233921
9. Ugovor broj 03008 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/110 - »CIGLENICA« (KLASA: 323-02/05-01/25, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »JELEN« Ciglenica, Vinogradska 2, OIB: 14536413742
10. Ugovor broj 03009 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/111 - »KUTINA« (KLASA: 323-02/05-01/26, URBROJ: 2176/01-05-2 OD 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »VEPAR« Kutina, Kutinica bb, OIB: 73350627198
11. Ugovor broj 03010 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/112 - »GOJLO« (KLASA: 323-02/05-01/27, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »FAZAN« Kutina, Novo brdo bb, OIB: 64514555890
12. Ugovor broj 03011 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/113 - »LIPOVLJANI« (KLASA: 323-02/05-01/28, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »SRNJAK« Lipovljani, Željanska 6a, OIB: 37432728327
13. Ugovor broj 03012 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/114 - »MEĐURIC« (KLASA: 332-02/05-01/41, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »SRNDAČ« Banova Jaruga, Lovačka ulica 1, Jamarice, OIB: 66522975734
14. Ugovor broj 03013 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/115 - »MURATOVICA« (KLASA: 323-02/05-01/29, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »JELEN« Novska, Trg Đure Szabe 4, OIB: 47544438871
15. Ugovor broj 03015 o zakupu prava lova u zajedničkom lovištu broj III/117 - »JASENOVAC« (KLASA: 323-02/05-01/31, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »PATAK« Jasenovac, Trg kralja Petra Svačića bb, OIB: 23812161028
16. Ugovora broj 03016 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/118 - »PUSKA« (KLASA: 323-02/05-01/08, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »POSAVSKI LOVAC« Krapje, Krapje 148a, OIB: 11758070615
17. Ugovor broj 03017 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/119 - »PIŠKORNJAČ« (KLASA: 323-02/5-01/07, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »STARI GAJ« Sisak, Novoselska 169g, Novo Selo, OIB: 41314124173
18. Ugovor broj 03018 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/120 - »SUNJA« (KLASA: 323-02/05-01/32 URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »POSAVINA« Sunja, Lovačka kuća Paramin, Sunjski krč bb, OIB: 51450600320
19. Ugovor broj 03019 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/121 - »STAZA« (KLASA: 323-02/05-01/33, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »STAZA« Staza, Staza 25, OIB: 81089309144
20. Ugovor broj 03020 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/122 - »HRVATSKA DUBICA« (KLASA: 323-02/05-01/06, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »JELEN« Hrvatska Dubica, Ivana Dragičevića 1, OIB: 11627252067
21. Ugovor broj 03022 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/124 - »DIVUŠA« (KLASA: 323-02/05-01/34, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »JELEN« Divuša, Divuša 4, OIB: 93043360253
22. Ugovora broj 03023 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/125 - »GRMUŠANI« (KLASA: 323-02/05-01/15, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »VEPAR« Dvor, D. Stupnica bb, OIB: 80788819807
23. Ugovor broj 03024 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/126 - »HRVATSKI ČUNTIĆ« (KLASA: 323-02/05-01/35, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »LJEŠTARKA« Kraljevčani, Kraljevčani bb, OIB: 51968695409
24. Ugovor broj 03026 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj III/128 - »GORA« (KLASA: 323-02/05-01/14. URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »SRNA« Gora, Gora 56, OIB: 41331086511

25. Ugovora broj 03027 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu III/129 - »GLINSKO NOVO SELO« (KLASA: 323-02/05-01/37, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »HRVATSKI DRAGOVOLJAC« Glinsko Novo Selo, Majske poljane 18a, Glina, OIB: 86356511375
26. Ugovora broj 03028 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/130- »MAJA« (KLASA: 323-02/05-01/09, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »KUNA« Maja, Maja 11, Glina, OIB: 58759268967
27. Ugovor broj 03029 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/131 - »GLINA I« (KLASA: 323-02/05-01/10, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »ŠLJUKA« Glina, Gornji Viduševac 60a, OIB: 22643270752
28. Ugovor broj 03030 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/132 - »GLINA II« (KLASA: 323-02/05-01/11, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »ŠLJUKA« Glina, Gornji Viduševac 60a, OIB: 22643270752
29. Ugovor broj 03031 o zakupu prava lova u zajedničkom lovištu broj: III/133 - »STANKOVAC« (KLASA: 323-02/05-01/13, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »JELEN« Stankovac, Stankovac bb, OIB: 62657624244
30. Ugovor broj 03032 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/134 - »BUČICA« (KLASA: 323-02/05-01/38, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2015. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »LANE« Bučica, Slatina Pokupska 5a. OIB: 11945130923
31. Ugovor broj 03034 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/136 - »GVOZD« (KLASA: 323-02/05-01/40, URBROJ: 2176/01-05-2 od 2. prosinca 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »ŠLJUKA« Lasinja, Karlovačka cesta 23, OIB: 34398433314
32. Ugovor broj 03035 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu III/137 - »TOPUSKO« (KLASA: 323-02/05-01/12, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »JELEN« Topusko, Hrvatsko Selo 22b, OIB: 21094251981.

Članak 3.

Županijska skupština utvrđuje da je Ministarstvo poljoprivrede odbilo dati prethodnu suglasnost na produljenje ugovora o zakupu prava lova lovozakupnicima u zajedničkim otvorenim lovištima na području Sisačko-moslavačkoj županije i to:

1. Ugovor broj 03014 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/116 - »RAJIĆ« (KLASA: 323-02/05-01/30, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »SRNJAK« Rajić-Borovac, Radnička 6, OIB: 69938242345

2. Ugovor broj 03021 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/123 - »HRVATSKA KOSTAJNICA« (KLASA: 323-02/05-01/05, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačko društvo »NARETAK« Hrvatska Kostajnica, Rosulje bb, OIB: 92984432598
3. Ugovor broj 03025 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/127 - »PETRINJA« (KLASA: 323-02/05-01/36, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačka udruga »FAZAN« Petrinja, Rudolfa Hercega 1, OIB: 30146596813
4. Ugovor broj 03033 o zakupu prava lova u zajedničkom otvorenom lovištu broj: III/135 - »LASINJA« (KLASA: 323-02/05-01/39, URBROJ: 2176/01-05-2 od 15. rujna 2005. godine) lovozakupnika Lovačkog društva »ŠLJUKA« Lasinja«, Karlovačka cesta 23, OIB: 34398433314.

Članak 4.

Ovlašćuje se Župan Sisačko-moslavačke županije za donošenje rješenja za svako pojedinačno lovište iz članka 2. i članka 3. ove Odluke.

Rješenja iz stavka 1. ovog članka su upravni akti.

Članak 5.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 323-02/15-01/06
URBROJ: 2176/01-01-15-6
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Rokandić, prof., v.r.

168.

Na temelju članka 33. Zakona o zaštiti od elementarnih nepogoda (»Narodne novine broj 73/97) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU

o dodjeli bespovratne financijske pomoći gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda na području Županije tijekom 2015. godine

I.

Temeljem završnih izvješća povjerenstava za procjenu šteta od elementarnih nepogoda jedinica lokalne

samouprave o počinjenoj šteti uslijed elementarnih nepogoda 04 - poplava i 06 - tuča, a na prijedlog Povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda Sisačko-moslavačke županije, iz Proračuna Sisačko-moslavačke županije za 2015. godinu, dodjeljuje se bespovratna financijska pomoć za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda u 2015. godini na području Sisačko-moslavačke županije u iznosu od **100.000,00** kuna.

II.

Bespovratna financijska pomoć iz točke 1. ove Odluke daje se za ublažavanje posljedica poplave i tuče kod neosiguranih fizičkih osoba.

III.

Bespovratna financijska pomoć raspoređuje se na gradove i općine razmjerno nastaloj šteti, kako stoji u Listi o dodjeli bespovratne financijske pomoći gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda na području Županije tijekom 2015. godine, koja je sastavni dio ove Odluke.

IV.

Ovlašćuju se povjerenstva za procjenu šteta od elementarnih nepogoda jedinica lokalne samouprave da, sukladno točki II. ove Odluke, dodijeljena sredstva bespovratne financijske pomoći, rasporede prema vlastitim prioritetima.

V.

Povjerenstvo za procjenu šteta od elementarnih nepogoda jedinica lokalne samouprave izradit će izvješće za svoju jedinicu lokalne samouprave o dodijeli pomoći, te ga dostavi Županijskom povjerenstvu do 15. veljače 2016. godine.

VI.

Bespovratna financijska pomoć isplatit će se iz Proračuna Sisačko-moslavačke županije, pozicija 801 - Pomoć za ublažavanje posljedica od elementarnih nepogoda.

VII.

Ova Odluka stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 361-07/15-01/10
URBROJ: 2176/01-01-15-6
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

L I S T A

o dodjeli bespovratne financijske pomoći gradovima i općinama Sisačko-moslavačke županije za ublažavanje posljedica elementarnih nepogoda na području Županije tijekom 2015. godine

JEDINICA LOKALNE SAMOUPRAVE	VRSTA ELEMENTARNE NEPOGODE	UKUPNA ŠTETA KOD FIZIČKIH NEOSIGURANIH OSOBA u kn	% OD UKUPNIH ŠTETA KOD FIZIČKIH NEOSIGURANIH OSOBA	IZNOS POMOĆI SMŽ (kod fizičkih osoba) u kn
Grad Popovača	06 - tuča	3.728.730,70	24,99	24.996,37
Općina Velika Ludina	06 - tuča	8.341.978,71	55,92	55.922,31
Općina Lekenik	04 - poplava	911.305,56	6,12	6.109,16
Općina Lekenik	04 - poplava	1.935.069,22	12,97	12.972,16
UKUPNO		14.917.084,19	100%	100.000,00

169.

Na temelju Nacionalne strategije suzbijanja zloporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. godine (»Narodne novine«, broj 122/12), poglavlja 4.7. Nacionalnog akcijskog plana suzbijanja zloporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2015. -2017. godine, članka 9. Zakona o zdravstvenoj zaštiti (»Narodne novine«, broj 150/08, 71/10, 139/10, 22/11, 84/11, 12/12, 35/12 - OUS, 70/12, 82/13, 159/13, 22/14 - OUS i 154/14) i članka 28. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), a na prijedlog Županijskog povjerenstva za suzbijanje zloporabe droge, Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije na 12. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

Z A K L J U Č A K

o prihvaćanju Akcijskog plana suzbijanja zloporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godine na području Sisačko-moslavačke županije

I.

Prihvaća se Akcijski plan suzbijanja zloporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godine na području Sisačko-moslavačke županije koji je izradilo Županijsko povjerenstvo za suzbijanje zloporabe droga.

Sastavni dio ovog Zaključka je cjelovit tekst Akcijskog plana suzbijanja zloporabe droga za razdoblje od 2015. do 2017. godine na području Sisačko-moslavačke županije.

II.

Ovaj Zaključak stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA

KLASA: 500-01/15-01/18
URBROJ: 2176/01-01-15-5
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksanđić, prof., v.r.

A K C I J S K I P L A N
SUZBIJANJA ZLOUPORABE DROGA ZA
RAZDOBLJE OD 2015 .- 2017. GODINE NA
PODRUČJU SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

I. UVOD

Akcijki plan utemeljen je na tematskim područjima iz Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2012. do 2017. godine i njenim glavnim ciljevima, a to su:

- **Smanjenje potražnje** što uključuje mjerljivo smanjenje uporabe droga, ovisnosti i vezanih zdravstvenih i socijalnih posljedica razvijanjem i unaprjeđenjem učinkovitog i integriranog sveobuhvatnog, znanstveno utemeljenog sustava smanjenja potražnje, uključujući mjere prevencije, rane intervencije, liječenja, smanjenja štete, rehabilitacije i društvene reintegracije.
- **Smanjenje ponude** što uključuje mjerljivo smanjenje ponude i dostupnosti droga putem unaprjeđenja uspješne, djelotvorne i znanstveno utemeljene primjenjivosti zakona u vezi s proizvodnjom, prometom droga i prekursora uključujući prekursore sintetičkih droga, te organiziranim kriminalom, uličnom redukcijom i pranjem novca povezanog s organiziranim narko-kriminalom.

Mjere smanjenja potražnje moraju obuhvatiti i zdravstvene i društvene probleme uzrokovane psihoaktivnim tvarima i poliuporabu povezanu s uzimanjem alkohola, lijekova i pušenjem cigareta, dok mjere za smanjenje ponude droga trebaju biti usmjerene na aktivnosti za suzbijanje organiziranog narko-kriminala s naglaskom na regionalnu ili ciljanu interakciju i preventivne aktivnosti u vezi s narko-kriminalom.

Osnovni cilj izrade ovog Akcijskog plana je osigurati odgovornost za provedbu sveukupne nacionalne politike borbe protiv ovisnosti, te omogućiti uspostavu multidisciplinarnog, integriranog i učinkovitog pristupa suzbijanju zlouporabe opojnih droga na lokalnoj razini.

Akcijki plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za 2015.-2017. godinu sadrži konkretne mjere i aktivnosti uključujući i mjere usmjerene na pronalaženje učinkovitog odgovora društva na nove modalitete i nove trendove pojavnosti konzumiranja i zlouporabe opojnih droga kojima će se osigurati djelotvorna i učinkovita provedba Nacionalne strategije suzbijanja zlouporabe opojnih droga na svim razinama.

Osim navedenog, Akcijski plan ima i sljedeće posebne ciljeve:

- Unaprijediti koordinaciju i suradnju među tijelima lokalne uprave, te između tijela lokalne (regionalne) samouprave i državne uprave.
- Ustrojiti i unaprijediti mreže institucija za borbu protiv ovisnosti na lokalnoj razini.
- Unaprijediti preventivne programe za djecu i mlade, te unaprijediti odgojnu funkciju škola s ciljem prevencije ovisnosti.
- Osmisliti i provoditi posebne programe prevencije za rizične skupine.
- Pojačati mjere edukacije učenika, roditelja i nastavnika o štetnosti i utjecaju droga i drugih sredstava ovisnosti, a programe prevencije ovisnosti o drogama provoditi skupno s programima prevencije ovisnosti o alkoholu, cigaretama i drugim sredstvima.
- Osmisliti programe prevencije ovisnosti za mlađe dobne skupine od 4 do 10 godina te ih uvrstiti u odgojno-obrazovne ustanove.
- Unaprijediti mjere liječenja, tretmana i resocijalizacije ovisnika
- Uspostaviti bolju suradnju među institucijama na lokalnoj razini kako bi se stvorila poveznica između različitih faza liječenja od rane detekcije, detoksikacije, odabira adekvatnog oblika liječenja i resocijalizacije, odnosno ponovnog uključivanja rehabilitiranih ovisnika u život u zajednici.
- Pojačati mjere represivnog aparata u sprječavanju dostupnosti droga i suzbijanju zlouporabe droga.
- Poticati, provoditi i financijski podržati znanstvena istraživanja problematike ovisnosti.
- Izdvojiti financijska sredstva za provođenje programa na lokalnoj razini.
- Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga provoditi kao dugoročnu, planiranu i kontinuiranu aktivnost, a ne kao povremene projekte i kampanje.

II. MJERE I AKTIVNOSTI

1.) SMANJENJE POTRAŽNJE DROGA

1.1. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima

Cilj 1. Unaprijediti provođenje preventivnih programa primjenjujući tri razine prevencije: univerzalnu, selektivnu i indiciranu, te kvalitetu preventivnih programa koji se provode u svim odgojno-obrazovnim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi.

Mjera 1. Dosljedno i kontinuirano provođenje preventivnih programa u odgojno - obrazovnom sustavu i u sustavu socijalne skrbi, uspostaviti standarde kvalitete preventivnih programa i evaluacije, planirati i provoditi edukacije o prevenciji ovisnosti te podupirati rad organizacija civilnog društva i drugih stručnih organizacija koje provode programe prevencije ovisnosti.

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Barem jednom na godinu organizirati sastanak o temi prevencije ovisnosti za voditelje školskih preventivnih programa i sve stručnjake koji su uključeni u provođenje preventivnih programa u odgojno-obrazovnom sustavu.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, policija,	1.000 kn
Osigurati kontinuiranu i dosljednu provedbu programa prevencije ovisnosti u svim odgojno-obrazovnim ustanovama tijekom školske godine uključujući konzumiranje legalnih sredstava kao što su duhan i alkohol, konzumiranje ilegalnih droga i neprikladno uzimanje legalnih supstanci (inhalanti i lijekovi), te drugih ovisnosti kao što su klađenje i kockanje, ovisnost o internetu i slično.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, policija, sustav Zdrav za 5	0,00
Jačati ulogu zdravstvenog sustava pri otkrivanju i tretmanu rizičnih skupina djece i mladih, te odraslih konzumentata opojnih sredstava.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ (Služba za školsku med. U Odsjek za ment.zdr.) Primarna zdravstvena zaštita	0,00
Poticati suradnju nositelja mjera i programa prevencije ovisnosti (školski programi i programi prevencije u sustavu socijalne skrbi, programi prevencije u zdravstvu) sa županijskim Povjerenstvom za suzbijanje zlouporabe droga, kako bi se oni povezali s programima prevencije koji se provode u lokalnoj zajednici.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	0,00
Temeljem provedenog javnog natječaja financirati najbolje preventivne projekte i programe organizacija civilnog društva koji pridonose prevenciji ovisnosti i poremećaja u ponašanju, promicanju i unapređenju zdravih životnih stilova djece i mladih, te one projekte koji su usmjereni na socijalno isključene kategorije i rizične skupine djece i mladih, te pratiti i evaluirati te programe.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	Organizacije civilnog društva, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove, visoka učilišta, jedinice lokalne i područne samouprave	50 000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kontinuirana provedba preventivnih programa u svim odgojno-obrazovnim ustanovama i ustanovama socijalne skrbi na području SMŽ 2. Broj programa, projekata i aktivnosti kojima je osnovni cilj smanjiti zanimanje djece i mladih za eksperimentiranjem sredstava ovisnosti 3. Broj održanih stručnih skupova i edukacija učitelja, nastavnika, stručnih suradnika u odgojno-obrazovnom sustavu 4. Izrađeni kriteriji za financiranje programa organizacija civilnog društva i provedeni natječaj za financiranje programa 5. Uspostavljeni mehanizmi suradnje između lokalne zajednice, odgojno obrazovnih ustanova i sustava socijalne skrbi sa Povjerenstvom za suzbijanje zlouporabe droga 6. Broj financiranih i evaluiranih projekata organizacija civilnog društva 			

Cilj 2.: Unaprijediti provedbu preventivnih programa usmjerenih djeci, mladima, obiteljima i zajednici te podignuti razinu svijesti cjelokupnog društva o opasnosti zlouporabe droga i drugih sredstava ovisnosti

Mjera 2.1. Provoditi savjetodavni rad s djecom, mladima i roditeljima u institucijama koje se bave obiteljskim savjetovanjem pri Obiteljskom centru- podružnica CZSS Sisak, te službama za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti te službama školske medicine pri ZZJZ. Podizati razinu svijesti cjelokupnog društva o opasnosti zlouporabe droga i drugih sredstava ovisnosti kroz medije.

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
U ZZJZ i Obiteljskom centru provoditi s djecom, mladima i obiteljima edukacijske i informativne aktivnosti vezane uz zlouporabu droge. Provoditi savjetodavne programe i programe modifikacije ponašanja kod djece i mladih. Provoditi programe prevencije problema u ponašanju kod djece i mladih	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih, Ministarstvo zdravlja	ZZJZ SMŽ (Služba za školsku med. U Odsjek za ment. zdr.) Obiteljski centri	300.000,00 kn
Provoditi edukacijske i informativne aktivnosti vezane uz promicanje zdravih životnih stilova među djecom, mladima i obiteljima	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo zdravlja	ZZJZ SMŽ (Služba za školsku med. U Odsjek za ment. zdr.)	240.000,00 kn
Medijsko obilježavanje Međunarodnog dana borbe protiv zlouporabe droga Izraditi i publicirati informativne i edukativne letke, brošure i druge materijale za djecu, mlade i roditelje.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	7.500,00 kn
Sudjelovanje u medijskim i promotivnim aktivnostima na regionalnoj razini, usmjerenim obilježavanju Mjeseca borbe protiv ovisnosti.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	5.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj i vrsta pruženih informacija i edukacija djece, mladih i roditelja 2. Broj i vrsta pruženih informacija i edukacija djece, mladih i roditelja vezanih uz prevenciju ovisnosti i promicanje zdravih životnih stilova 3. Broj i vrsta programa prevencije problema u ponašanju i broj korisnika obuhvaćenih tim programima 4. Broj i vrsta savjetodavnih programa i programa modifikacije ponašanja i broj uključenih korisnika 5. Broj i vrsta emitiranih edukativnih emisija, radijskih i TV spotova i ostalih aktivnosti u javnim medijima 6. Broj i vrsta izrađenih i publiciranih edukativnih letaka, brošura i drugih materijala 			

Mjera 2.2. Pružanje informacija mladima kojima je cilj zadovoljavanje njihovih potreba, širokog opsega tema, praktičnih i dostupnih svim mladima, poticanje različitih edukativnih i zabavnih sadržaja vezanih uz promicanje zdravih stilova života.

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
U postojećim info centrima za mlade i centrima za mlade omogućiti mladima pristup informacijama vezanim uz prevenciju i zlouporabu opojnih droga i svih ostalih vrsta ovisnosti i promicanje zdravih stilova života.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Info centri za mlade	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	1.000,00 kn
Tijekom godišnje edukacije voditelja klubova za mlade jednu temu posvetiti promicanju zdravih stilova života.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Info centri za mlade	Klubovi za mlade, nezavisni stručnjaci	1.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dostupnost informacija u postojećim info centrima vezanih uz prevenciju i zlouporabu opojnih droga i svih ostalih vrsta ovisnosti i promicanje zdravih stilova života 2. Provedena edukacija voditelja klubova za mlade 			

1.2. Liječenje i psiho-socijalni tretman**Cilj 1.** Unaprijediti sustav i programe za liječenje ovisnika o drogama**Mjera 1.** Poboljšati kvalitetu liječenja bolesti ovisnosti, rad s konzumentima i ovisnicima

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Unaprijediti mjere ranog otkrivanja i liječenja ovisnosti o drogama, te otkrivanja i liječenja zaraznih bolesti kod ovisnika o drogama	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	ZZJZ SMŽ (Služba za zaštitu mentalnog zdravlja, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti)	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	93.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	1. Stručno ekipirane službe i primjereni prostori za njihov rad 2. Poboljšani postupci ranog otkrivanja i uspostavljeni programi liječenja za ovisnike i eksperimentatore droga 3. Primjena izrađenih protokola postupanja u slučaju saznanja o pojavi zlorabe droga			

Cilj 2.: Razviti socijalne usluge u skladu sa socijalnim planom i mrežom javne socijalne službe**Mjera 2.** Pratiti i vrednovati programe rada pružatelja usluga za ovisnike

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Osigurati odgovarajuće oblike pomoći i podrške djeci i mladima s problemima ovisnosti putem programa psiho-socijalne rehabilitacije	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlorabe opojnih droga SMŽ	CZSS; ZZJZ SMŽ	50.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	1. Broj programa psiho-socijalne rehabilitacije te broj obuhvaćenih korisnika			

Cilj 3.: Osigurati pravodobne i učinkovite intervencije u obitelji i poduzimanje mjera zaštite rizičnih skupina djece i mladih**Mjera 3.** Poduzimanje pravodobne i odgovarajuće mjere obiteljsko pravne i socijalne zaštite radi osnaživanja obitelji i jačanja roditeljskih kompetencija

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Poduzimanje mjera obiteljsko-pravne zaštite prema rizičnoj skupini djece i mladeži te rizičnim obiteljima. Uključivanje rizične djece i mladih, te njihovih roditelja u savjetodavni rad	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	CZSS;	70.000,00 kn
Uključivati mlade s različitim problemima u ponašanju u savjetodavni rad	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	CZSS; obiteljski centri; ZZJZ SMŽ; Sustav školstva, zdravstva, pravosuđe, policija, nevladine organizacije	0,00 kn
Surađivati s organizacijama civilnog društva te razvijati programe rada u lokalnoj zajednici s mladima u riziku	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	CZSS, organizacije civilnog društva, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave	0,00 kn
Osigurati podršku te motivirati i uključivati mlade koji su napustili školovanje za nastavak školovanja/osposobljavanja	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	CZSS, područne službe Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Ministarstvo obrazovanja,odgojno-obrazovne ustanove	15.000,00 kn

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Poboljšati suradnju CZSS i službi za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih Ministarstvo zdravlja	CZSS, Službe za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti	0,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj rizične djece i njihovih roditelja uključenih u savjetovani rad i druge programe 2. Broj izrečenih mjera upozorenja i mjera nadzora roditeljima 3. Broj mladih uključenih u savjetovanište i programe odvikavanja od sredstava ovisnosti 4. Broj i vrsta programa za mlade u riziku osmišljenih u suradnji s organizacijama civilnog društva i lokalnom zajednicom 5. Broj mladih koji su napustili školu i potom uključeni u alternativne oblike školovanja 6. Broj djece na smještaju čiji su roditelji ovisnici 7. Uspostavljeni modeli suradnje između CZSS i službi za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti 			

1.3. Programi smanjenja štete nastale zluporabom droga

Cilj 1.: Smanjenje štete nastale uzimanjem opojnih droga.

Mjera 1. Smanjenje smrtnosti od predoziranja opojnim drogama, sprječavanje širenja zaraznih bolesti (HIV-a/ AIDS-a, hepatitisa B i C).

PROVEDBENE AKTIVNOSTI	ROKVI IZVRŠENJA	Nositelji	SURADNICI U PROVEDBI	FINANCIJSKA SREDSTVA
Provoditi programe smanjenja štete savjetovanjem i dobrovoljnim i anonimnim testiranjem na HIV, B i C hepatitis	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	ZZJZ SMŽ nevladine organizacije	zdravstva, CZSS;	5.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	Broj savjetovanja i izvršenih anonimnih testiranja			

1.4. Resocijalizacija ovisnika o drogama

Cilj 1.: Poboljšati uključivanje bivše ovisnike u društvo na svim područjima, a posebno s ciljem razvijanja socijalnih vještina te poticanja izobrazbe i zapošljavanja, prekvalifikacije, uključivanja u različite kulturne, športske i edukativne aktivnosti.

Mjera 1. Osigurati dosljedno i kontinuirano provođenje Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja u SMŽ sukladno obvezama i zaduženjima pojedinih nositelja definiranih u Protokolu suradnje i postupanja mjerodavnih državnih tijela i ustanova i organizacije civilnog društva u provedbi Projekta resocijalizacije ovisnika o drogama.

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Organizirati promociju i predstavljanje projekta županijskim povjerenstvima, gospodarstvenicima i svim ostalim relevantnim institucijama s ciljem senzibiliziranja javnosti za njegovu provedbu.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ured za suzbijanje zluporabe droga	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, gospodarstvenici CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	1.000,00 kn
Pratiti provođenje individualnih programa resocijalizacije, provoditi evaluaciju i izrađivati izvješća o provođenju individualnih programa.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ured za suzbijanje zluporabe droga	ZZJZ - služba za prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti Centri za socijalnu skrb,	5.000,00 kn

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Provedba mjera za poticanje zapošljavanja: profesionalno usmjerenje (informiranje i savjetovanje; procjena psihofizičkih mogućnosti u svrhu zapošljavanja, odnosno financiranja ili sufinanciranja zapošljavanja).	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Područne službe HZZ-e	jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, centri za socijalnu skrb, udruge poslodavaca i nevladine organizacije	10.000,00 kn
Pronaći rješenja pomoću kojih bi se ovisnicima koji su u nekom od tretmana liječenja ili onima koji su uspješno završili neki od tretmana liječenja omogućio završetak osnovnoškolskog i srednjoškolskog obrazovanja ili prekvalifikacija zanimanja.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Područne službe HZZ-e Sustav školstva	Osnovne i srednje škole, Agencija za obrazovanje odraslih,	5.000,00 kn
Pružati psiho-socijalnu podršku maloljetnicima i drugim osobama po povratku s liječenja ili izlaska iz domova i zatvora	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Ministarstvo socijalne politike i mladih	ZZJZ Služba za mentalno zdravlje, prevenciju i izvanbolničko liječenje ovisnosti, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	10.000,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> Održana promocija i predstavljanje projekta resocijalizacije Broj i vrsta uspostavljenih programa resocijalizacije Broj i vrsta programa izobrazbe i stručne prekvalifikacije i broj uključenih ovisnika Broj uključenih maloljetnika i drugih osoba u programe psihosocijalne podrške i resocijalizacije nakon izlaska iz domova i zatvora i broj pruženih usluga 			

2.) KOORDINACIJA, PRAĆENJE PROVEDBE MJERA IZ NACIONALNE STRATEGIJE I AKCIJSKOG PLANA I FINANCIRANJE

1.1. Koordinacija, praćenje i evaluacija

Cilj 1.: Uložiti dodatne napore u planiranje i provedbu programa za suzbijanje zlouporabe opojnih droga na lokalnoj razini i unaprijediti koordinaciju i suradnju među mjerodavnim institucijama na lokalnoj razini, kako bi se pridonijelo učinkovitoj i kontinuiranoj provedbi svih mjera iz Nacionalne strategije i Akcijskog plana te osigurao uravnotežen, integriran pristup problematici droga.

Mjera 1. Stalno praćenje provedbe mjera i aktivnosti iz Akcijskog plana i Nacionalne strategije kroz kontinuiranu koordinaciju i suradnju s mjerodavnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te drugim institucijama na državnoj i lokalnoj razini, kao i nevladinim organizacijama.

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Usklađivanje rada tijela na lokalnoj razini putem redovitih sastanaka s predstavnicima tijela lokalne samouprave i suradnje u provedbi programa.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	Tijela lokalne samouprave	0,00 kn
Organizirati stručne skupove i okrugle stolove o različitim temama iz područja ovisnosti, a posebice u pogledu suradnje i koordinacije na lokalnoj razini (stručni skupovi jedanput na godinu).	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	Tijela lokalne samouprave ZZJZ SMŽ Sustav školstva nevladine organizacije	1.000,00 kn
Koordinirati rad svih relevantnih institucija koje djeluju u području suzbijanja zlouporabe droga na razini jedinica lokalne i područne samouprave	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	0,00 kn

Provedbene aktivnosti	Rokovi izvršenja	Nositelji	Suradnici u provedbi	Financijska sredstva
Izraditi i donijeti Akcijski plan suzbijanja zlouporabe droga za 2015.-2017. godinu	Do 8. lipnja 2015.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	0,00 kn
Izraditi i donijeti godišnje provedbene programe temeljene na Akcijskom planu	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	ZZJZ SMŽ Sustav školstva, zdravstva, CZSS; sudstvo, policija, nevladine organizacije	0,00 kn
Podnositi Županu i Skupštini godišnje izvješće o provedbi mjera iz Akcijskog plana i Nacionalne strategije.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	Gradska i općinska Povjerenstva ili predstavnici	0,00 kn
Predlagati Županu i Skupštini godišnje provedbene programe Akcijskog plana i predlagati raspored godišnjih sredstava iz Županijskog proračuna za njihovu provedbu.	Kontinuirano od 1. siječnja 2015. do 31. prosinca 2017.	Povjerenstvo za suzbijanje zlouporabe opojnih droga SMŽ	Gradska i općinska Povjerenstva ili predstavnici	0,00 kn
POKAZATELJI PROVEDBE:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Broj sastanaka održanih između Županijskog povjerenstva i tijela lokalne samouprave 2. Doneseni dokumenti kojima se definiraju ovlasti i odgovornosti na županijskoj razini 3. Izvješća o radu Županijskog povjerenstva 4. Donesen Akcijski plan 2012.-2014. 5. Donesen godišnji provedbeni program akcijskog plana 6. Ustrojavanje povjerenstava/zaduženih osoba pri svim gradovima i općinama SMŽ. 7. Izvješća tijela lokalne uprave. 8. Broj održanih sjednica i provedenih zaključaka Povjerenstva i prema izvršenju u utvrđenom roku. 			

* financijska sredstva iskazana su na godišnjoj razini

**ŽUPANIJSKO POVJERENSTVO
ZA SUZBIJANJE ZLOUPORABE DROGA**

Predsjednica
dr.med. Suzana Fabijanić, v.r.

170.

Na temelju članka 35. točka 3. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13) i članka 28. točka 18. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), Županijska skupština Sisačko-moslavačke županije, na 15. sjednici održanoj 21. prosinca 2015. godine, donijela je

ODLUKU

o razrješenju člana i izboru člana Mandatnog povjerenstva

I.

Razrješuje se član Mandatnog povjerenstva Županijske skupštine Sisačko-moslavačke županije Marijo Moštak.

II.

Za člana Mandatnog povjerenstva Županijske skupštine Sisačko-moslavačke županije bira se Ivica Kozarić.

III.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

**SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA
ŽUPANIJSKA SKUPŠTINA**

KLASA: 080-09/15-01/77
URBROJ: 2176/01-01-15-2
Sisak, 21. prosinca 2015.

Predsjednica Županijske skupštine
Ivanka Roksandić, prof., v.r.

AKTI ŽUPANA SISAČKO-MOSLAVAČKE ŽUPANIJE

211.

Na temelju članka 48. stavak 1. točka 7. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01 - vjerodostojno tumačenje, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13 - pročišćeni tekst), članka 10.a Zakona o financiranju javnih potreba u kulturi (»Narodne novine«, broj 47/90, 27/93 i 38/09), i članka 44. stavak 1. točka 2. Statuta Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 11/09, 5/10, 2/11 i 3/13), župan Sisačko-moslavačke županije 7. prosinca 2015. godine, donio je

P R A V I L N I K

o vrednovanju predloženih programa, projekata i manifestacija u kulturi Sisačko-moslavačke županije

Članak 1.

Ovim se Pravilnikom utvrđuju kriteriji, rokovi, postupak za prijavljivanje programa, projekata i manifestacija iz područja kulture (u daljnjem tekstu: Program) i osiguravanje sredstava iz proračuna Sisačko-moslavačke županije, način njihova raspoređivanja i dodjele, te način praćenja njihova korištenja.

Članak 2.

Program, projekti i manifestacije iz područja kulture prijavljuju se putem Javnog poziva (u daljnjem tekstu: Poziv) koji raspisuje Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport (u daljnjem tekstu: nadležni odjel).

Članak 3.

Poziv se objavljuje na internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

Članak 4.

Poziv se raspisuje za:

1. programe/projekte zaštite i očuvanja arheološke baštine, nepokretnih kulturnih dobara
2. programe/projekte/manifestacije udruga u kulturi
3. programe/projekte/manifestacije likovne djelatnosti, kazališne, muzejsko-galerijske, nakladničke, knjižničarske, glazbeno-multimedijalne i arhivske djelatnosti
4. programi/projekti/manifestacije koji promiču kulturu mladih
5. programe/projekte međunarodne kulturne suradnje
6. izgradnja, održavanje i opremanje ustanova u kulturi.

Članak 5.

Tekst Poziva obvezno sadrži: područja kulture iz članka 4. ovog Pravilnika za koja se mogu predlagati programi/projekti/manifestacije i rok u kojemu se podnose prijave.

Članak 6.

Pravo podnošenja programa na Poziv imaju samostalni umjetnici, umjetničke organizacije, ustanove u kulturi, udruge, vjerske zajednice, pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnost u kulturi, te lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Članak 7.

Prijedlozi programa/projekta/manifestacije (u daljnjem tekstu: prijedlozi) moraju biti prijavljeni sukladno uputama navedenim na elektroničkom obrascu - online prijavnici. Na prijavnici može biti samo jedan program/projekt/manifestacija.

Članak 8.

Prijedlozi koji sadrže nepotpune podatke, nisu dostavljeni u utvrđenom roku, prijedlozi predlagatelja koji nisu podnijeli izvještaj o utrošenim sredstvima koja su primili u prethodnoj proračunskoj godini, neće se razmatrati niti uvrstiti u Program za sljedeću godinu.

Prijedlozi udruga u kulturi koji nisu upisani u Registar neprofitnih organizacija Ministarstva financija Republike Hrvatske neće se razmatrati.

Članak 9.

Povjerenstvo zaduženo za pripremu i provedbu Javnih natječaja i poziva prikuplja prijave na Poziv i dostavlja Kulturnom vijeću.

Kulturno vijeće provodi stručnu obradu prijava i donosi prijedlog Odluke o raspodjeli sredstava u kulturi na temelju i u skladu s Programom javnih potreba u kulturi koji je donesen na Županijskoj skupštini za proračunsku godinu te na temelju kriterija iz članka 10. ovog Pravilnika.

Članak 10.

Pri stručnom vrednovanju podnesenih prijedloga primjenjivat će se sljedeći temeljni kriteriji:

1. značaj programa i projekta za očuvanje kulturne baštine i kulturnog identiteta Sisačko-moslavačke županije i Republike Hrvatske,
2. doprinos promicanju hrvatske kulture,
3. opći interes za kulturni razvoj kao i posebni interesi prema područjima obrazovanja, znanosti, gospodarstva, turizma itd.,
4. podrška jedinica lokalne uprave i samouprave u ostvarivanju programa
5. podrška Ministarstva kulture Republike Hrvatske,
6. financijska potpora iz drugih izvora,
7. kvaliteta i sadržajna inovativnost ponuđenog programa/projekta/manifestacije,
8. ekonomičnost i dugoročnost programa/projekta/manifestacije,
9. promicanje programa za djecu i mlade,
10. poštuju se ranije preuzete obveze u realizaciji pojedinih programa i projekata, te dugoročni programi,

11. prednost imaju programi/projekti/manifestacije čiji su rezultati rada u protekloj godini pokazali posebnu vrijednost,
12. prednost se daje nakladničkim programima/projektima vezanim uz Sisačko-moslavačku županiju, a posebno monografijama, zbornicima, godišnjacima, književnim časopisima i znanstvenim studijama,
13. prednost imaju programi/projekti/manifestacije kulturno-umjetničkih društava i srodnih društava čije djelovanje predstavlja okosnicu kulturnog života i ima kulturološku važnost za njihovu sredinu, te oni koji predstavljaju kulturni identitet odnosno sredine, posebno u nerazvijenim kulturnim sredinama,
14. prednost imaju kulturni programi/projekti/manifestacije (smotre, natjecanja, susreti, festivali, visoke obljetnice) pod pokroviteljstvom Županije
15. uključenost u međudržavnu i međunarodnu kulturnu suradnju s ciljem predstavljanja kulturne baštine i kulturnog identiteta Sisačko-moslavačke županije i Republike Hrvatske.

Članak 11.

Prijedlog Odluke o raspodjeli sredstava u kulturi Kulturno vijeće dostavlja županu.

Članak 12.

Odluku o raspodjeli sredstava u kulturi (u daljnjem tekstu: Odluka) donosi župan, a provodi je Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport Sisačko-moslavačke županije.

Odluka se objavljuje na internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

Članak 13.

Na temelju Odluke župana, Upravni odjel za prosvjetu, kulturu i šport Sisačko-moslavačke županije, obavijestit će podnositelje prijedloga objavom Odluke na internetskim stranicama Sisačko-moslavačke županije.

Članak 14.

Prijavitelji koji smatraju da zadovoljavaju propisane uvjete ovog poziva a njihove prijave su odbijene prije procjene kvalitete, mogu izraziti prigovor Povjerenstvu za prigovore na adresu elektroničke pošte (prosvjeta-kultura-sport@smz.hr) u roku od 8 dana od obavijesti o nezadovoljavanju propisanih uvjeta ovog Poziva.

Prigovor se ne može izraziti na postupak ocjenjivanja kvalitete prijedloga programa/projekata/manifestacije kao ni na odluku Kulturnog vijeća.

Postupak dodjele sredstava je akt poslovanja a ne upravni postupak i nije dopušteno podnošenje žalbe u smislu pravnog lijeka.

Članak 15.

Stupanjem na snagu ovog Pravilnika prestaju važiti Pravilnik za vrednovanje predloženih programa u kulturi Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 10/11) i Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o vrednovanju predloženih programa u kulturi Sisačko-moslavačke županije (»Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije«, broj 22/14).

Članak 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu dan nakon objave u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

SISAČKO-MOSLAVAČKA ŽUPANIJA ŽUPAN

KLASA: 612-01/15-01/03
URBROJ: 2176/01-02-15-1
Sisak, 7. prosinca 2015.

Župan
Ivo Žinić, dipl. ing., v.r.

AKTI UREDA DRŽAVNE UPRAVE U SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI

1.

Predstojnica Ureda državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji, temeljem članka 80. Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (»Narodne novine«, broj 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 150/11, 144/12 i 19/13 - pročišćeni tekst, dalje: Zakon), donosi

ODLUKU

1. Obustavlja se od primjene Odluka o donošenju Plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021., KLASA: 351-01/15-01/01,

URBROJ: 2176/07-01-15-12 od 2. listopada 2015. godine donesena na 13. sjednici Općinskog vijeća Općine Donji Kukuruzari 2. listopada 2015. godine.

2. Ova odluka stupa na snagu danom donošenja, a objavit će se u »Službenom glasniku Sisačko-moslavačke županije«.

Obrazloženje

Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji zaprimio je dana 3. studenog 2015. Odluku o

donošenju plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021. godine (»Službeni vjesnik«, broj 40/15) na nadzor zakonitosti.

Izvršenim nadzorom zakonitosti sukladno odredbama članka 79. Zakona utvrđeno je da je Odluka o donošenju plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021. godine u suprotnost sa Zakonom o održivom gospodarenju otpadom (»Narodne novine«, broj 94/13).

Naime, članak 2. Odluke o donošenju Plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021. glasi: »Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari sastavni je dio ove Odluke i neće se posebno objavljivati.« Člankom 21. stavkom 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (»Narodne novine«, broj 94/13) propisano je: »Plan gospodarenja otpadom jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave, odnosno Grada Zagreba.«

Osporavanom Odlukom određeno je da je Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari sastavni dio predmetne Odluke i da se neće posebno objavljivati iako je odredbom članka 21. stavka 6. Zakona o održivom gospodarenju otpadom propisano da jedinice lokalne samouprave objavljuju Plan gospodarenja otpadom u svom službenom glasilu te je stoga Općina Donji Kukuruzari u obvezi objaviti u svom službenom glasilu Plan gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021.

Stoga je predstojnica Ureda državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji sukladno članku 80.

stavku 1. Zakona dala Općinskom vijeću Općine Donji Kukuruzari uputu, KLASA: 021-05/15-01/10, URBROJ: 2176-01-01/01-15-9 od 4. studenog 2015. kojom je naložila da Odluku o donošenju plana gospodarenja otpadom Općine Donji Kukuruzari 2015.-2021. godine usklade s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom u roku od 15 dana od dana dostave upute te o istome izvijeste Ured državne uprave u Sisačko-moslavačkoj županiji.

Naznačenu uputu je Općinsko vijeće Općine Donji Kukuruzari zaprimilo dana 12. studenog 2015. godine te su osporavanu Odluku bili dužni uskladiti s odredbama Zakona o održivom gospodarenju otpadom, odnosno postupiti po uputi do zaključno 27. studenog 2015. godine.

Obzirom da Općinsko vijeće Općine Donji Kukuruzari nije postupilo sukladno uputi predstojnice ovog Ureda i nije otklonilo nedostatke u ostavljenom roku, predstojnica je sukladno odredbi članka 80. stavka 2. Zakona odlučila kao u izreci.

URED DRŽAVNE UPRAVE U
SISAČKO-MOSLAVAČKOJ ŽUPANIJI
PREDSTOJNICA

KLASA: 021-05/15-01/10
URBROJ: 2176-01-01/01-15-13
Sisak, 10. prosinca 2015.

Predstojnica
Kata Lerotić, v.r.

»**Službeni glasnik Sisačko-moslavačke županije**« službeno je glasilo Sisačko-moslavačke županije. Uredništvo: Sisak, Stjepana i Antuna Radića 36. Glavni i odgovorni urednik - Vesna Krnjaić, dip. iur., pročelnica Stručne službe za poslove Skupštine, župana i opće poslove - telefon (044) 550-203, telefaks (044) 524-144. List izlazi prema potrebi. Pretplata za 2015. godinu iznosi 100,00 kuna + PDV i uplaćuje se na IBAN: HR9123400091110011107 »Glasila« d.o.o. Petrinja, D. Careka 2/1. Tehnički uređuje i tiska: »Glasila« d.o.o. Petrinja, D. Careka 2/1, tel: (044) 815-138, fax: (044) 815-498, www.glasila.hr, e-mail: glasila@glasila.hr. Svi brojevi objavljeni su i na Internetu: www.glasila.hr.